

18. SLOVENSKI DNEVI VARSTVOSLOVJA | MARIBOR, 7. IN 8. JUNIJ 2017

ZBORNİK POVZETKOV

Tinkara Pavšič Mrevlje, Maja Modic, Benjamin Flander, Igor Areh (uredniki)

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

18. SLOVENSKI DNEVI VARSTVOSLOVJA
ZBORNIK POVZETKOV

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

Naslov: ZBORNİK POVZETKOV
18. slovenski dnevi varstvoslovja, Maribor, 7. in 8. junij 2017

Uredniki: Tinkara Pavšič Mrevlje, Maja Modic, Benjamin Flander, Igor Areh

Povzetki niso lektorirani.

Dostopno na: <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/230>
<https://www.fvv.um.si/DV2017/DV2017-Povzetki.pdf>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

351.74(082)(0.034.2)

SLOVENSKI dnevi varstvoslovja (18 ; 2017 ; Maribor)

Zbornik povzetkov [Elektronski vir] / 18. slovenski dnevi varstvoslovja, Maribor, 7. in 8. junij 2017 ; Tinkara Pavšič Mrevlje ... [et al.] (uredniki). - Maribor : Univerzitetna založba Univerze, 2017

Način dostopa (URL): <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/230>

ISBN 978-961-286-041-7 (pdf)

1. Pavšič Mrevlje, Tinkara
COBISS.SI-ID 92088065

Založnik: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru
Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija
tel. +386 2 250 42 42, faks +386 2 252 32 45
<http://press.um.si>, zalozba@um.si

Izdajateljica: Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede
Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel. +386 1 300 83 00, faks +386 1 230 26 87
<http://www.fvv.um.si>, fvv@fvv.uni-mb.si

Cena: brezplačen izvod

Odgovorna oseba založnika: prof. dr. Igor Tičar, rektor

DOI 10.18690/978-961-286-041-7

ISBN 978-961-286-041-7

KAZALO

Povzetek	10
Uvodnik	11
OKROGLE MIZE	
Kompleksnost migracij – vzroki, posledice, pristopi MODERATOR: ANDREJ SOTLAR ; RAZPRAVLJAVCI: MARINA LUKŠIČ HACIN, BOŠTJAN ŠEFIC, ALEŠ BUČAR RUČMAN	13
Strategija policijskega dela v skupnosti 2013 – izkušnje in izzivi MODERATOR: GORAZD MEŠKO; RAZPRAVLJAVCI: TATJANA BOBNAR, RUDI IVANČIČ, JANEZ OGULIN	14
Vzpostavitev probacijske službe MODERATOR: ROK HACIN ; RAZPRAVLJAVCI: DANIJELA MRHAR PRELIČ, SLAVA NOVAK, JANA ŠPERO	15
Dvajset let mirovniških operacij v Sloveniji – kaj smo se naučili MODERATORKA: MAJA GARB; RAZPRAVLJAVCI: BORIS KANKARAŠ, ROBERT UREK, NATAŠA DOLENC LISEC, ERNEST SALKIČ, EDO BEHLIČ	16
Nevarno delovno mesto – poklicna tveganja v javnem sektorju (primer policije in zdravstva) MODERATOR: BRANKO LOBNIKAR; RAZPRAVLJAVCI: SREČKO F. KROPE, BRANKO GABROVEC, VLADIMIR ILIČ	17
Sodelovanje med policijo, občinskim redarstvom, zasebnim varovanjem in detektivi MODERATOR: MIHA DVOJMOČ; RAZPRAVLJAVCI: SIMON VELIČKI, BRANKO SLAK, MILAN VAČOVNIK, SLAVKA MARINIČ, DENIS PODGORNIK, DARIJO KOLUNDŽIČ, SILVO PETEK	18
Razvoj kriminalističnoobveščevalne dejavnosti v slovenski policiji MODERATOR: ANTON DVORŠEK; RAZPRAVLJAVCI: TOMAŽ GOLOB, ROBERT MRAVLJAK, DAMJAN POTPARIČ	19
Policijsko zaslišanje v Sloveniji: Quo vadis? MODERATOR: BENJAMIN FLANDER; RAZPRAVLJAVCI: DARKO MAVER, MIROSLAV ŽABERL, ZORAN CUNK, JANEZ STUŠEK, IGOR AREH	20
SEKCIJA DETEKTIVSKE ZBORNICE REPUBLIKE SLOVENIJE	
Normativno-pravna definicija in praktična izvedba opazovanja kot operativne metode dela detektiva BERNARDA ŠKRABAR, ANDREJ SOTLAR	22
Uporaba obveščevalno-varnostnih metod v detektivski dejavnosti BERNARDA ŠKRABAR, SVEN DEKLEVA	23
Iskanje pogrešanih oseb EDO POSEGA, ŽIGA PRIMC	24
»Laična« uporaba detektivskih upravičenj DUŠAN POSLEK	25
Prenos pooblastitve iz detektivske pogodbe IGOR TOMIČ	26
Vročanje s strani detektivov IGNACIJ PEČOLER	27

Varovanje informacij v organizacijah: človeški faktor in napake ŽIGA PRIMC	28
IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ IN PENOLOGIJA	
Sodelovanje pravosodnih policistov s policisti JURE ŠPITALAR	30
Strokovna usposobljenost in osebnostne značilnosti strokovnih delavcev v zaporih DANIJELO PREVOLŠEK, JERICA LIPEC	31
Konstruktivni pristopi in pomembnost vzpostavljanja ter omogočanja stikov med zaprtimi osebami in njihovimi otroki VANJA JAKOPIN	32
Globalizacija in zasebni zapori ŽIGA ŠILIH	33
Novosti, ki jih prinaša probacijska služba v Sloveniji IGOR BAKALAR	34
Komunikacija kot dejavnik varnostne kulture v zavodih za prestajanje kazni zapora MELITA ZVER MAKOVEC, URŠKA TROPENAUER	35
VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH	
Varna mesta in skupnosti – strategija pametne specializacije na področju varnostnih rešitev v Sloveniji KAJA PRISLAN, ANDREJ SOTLAR	37
Urbani varnostni menedžer kot kadrovsko-organizacijsko stičišče aktivnosti zagotavljanja varnosti v urbanih skupnostih BRANKO LOBNIKAR, MIHA DVOJMOČ	38
Analiza kakovosti stikov policistov s prebivalci v večkulturni skupnosti – primer občine Lendava BRANKO LOBNIKAR, EMANUEL BANUTAI	39
Narava dela policistov Operativno-komunikacijskega centra PU Ljubljana SARA KANDOLF, BRANKO LOBNIKAR	40
Zadovoljstvo prebivalcev z delom policije – pregled raziskovanja v Sloveniji URŠKA PIRNAT, ROK HACIN, GORAZD MEŠKO	41
MEDNARODNE MIROVNE OPERACIJE IN MISIJE	
Vloga Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) pri preprečevanju in upravljanju konfliktov EDO BEHLIČ	43
Merjenje uspeha mirovnih operacij MAJA GARB	44
Slovenska policija v mednarodnih civilnih misijah ROBERT UREK	45

Uloga i značaj policije Bosne i Hercegovine u međunarodnim misijama podrške miru ADNAN JUSUFSPAHIĆ	46
Značilnosti policijskega dela v skupnosti na območju MCM EDO BEHLIČ	47
INFORMACIJSKA VARNOST	
Trenutni izzivi kibernetске varnosti IGOR BERNIK	49
Zaznavanje in soočanje s kibernetскими grožnjami ANŽE MIHELIČ, SIMON VRHOVEC	50
Podkožni čip kot nadomestek identifikacijskih dokumentov – dileme informacijske varnosti in zasebnosti BORUT KMETIČ	51
Varnost sodobnih bančnih kanalov ANŽE ZALETEL	52
Informacijskovarnostne kompetence: poskus celovite in enoznačne opredelitve ANŽE MIHELIČ, ŽAN BABIČ, DAMJAN FUJS, TOMAŽ HOVELJA, NEJC HRIBERNIK, SARA KANDOLF, EMA KOBAL, BLAŽ MARKELJ, PETRA ŽIBERNA, GAŠPER GRUDEN, SIMON VRHOVEC	53
Splošne informacijskovarnostne kompetence zaposlenih SARA KANDOLF, PETRA ŽIBERNA, EMA KOBAL, NEJC HRIBERNIK, DAMJAN FUJS, ŽAN BABIČ, GAŠPER GRUDEN, ANŽE MIHELIČ, BLAŽ MARKELJ, TOMAŽ HOVELJA, SIMON VRHOVEC	54
Ekspertne informacijskovarnostne kompetence GAŠPER GRUDEN, ŽAN BABIČ, DAMJAN FUJS, TOMAŽ HOVELJA, NEJC HRIBERNIK, SARA KANDOLF, EMA KOBAL, BLAŽ MARKELJ, ANŽE MIHELIČ, PETRA ŽIBERNA, SIMON VRHOVEC	55
Vizualizacija informacijskovarnostnih kompetenc zaposlenih PETRA ŽIBERNA, ŽAN BABIČ, DAMJAN FUJS, GAŠPER GRUDEN, TOMAŽ HOVELJA, NEJC HRIBERNIK, SARA KANDOLF, EMA KOBAL, BLAŽ MARKELJ, ANŽE MIHELIČ, SIMON VRHOVEC	56
VARSTVOSLOVJE	
Subjekti morebitne obveščevalne skupnosti Republike Slovenije v podporo strateškemu odločanju DARKO PRAŠIČEK	58
Odziv slovenske Policije ob zaznavi terorističnih groženj v Sloveniji: soodvisnosti kot definiran problem IZIDOR NEMEC, IZTOK PODBREGAR, GAŠPER HRIBAR, TEODORA IVANUŠA	59
Taktika izvedbe napada teroristične skupine Harakat Al-Shabaab Mujahedeen na naselje Mpeketoni v Keniji: študija primera NENAD DONAU	60
Vpliv lune in vremena na število samomorov in prometnih nesreč s smrtnim izidom TOMISLAV ISKRA	61
Vpliv kazni na spreminjanje stališč in vedenj udeležencev cestnega prometa v Sloveniji PETER PUNGARTNIK, PETER UMEK, MATEVŽ BREN	62

Vodniki reševalnih psov – načrtovanje in izvedba iskalne akcije ALEŠ UDOVČ, MARKO BRUČAN	63
KRIMINOLOGIJA IN KAZENSKO PRAVO	
Gospodarsko-poslovna kriminaliteta 21. stoletja – afera Diesel-gate GREGOR HOČEVAR, KATJA EMAN	65
Kriminaliteta zoper vode – primerjava med Slovenijo in Tasmanijo KATJA EMAN	66
Kriminaliteta zoper vode v Republiki Sloveniji SAŠA KUCHAR, GORAZD MEŠKO, KATJA EMAN	67
Kazenskoppravna ureditev varstva poklicne molčečnosti MIHA ŠEPEC	68
Ali so v Sloveniji nekatera koruptivna ravnanja legalna? DAVID SMOLEJ	69
Pregled študij o strahu pred kriminaliteto pri ženskah MONIKA KLUN, GORAZD MEŠKO	70
Ženske na vodilnih položajih kriminalnih združb NINA GORŠIČ, SARA ŽELEZNIK	71
KRIMINALISTIČNA IN FORENZIČNA DEJAVNOST	
O novih in »starih« tehnologijah v slovenski kriminalistiki BOŠTJAN SLAK	73
Ugotavljanje zavajanja z znanstveno analizo vsebine (SCAN) MARIJA UMOLAC, NEŽA DRAKSLER, ANJA EZGETA, MARISA KOPŠE, PETRA ZORKO, IGOR AREH	74
Vloga vedenjskih vzorcev pogrešanih oseb pri njihovem iskanju SEBASTIAN MOHORIČ, SIMON SLOKAN	75
Forenzična akreditacija v državah Evrope: aktualni vidik ALEKSANDAR IVANOVIČ, VELIMIR RAKOČEVIČ, DARKO MAVER	76
Uporabnost službenih psov policije pri preiskovanju kaznivih dejanj v Sloveniji DANIJELA FRANGEŽ	77
Kako izboljšati zasliševalno prakso v Sloveniji s pomočjo znanja iz angleške prakse TJAŠA PETEK	78
ZASEBNO VAROVANJE IN KORPORATIVNA VARNOST	
Poznavanje dela zasebnih varnostnikov in zadovoljstvo z njihovim delom med prebivalci Ljubljane LAVRA HORVAT, ANDREJ SOTLAR, MATEVŽ BREN	80
Vpliv kakovosti in cene pri izbiri izvajalca zasebnega varovanja VIKTOR LUKAČ, TOMAŽ ČAS	81
Reorganizacija prevzema, prevoza in pologa vrednostnih pošiljk zaradi zagotavljanja višjega standarda varnosti DUŠAN SAVIČ, ELVIS ALOJZIJ HERBAJ	82

Zakonitost uporabe IKT v korporativnem varovanju MARKO POTOKAR	83
Informacija o realni vrednosti korporativnih nepremičnin kot zaščiten poslovna skrivnost z vidika finančnega forenzičnega nadzora BOJAN TIČAR	84
POLICIJSKA DEJAVNOST	
Preliminarne analize podatkov o travmatiziranosti kriminalistov TINKARA PAVŠIČ MREVLJE	86
Povezava poklicnega stresa in izgorelosti z zadovoljstvom s partnerskim in družinskim življenjem pri policistih NINA MAČEK	87
Mednarodno sodelovanje slovenske policije v migracijskem valu MONIKA GOLOB	88
Ali sodi disciplinska odgovornost policistov v policijsko zakonodajo? IGOR MAJČEN	89
Vožnja vozil s posebnimi svetlobnimi in zvočnimi znaki ELVIS ALOJZIJ HERBAJ	90
Uporaba socialnih omrežij v policiji DOMEN HRIBAR, PETRA ŽIBERNA	91
(Ne)uporaba družbenih omrežij v državnih odnosih z javnostmi ANITA KOVAČIČ ČELOFIGA	92
PREPREČEVANJE NASILJA	
Zaznava in obravnava medvrstniškega nasilja v osnovni šoli BARBARA KAMPJUT	94
Vrstniško nasilje na šolskih hodnikih gimnazijskih in poklicnih programov – glavne ugotovitve ZALA ŽVAB, MATEVŽ BREN	95
Občutljivost Koroških dijakov do nasilja v družini JOVITA POGOREVC MERČNIK	96
Nasilje nad starejšimi v institucionalnem in domačem okolju TEJA PRIMC, BRANKO LOBNIKAR	97
POSTERJI	
Naložbene prevare: viktimološka perspektiva MATEJA BITENC	99
Analiza samomorilnosti v slovenski policiji BRUNO BLAŽINA	100
Zasebna obveščevalna dejavnost v Republiki Sloveniji – teoretični, pravni in praktični vidiki JAROŠ BRITOVŠEK	101

Analiza samozaznane legitimnosti pri policistih v Sloveniji BARBARA ČUVAN	102
Primerjava samozaznave legitimnosti zaporskega osebja in zaznave obsojencev o legitimnosti zaporskega osebja ROK HACIN	103
Mirovni procesi in modeli na Zahodnem Balkanu JANEZ JUVAN	104
Kriminaliteta zoper umetnine SAŠA KUCHAR	105
Kriminaliteta, socialni procesi in zaznava policije v lokalnih skupnostih URŠKA PIRNAT	106
10×10 model za presojanje informacijske varnosti KAJA PRISLAN	107
Mnenje tožilcev in policistov o odvzemu premoženja nezakonitega izvora v Sloveniji KATJA REJEC LONGAR	108
Situacijska prevencija nezakonite trgovine z električnimi in elektronskimi odpadki ANDREJA ROŽNIK	109
Organizirana kriminaliteta in lastništvo poslovnih subjektov BOŠTJAN SLAK	110
Načini krepitve delovne zavzetosti slovenskih policistov DAVID SMOLEJ	111

POVZETEK

18. dnevov varstvoslovja, nacionalne konference s področja varnosti, se letos udeležuje prek 200 znanstvenikov in strokovnjakov iz državnih institucij, gospodarstva, lokalnih skupnosti in civilne družbe. Na konferenci s prispevki sodeluje več kot sto govorcev. V zborniku so zbrani napovedniki osmih okroglih miz, povzetki prispevkov v enajstih tematskih sekcijah in predstavitev posterjev študentov doktorskega študija na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. Prispevki odpirajo obsežen nabor vprašanj nacionalnovarnostnega sistema, kazenskega pravosodja in drugih področij varstvoslovnega raziskovanja. V program in zbornik 18. dnevov varstvoslovja smo poleg tradicionalnih vsebinskih sklopov uvrstili nekatere teme, ki so se v zadnjem obdobju pokazale kot posebej aktualne: vzroki, posledice in pristopi k reševanju migracijske problematike, odprta vprašanja sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih mirovnih operacijah, dileme in izzivi pri vzpostavljanju službe za probacijo ter aktualna vprašanja in izzivi policijskega dela v skupnosti, kriminalističnoobveščevalne dejavnosti, zasebnega varovanja in detektivske dejavnosti.

Ključne besede: Dnevi varstvoslovja, varnost, migracije, mirovne operacije, detektivska dejavnost, policijska dejavnost, zasebno varovanje, kazensko pravosodje, kriminologija, informacijska varnost

UVODNIK

Spoštovane bralke, dragi bralci!

Pred vami je zbornik povzetkov prispevkov 18. dnevov varstvoslovja, nacionalne konference s področja varnosti, ki letos postavlja nove mejnike!

Konferenca bo gostila prek 200 strokovnjakov iz državnih institucij, gospodarstva, lokalnih skupnosti in civilne družbe. S prispevki bo sodelovalo več kot sto govorcev. Zahvaljujoč izjemnemu odzivu institucij in strokovne javnosti smo Dneve varstvoslovja popeljali na raven, ki se je ne bi branila nobena znanstveno-strokovna konferenca. Dnevi varstvoslovja, skratka, vse bolj postajajo dogodek, ki se upravičeno naslavlja kot nacionalni in osrednji strokovno-znanstveni posvet s področja varnosti v Sloveniji.

V zborniku so, poleg povzetkov prispevkov, ki so razvrščeni v enajst tematskih sekcij, zbrani napovedniki osmih okroglih miz in predstavitve posterjev študentov doktorskega študija na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. Prispevki odpirajo obsežen nabor vprašanj nacionalnovarnostnega sistema, kazenskega pravosodja in drugih področij varstvoslovnega raziskovanja.

Poleg tematskih sklopov, ki so na Dnevih varstvoslovja že tradicionalni, smo v program in zbornik uvrstili nekatere vsebine, ki so se v zadnjem obdobju pokazale kot posebej aktualne: vzroki, posledice in pristopi k reševanju migracijske problematike, odprta vprašanja sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih mirovnih operacijah, dileme in izzivi pri vzpostavljanju službe za probacijo, aktualna vprašanja in izzivi policijskega dela v skupnosti, kriminalističnoobveščevalne dejavnosti, zasebnega varovanja ter detektivske dejavnosti, sodelovanja med policijo, mestnimi redarstvi in zasebnim varovanjem in še bi lahko naštevali.

Priprava zbornika povzetkov je bila za sourednike precejšen izziv. Upamo, da smo delo opravili zadovoljivo in vsaj delno izpolnili vaša pričakovanja. Opazili smo občuten napredek v kakovosti prispevkov, ki obenem pomeni pomemben premik tudi za konferenco kot celoto. Veseli bomo, če boste naši oceni pritrdili tudi bralci zbornika. Ker zbornika celotnih prispevkov ne nameravamo izdati, bo Fakulteta za varnostne vede zainteresiranim avtorjem ponudila možnost objave prispevkov v obliki člankov v reviji Varstvoslovje.

Za konec uvodnika bi se radi zahvalili partnerjem in sponzorjem 18. dnevov varstvoslovja. Za konstruktivno partnersko sodelovanje se zahvaljujemo Ministrstvu za notranje zadeve in Policiji, Ministrstvu za pravosodje in Upravi RS za izvrševanje kazenskih sankcij, Detektivski zbornici Republike Slovenije, Zbornici za razvoj slovenskega zasebnega varovanja in Vojaškemu muzeju Slovenske vojske. Za finančno podporo in prispevek k izvedbi konference bi se radi zahvalili glavnemu sponzorju, podjetju Varnost Maribor d.d., in zlatemu sponzorju, podjetju Real Security d.o.o. Za podporo se zahvaljujemo tudi Pošti Slovenije d.o.o., Kontrolni zračnega prometa Slovenije d.o.o. ter podjetjem Guardiaris d.o.o., Siel d.o.o. in Atlantic Grupa d.d.

Želimo vam zanimivo in poučno branje!

Uredniški odbor zbornika

Tinkara Pavšič Mrevlje
Maja Modic
Benjamin Flander
Igor Areh

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

OKROGLE MIZE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

KOMPLEKSNOŠT MIGRACIJ – VZROKI, POSLEDICE, PRISTOPI

MODERATOR: ANDREJ SOTLAR

RAZPRAVLJAVCI: MARINA LUKŠIČ HACIN, BOŠTJAN ŠEFIC, ALEŠ BUČAR RUČMAN

Migracije niso nekaj novega ali celo patološkega. So sopotnik razvoja človeške civilizacije, so izrazito večplasten pojav z različnimi vzroki in posledicami ter prav takšnimi pristopi držav, mednarodnih organizacij in civilne družbe. Na plečih migrantov se dostikrat lomijo kopja tako politike, kot stroke in javnosti. Odvisno pač od tega ali na njih gledajo s političnega, (narodno)gospodarskega, humanitarnega, varnostnega ali kakšnega drugega zornega kota. Politično izkoriščanje strahu pred neznanim in tujim, podkrepljeno s specifičnim medijskim poročanjem in drugimi dejavniki, ki vplivajo na kreiranje javnega diskurza, pogosto vodi v strukturno in direktno nasilje nad migranti in njihovimi potomci ter stigmatizacijo in generalizacijo krivde za posamezna dejanja na celotne etnične in narodnostne skupine. Posledično je v družbeno politični praksi (pre)malo pristopov, ki bi bili sposobni ali pripravljeni to večplastnost pojava nagovoriti celostno in na način, ki ne razdvaja lokalnega prebivalstva in priseljencev.

Okrogla miza bo vsebinsko razdeljena na tri dele. V prvem bodo razpravljavci poskušali razgrniti družbeno-zgodovinski in globalni kontekst migracij. Sledila bo analiza migracijskega dogajanja in naslavljanja tega pojava v Sloveniji, regiji in EU v zadnjih letih, kjer bomo poskušali ugotoviti, kaj vse smo se ob tem naučili (»lessons learned«) z namerou, da pozitivne prakse nadgradimo in jih uporabimo v prihodnje, hkrati pa ne pozabimo opozoriti na negativne pristope in napake, ki jih ne velja ponavljati. V tretjem delu okrogle mize se bodo razpravljavci na podlagi identifikacije trenutnega stanja migracijskih gibanj zazrli v prihodnost. Pri tem se bodo dotaknili aktualnih vprašanj tako na ravni EU (npr. skupna politika in ukrepi, izpolnjevanje dolžnosti solidarnosti do izpostavljenih držav, porazdelitev obveznosti med članicami EU ipd.), kot na nacionalni ravni (prizadevanja pristojnih državnih organov pri nadzoru nad migracijami, urejanje namestitvenih zmogljivosti, izvajanje integracijskih programov ipd.).

STRATEGIJA POLICIJSKEGA DELA V SKUPNOSTI 2013 – IZKUŠNJE IN IZZIVI

MODERATOR: GORAZD MEŠKO

RAZPRAVLJAVCI: TATJANA BOBNAR, RUDI IVANČIČ, JANEZ OGULIN

Okrogla miza bo ponudila razpravo o razvoju policijskega dela v skupnosti v Sloveniji po sprejemu Strategije policijskega dela v skupnosti leta 2013. Policijsko delo v skupnosti pomeni tisto delo slehernega policista, ne glede na nivo policijske organizacije, ki je usmerjeno k ljudem, »uporabnikom« varnostnih storitev policije. S takšnim delom policija skupaj s prebivalci določenega območja ugotavlja varnostne probleme in jih skupaj s prebivalci tudi rešuje oz. odpravlja vzroke za njihov nastanek. Cilj takšnega dela je izboljšanje varnosti in dvig kakovosti življenja ljudi v teh okoljih, kar določa tudi strategija policijskega dela v skupnosti. To delo je zelo raznoliko, posega praktično na vsa področja policijskega dela in zahteva od policista temu primerno prilagajanje, znanje, komunikacijske spretnosti, iznajdljivost in samoiniciativnost v zelo različnih situacijah. Policijskega dela v skupnosti ne gre enačiti zgolj s preventivnim delom, preventivno delo policije je le del policijskega dela v skupnosti.

V razpravi bodo predstavljeni rezultati študije, za katero so bili na 24 policijskih postajah zbrani podatki leta 2013 (n = 529) in 2016 (n = 478), s poudarkom na odnosih policistov z občani. Predstavljeni bodo tudi rezultati študije o razvoju policijskega dela v skupnosti iz leta 2006 in 2012, ki služijo za izvedbo študije v okviru programske skupine Varnost v lokalnih skupnostih v letu 2017. Na splošno lahko ocenimo, da je slovenska policija z uveljavljanjem policijskega dela v skupnosti na pravi poti. Z delom je treba nadaljevati ter v prvi vrsti izkoristiti rezultate dobrih praks na tem področju. Celovita izmenjava vsebin med posameznimi območji policijskih uprav ter prenos v prakso lahko da še boljše rezultate, kar je tudi naloga nove delovne skupine, sestavljene iz direktorjev policijskih uprav in Uprave kriminalistične policije ter Uprave uniformirane policije.

VZPOSTAVITEV PROBACIJSKE SLUŽBE

MODERATOR: ROK HACIN

RAZPRAVLJAVCI: DANIJELA MRHAR PRELIČ, SLAVA NOVAK, JANA ŠPERO

Kazenska zakonodaja v Sloveniji že vrsto let omogoča različne alternativne oblike prestajanja zaporne kazni, zamišljene so bile kot ukrep, ki naj bi pripomogel k zmanjšanju represivnosti sistema z usmerjenim pozitivnim delovanjem storilca v korist skupnosti ter k preprečevanju posledic kratkotrajnih zapornih kazni, ki imajo več negativnih kot pozitivnih učinkov. Tudi številni mednarodni dokumenti, ki so jih sprejeli Organizacija združenih narodov, Svet Evrope in Evropska unija, napotujejo, da naj države razvijajo nove ukrepe obravnavanja storilcev kaznivih dejanj brez odvzema prostosti, pri čemer se upošteva narava in teža kaznivega dejanja, osebnost storilca kaznivega dejanja, njegove življenjske okoliščine, okoliščine, v katerih je bilo storjeno kaznivo dejanje, ter vedenje po storjenem kaznivem dejanju (individualizacija kazenske sankcije). Ob tem je nujno upoštevati tudi dejstvo, da se zaščitita tako družba kot žrtev kaznivega dejanja v vseh fazah kazenskega postopka, s ciljem, da storilec prevzame odgovornost za storjeno kaznivo dejanje ter se ga odvrne od ponavljanja kaznivih dejanj. V zadnjem desetletju je Državni zbor Republike Slovenije večkrat obravnaval problematiko izvrševanja kazenskih sankcij ter sprejel priporočila in sklepe, med drugim je vladi priporočil uveljavljanje alternativnih sankcij in ukrepov. Vsled tega se je večkrat pojavila ideja o vzpostavitvi probacijske službe v Sloveniji, vendar sistem izvrševanja alternativnih sankcij še ni organiziran na državni ravni in v praksi povzroča veliko težav zaradi pomanjkanja virov, mreže, usposobljenosti, nadzora in presoje učinkovitosti. Prve odločitve v smeri vzpostavitve probacijske službe so bile sprejete julija 2016, ko je Vlada Republike Slovenije sprejela Akcijski načrt vzpostavitve probacijske službe, Ministrstvo za pravosodje pa je v parlamentarno proceduro vložilo predlog Zakona o probaciji. Ta opredeljuje probacijo kot izvrševanje pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, dela v splošno korist kot načina izvršitve kazni zapora ali denarne kazni ter hišnega zapora, pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom, dela v splošno korist v postopku poravnavanja ali pri odloženem pregonu, naloge odprave ali poravnave škode pri odloženem pregonu. V sklopu okrogle mize bodo razpravljavci predstavili besedilo Zakona o probaciji in ureditev službe v Sloveniji, ureditev probacijskih služb v mednarodnem okolju, prednosti in morebitne nevarnosti vzpostavitve, kot primer dobre prakse pa bo predstavljeno delovanje probacijske službe na Hrvaškem.

DVAJSET LET MIROVNIH OPERACIJ V SLOVENIJI – KAJ SMO SE NAUČILI

MODERATORKA: MAJA GARB

RAZPRAVLJAVCI: BORIS KANKARAŠ, ROBERT UREK, NATAŠA DOLENC LISEC, ERNEST SALKIČ, EDO BEHLIČ

Letos mineva dvajset let od prvih napotitev tako slovenskih vojakov kot policistov v mirovne operacije. V maju 1997 je odšla na mednarodno operacijo Alba v Albanijo sanitetna enota Slovenske vojske, septembra istega leta pa je bil sprejet sklep, da tudi slovenski policisti odidejo na misijo v Albanijo, in sicer v misijo MAPE (Multinational Advisory Police Element to Albania) pod okriljem Zahodnoevropske unije. Od takrat so bili pripadniki Slovenske vojske poslani v več kot dvajset različnih mednarodnih operacij in misij, slovenski policisti pa v okrog petnajst različnih mednarodnih civilnih misij. Ker so vojaki in policisti ter drugi strokovnjaki – v dvajset letih jih je bilo skupaj več kot 11.000 – v operacijah in misijah opravljali najrazličnejše naloge in dela, izvajali različne mandate, sodelovali v operacijah in misijah v številnih državah in pod vodstvom različnih organizacij in vodilnih držav, se je v dvajsetih letih nabralo ne le veliko dogodkov in težav, ampak tudi rešitev in spominov, skratka veliko izkušenj. Na okrogli mizi se bodo zbrali strokovnjaki z različnih področij, ki imajo sami izkušnje iz mednarodnih operacij in misij, hkrati pa so morali ali morajo te izkušnje tudi analizirati in jih pretvarjati v rešitve, nove postopke, nove priložnosti, novo znanje itd. za nove generacije vojakov, policistov in civilnih strokovnjakov, ki so oziroma bodo poslani v mednarodne operacije in misije.

NEVARNO DELOVNO MESTO – POKLICNA TVEGANJA V JAVNEM SEKTORJU (PRIMER POLICIJE IN ZDRAVSTVA)

MODERATOR: BRANKO LOBNIKAR

RAZPRAVLJAVCI: SREČKO F. KROPE, BRANKO GABROVEC, VLADIMIR ILIĆ

V Sloveniji je področje tveganj, ki so povezana s posameznimi poklicnimi skupinami in se navezujejo na nasilno in agresivno vedenje (angl. occupational hazard), še vedno relativno neraziskano, posledično pa tudi ni vpogleda v stopnjo nevarnosti tovrstnega vedenja ter učinkovitosti preventivnih in varnostnih ukrepov. S tem vprašanjem se sicer vedno bolj aktivno ukvarjajo organizacije, ki so povezane z delovanjem države ali javnega sektorja, so pa te raziskave za zdaj omejene na posamezna ožja področja in ne nudijo celovite slike razširjenosti in problematičnosti pojava.

Poklicna tveganja, povezana z nasiljem, so še posebej značilna za zaposlene v zdravstvu in policiji. Na področju psihiatrije je recimo na intenzivnih oddelkih verbalno nasilje doživelo 92,6 % zaposlenih, fizično nasilje 84,2 % in 24,6 % spolno nasilje. V delovni karieri je bilo poškodovanih 63,5 % zaposlenih v teh institucijah. V domovih starejših občanov je verbalno nasilje doživelo 71,7 % zaposlenih in fizično 63,8 %. V reševalnih službah je verbalno nasilje doživelo 78 % zaposlenih, fizično nasilje 49,6 %. Podobno pojavnost agresije smo zasledili tudi na področju patronaže in v Centrih za zdravljenje odvisnosti. Izpostavljenost agresiji pa zasledimo pri vseh poklicnih skupinah v zdravstvu, tudi najhujše primere, od težjih poškodb, do smrti. Napadi so zelo pogosti tudi v policiji. Zakon o nalogah in pooblastilih policije opredeli napad kot protipravno neposredno aktivnost storilca, ki ima namen z fizično silo, orožjem, orodjem ali z drugimi sredstvi poškodovati ali vzeti življenje policista. Za napad se šteje tudi napad na objekt, ki ga policist varuje. Samo v zadnjem času smo bili priča umoru policista v Litiji in v okolici Brežic, streljanju na policiste z avtomatskim orožjem na Dolenjskem, napadu z nožem na policista v Mariboru in Šentilju ter streljanju na policista v Ljubljani, ko sta intervenirala v primeru družinska nasilja. V letu 2015 je bilo zaradi napadov na policiste poškodovanih 84 policistov, leto poprej pa kar 111. V letu 2015 je policija tako zabeležila 204 napade na policiste, leto poprej pa 231. Poleg tega policija vsako leto beleži tudi grožnje policistom; letu 2015 je bilo takih groženj 56.

Vsi ti podatki vodijo k sklepu, da je tovrstne grožnje treba primerno upravljati tudi z vidika organizacijskih politik. Namen okrogle mize bo razpravljati o pojavnosti in pristopih upravljanja tovrstnih varnostnih tveganj v zdravstvu in policiji.

SODELOVANJE MED POLICIJO, OBČINSKIM REDARSTVOM, ZASEBNIM VAROVANJEM IN DETEKTIVI

MODERATOR: MIHA DVOJMOČ

RAZPRAVLJAVCI: SIMON VELIČKI, BRANKO SLAK, MILAN VAČOVNIK, SLAVKA MARINIČ, DENIS PODGORNIK, DARIJO KOLUNDŽIČ, SILVO PETEK

Varnost v Republiki Sloveniji zagotavljamo v okviru sistema nacionalne, konkretnije notranje, varnosti in tudi kot varnostno samoorganiziranje civilne družbe. Poleg državnih organov za zagotavljanje varnosti, kot so policija, državno tožilstvo, pravosodna policija, finančna uprava in obveščevalno-varnostne službe, lokalnih organov z občinskimi redarstvi, so to zasebni mehanizmi, med katerimi so najštevilčnejši zasebno varovanje in detektivi. Vsekakor je sodelovanje med različnimi akterji nujno za učinkovito zagotavljanje varnosti v današnjih spreminjajočih se varnostnih grožnjah. Sodelovanje je vrednota, ki mora postati stalnica razvoja, tudi zaradi zmanjševanja uniformiranih policistov, čeprav je v zadnjem obdobju njihovo število ponovno nekoliko naraslo, in porasta zasebnega in lokalnega varstva. Zasebni akterji zagotavljanja varnosti so poleg sodelovanja soočeni tudi z nadzorom s strani države – tako na področju podeljevanja licenc, spoštovanja omejitev delovanja, med drugim tudi poročanja o uporabi upravičenj zoper kršitelje reda na varovanem območju in javnega reda, kakor tudi poročanja/sporočanja o kaznivih dejanjih, ki se preganjajo po uradni dolžnosti in jih zaznajo ob svojem delovanju. Vprašanje, ki se ponuja samo po sebi, je, ali zasebno varstvo (ki pod svojim terminom združuje tako zasebno varovanje kakor detektivsko dejavnost) dobi povratne informacije, ki bi mu bile v korist, na področju izvajanja upravičenj, načrtovanja dela, ocene spoštovanja zakonitosti in strokovnosti delovanja, izobraževanja in usposabljanja ter še bi lahko naštevali. Ravno zato je okrogla miza priložnost za izmenjavo mnenj, dobrih praks in tudi pogledov v prihodnost za skupno boljše delovanje v korist višje stopnje zagotavljanja varnosti.

Z dobrim medsebojnim sodelovanjem policije, občinskih redarstev, zasebnega varstva (zasebnega varovanja in detektivov) in tudi ostalih služb ter zainteresiranih za zagotavljanje varnosti je izboljšanje varnosti in dvig kakovosti življenja ljudi v njihovih življenjskih okoljih neobhodna, normalna in tudi zaželena posledica.

RAZVOJ KRIMINALISTIČNOOBVEŠČEVALNE DEJAVNOSTI V SLOVENSKI POLICIJI

MODERATOR: ANTON DVORŠEK

RAZPRAVLJAVCI: TOMAŽ GOLOB, ROBERT MRAVLJAK, DAMJAN POTPARIČ

Hitre spremembe na področju kriminalitete so tudi slovensko policijo pripeljale do spoznanja, da je treba vnesti spremembe v policijsko delo. Države Evropske unije so se na nove izzive odzvale s kriminalističnoobveščevalno dejavnostjo, ki zajema proces zbiranja informacij iz vseh zakonitih razpoložljivih virov, njihovo vrednotenje, vnašanje v informacijski sistem ter analiziranje z namenom zagotavljanja kriminalističnoobveščevalnih informacij za potrebe podpore načrtovanja policijskih dejavnosti in odločanja o policijskih ukrepih za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in ugotavljanje premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj. Kriminalističnoobveščevalna dejavnost se v državah EU razvija v koncept obveščevalno vodene policijske dejavnosti (angl. intelligence-led policing), kot nov model policijskega dela. Zato je tudi slovenska policija vključila razvoj nacionalnega modela kriminalističnoobveščevalne dejavnosti, ki predstavlja institucionalni okvir nove oblike dela, v Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete 2012–2016. V okviru okrogle mize, na kateri bodo sodelovali predstavniki Generalne policijske uprave, Uprave kriminalistične policije in Fakultete za varnostne vede, bomo iskali odgovore na vprašanja:

- Kako daleč so z razvojem novega modela policijske dejavnosti razvitejše članice EU?
- Ali slovenska policija uresničuje zaveze iz Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete 2012–2016?
- S kakšnimi težavami (kadrovskimi, materialnimi, jezikovnimi) se srečuje pri oblikovanju nacionalnega modela?
- Kakšno pomoč ji pri tem nudi EUROPOL?

POLICIJSKO ZASLIŠANJE V SLOVENIJI: QUO VADIS?

MODERATOR: BENJAMIN FLANDER

RAZPRAVLJAVCI: DARKO MAVER, MIROSLAV ŽABERL, ZORAN CUNK, JANEZ STUŠEK, IGOR AREH

Po izvirniku Zakona o kazenskem postopku (ZKP, 1994) policija osumljencev za kazniva dejanja in prič ni mogla oz. smela zaslišati. V predkazenskem postopku je lahko zaslišanje izvedel izključno preiskovalni sodnik, se pravi sodna veja oblasti. S tem je prvotna ureditev zagotavljala neobičajno visok standard jamstev oz. pravic, a je bila hkrati tudi kritizirana, ker naj ne bi bila učinkovita in ker je policija v praksi pogosto pod pretvezo, da od osebe zbira informacije, dejansko izvajala zaslišanje osumljenca. Novela ZKP-E (2003) je ureditev zaslišanja v predkazenskem postopku bistveno predrugačila in ob tem dvignila precej kazenskopravnega prahu. Od uveljavitve novele dalje osumljenca storitve kaznivega dejanja poleg preiskovalnega sodnika lahko zasliši tudi policija, vendar le ob navzočnosti zagovornika. O zaslišanju policija sestavi zapisnik, ki se lahko uporabi kot dokaz na sodišču. Tudi po tej noveli pa policija oseb ne more zasliševati kot prič ali izvedencev. Aktualni predlog novele ZKP-N v pogledu sprememb, ki naj bi jih uvedel v ureditev instituta zaslišanja v predkazenskem postopku, ni nič manj »revolucionaren« kot novela ZKP-E. Po predlogu bo policija lahko poleg osumljenca zaslišala tudi pričo, zaslišanje obeh pa bo lahko opravil tudi državni tožilec. Osumljenec, ki se bo izrecno odpovedal pravici do navzočnosti zagovornika, bo (z nekaterimi izjemami, ki jih novela izrecno navaja) lahko zaslišan brez prisotnosti zagovornika, če bosta njegova odpoved pravici do zagovornika in zaslišanje zabeležena na video in avdio posnetku. Policija in državni tožilec bosta osebo z njeno privolitvijo lahko zaslišala tudi kot pričo. Tudi v tem primeru bo moralo biti zaslišanje zvočno in slikovno posneto. Predlagana novela v luči teh sprememb spreminja tudi ureditev pogojev, pod katerimi sodišče svoje odločbe ne sme opreti na izpovedbo osumljenca. Razpravljalci na okrogli mizi bodo ocenili razvoj pravne ureditve policijskega zaslišanja in predlagane spremembe. Razprava bo tekla tudi o tehnikah zasliševanja, preiskovalnem intervjuju kot alternativni »tradicionalnemu« modelu policijskega zaslišanja in odprtih vprašanih izvajanja zaslišanja v praksi v luči učinkovitosti tega preiskovalnega dejanja na eni in spoštovanja temeljnih pravic osumljencev na drugi strani.

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

SEKCIJA DETEKTIVSKE ZBORNICE REPUBLIKE SLOVENIJE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

NORMATIVNO-PРАВNA DEFINICIJA IN PRAKTIČNA IZVEDBA OPAZOVANJA KOT OPERATIVNE METODE DELA DETEKTIVA

BERNARDA ŠKRABAR, ANDREJ SOTLAR

Namen prispevka

Glede na to, da se mnenja o upravičenosti dinamične osebne zaznave oz. sledenja kot operativne taktike dela detektiva, razlikujejo, smo v prispevku opredelili opazovanje, analizirali pojem osebne zaznave in opazovanja ter različne definicije opazovanja. Pojasnili smo razliko med odkrito, prikrito, statično in dinamično osebno zaznavo oz. sledenjem.

Metode

Analizirani in primerjani so bili domači in tuji viri. Opravljeni so bili intervjuji z nekaterimi izkušenimi in uveljavljenimi tujimi detektivi. S študijo primerov smo prikazali konkretne primere osebne zaznave kot operativne metode dela detektiva oz. statične in dinamične osebne zaznave.

Ugotovitve

Nismo zasledili, da bi se v tujini opazovanje, kot operativna metoda dela detektiva, definirala kot osebna zaznava, oziroma personal perception ali persönliche Wahrnehmung. V večini primerov se pojavlja termin opazovanje oziroma v tujini observing, beobachtung, opservacija, osmatranje, ki je del osebne zaznave. Sicer pa se kot termin detektivskega dela v tujih virih skoraj povsod uporablja termin opazovanje, nadzor, nadzorovanje, surveillance, observation. Nikjer v tujini nismo zasledili polemik o tem, da prikrito opazovanje in sledenje kot operativna metoda detektivskega dela ne bi bilo dovoljeno. S proučitvijo sodne prakse v Sloveniji smo ugotovili, da se je slednja dostikrat postavila na stran delodajalca in rzsodila, da je bilo opazovanje s strani detektiva dovoljeno. Sodišča osebno zaznavo ne enačijo z opravljanjem prikritih preiskovalnih ukrepov, ki so pridržani organom pregona. Prav tako je že sodišče odločilo tudi, da zbiranje podatkov od drugih oseb, neposredna zaznava in vizualno beleženje dogajanja v razumnih okvirjih ne pomeni nezakonitega posega v pravico do zasebnosti opazovane osebe.

Praktična uporabnost

Prispevek pripomore k razjasnitvi terminov, kot so opredeljeni v slovenski zakonodaji in terminov, ki se uporabljajo v praksi detektivskega dela v povezavi z opazovanjem in nadzorovanjem.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek predstavlja analizo aktualnih dilem glede opazovanja, prikritega opazovanja in sledenja kot operativne metode dela detektivov.

UPORABA OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNIH METOD V DETEKTIVSKI DEJAVNOSTI

BERNARDA ŠKRABAR, SVEN DEKLEVA

Namen prispevka

Menimo, da detektivska dejavnost v Sloveniji še vedno ni na želeni ravni oziroma, je še veliko prostora za profesionalizacijo in razvoj, zato smo v prispevku predstavili aplikativnost obveščevalno-varnostnih metod v detektivski dejavnosti.

Metode

Za osnovo smo uporabili kvalitativno in kvantitativno tehniko raziskovanja. Proučili smo temeljno literaturo na področju obveščevalno-varnostne dejavnosti. V nadaljevanju je bila uporabljena deskriptivna metoda, metoda analize, sinteze in primerjave domačih in tujih virov ter intervjuji s preteklimi in aktivnimi zaposlenimi v obveščevalni dejavnosti.

Ugotovitve

Obstaja veliko prostora za implementacijo obveščevalno-varnostnih metod v detektivsko dejavnost. Ni zakonskih preprek, ki bi detektivu onemogočale, da uporabi obveščevalni cikel. Prezem primera od stranke je prva faza dela detektiva in je ista prvi fazi obveščevalnega procesa, razlika je samo v vsebini zahteve.

Praktična uporabnost

Prispevek nam odstre možnosti, ki so nam na razpolago, pa se jih morda do sedaj nismo zavedali. Gre za specifično in zelo občutljivo področje delovanja, za katerega mora biti izvajalec temeljito in ustrezno teoretično pripravljen. Gre za kombinacijo operativno-intelektualnega dela, ki zahteva visoko stopnjo usposobljenosti, pri čemur je neobhodno potreben predhoden znanstveni pristop, kot podlaga za nadaljnjo praktično uporabo.

Izvirnost/pomembnost prispevka

S pregledom literature v Sloveniji nismo našli gradiva, ki opredeljuje uporabo klasičnega obveščevalnega dela v detektivski dejavnosti. Nekatere podobnosti smo našli v literaturi, ampak gre za substrat, ki je bližji policijsko-obveščevalni dejavnosti.

ISKANJE POGREŠANIH OSEB

EDO POSEGA, ŽIGA PRIMC

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti značilnosti pravnega izpraševanja posameznikov pri iskanju pogrešanih oseb in predstaviti delo na resničnih primerih iz preteklosti.

Metode

Uporabljena je analitična metoda, kjer se analizira posamezne primere iskanja oseb in povezovanje terenskega dela s teoretično podlago s področja kriminalistike.

Ugotovitve

Pri iskanju pogrešanih oseb je potrebno veliko znanja z vseh področij detektivskega dela, še posebno na področju opravljanja intervjuja. Pravilno izpraševanje posameznikov je ključnega pomena za uspešno iskanje pogrešane, izgubljene ali skrite osebe.

Praktična uporabnost

Detektivi bodo dobili vpogled v delo na resničnih, uspešnih in neuspešnih primerih iz preteklosti. Spoznali bodo pretekle uspešne in neuspešne pristope tako pri izpraševanju mlajših kot tudi starejših oseb.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Predstavljeni bodo še ne poznani primeri iskanja oseb in preiskovalčeve takrat pridobljene izkušnje.

»LAIČNA« UPORABA DETEKTIVSKIH UPRAVIČENJ

DUŠAN POSLEK

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati, kako posamezniki, pravne osebe in državni organi z uporabo pojma »laična kontrola« izvajajo detektivska upravičenja in izvajajo naloge, ki so v ZDD-1 zapisane kot detektivovo delovno področje. V prispevku želimo prikazati, kaj vse se kriva pod nazivom »laična« kontrola in kakšen poseg v človekove pravice to pomeni. Kako je mogoče brez ustreznih licenc in brez ustreznega nadzora uporabljati detektivova upravičenja in se ob tem uspešno skriti za pojem »laična kontrola«?!

Metode

Pri pripravi prispevka je bila uporabljena predvsem analiza pisnih virov ter analiza praktičnih primerov, na podlagi katerih lahko prikažemo, kako zlorabljen je pojem »laične« kontrole.

Ugotovitve

Pojem »laičnih« kontrol je povsem nesmiseln in je bil izmišljen s strani tistih, ki skušajo najti luknje v zakonskih predpisih. Noben zakon ali podzakonski predpis ne opredeljuje, kaj točno je »laična« kontrola, kje se »laična« kontrola konča in se prične detektivska dejavnost. S pomočjo izmišljenega pojma je določenim fizičnim in pravnim osebam ter državnim organom dopuščeno izvajanje detektivske dejavnosti v nasprotju z določbami ZDD-1.

Izvirnost/pomembnost prispevka

S tem prispevkom želimo na enem mestu zbrati argumente in jasno pokazati, zakaj detektivska stroka ne more in ne sme pristati na uveljavitev pojma »laičnih kontrol«, saj s tem dopuščamo, da se z detektivsko dejavnostjo lahko ukvarja kdor koli. Ta prispevek želi opozoriti na nedopustne razmere, kjer se lahko praktično vsakdo skriva za pojem »laičnega kontrolorja« in brez ustreznih pogojev opravlja detektivsko dejavnost.

PRENOS POOBLASTITVE IZ DETEKTIVSKE POGODBE

IGOR TOMIČ

Namen prispevka

Namen prispevka je analiziranje razmerja, ki nastane med detektivom in naročnikom detektivske storitve. Nadalje pa natančneje analizirati konkretni primer, kakšne posledice nastanejo, če detektiv svoje naročilo prenese na drugega detektiva. Cilj analize je, da bodo presojevalci zakonitosti delovanja detektivov znali uporabiti ustrezne pravne norme pri presoji obravnavanega razmerja.

Metode

Uporabljena je deskriptivna oziroma opisna metoda s študijem veljavne zakonodaje in domače literature.

Z metodo analize so analizirane sodbe sodišča.

Na podlagi deduktivne metode je iz znane teorije o mandatni pogodbi sklepanje, da pravila o mandatni pogodbi veljajo tudi za detektivsko pogodbo.

S študijo primerov so preučene konkretne sodne odločbe z obravnavano tematiko in pri tem uporabljena induktivno metodo sklepanja.

Ugotovitve

Glavna ugotovitev prispevka je, da tako sodišča kot državni organi pri presoji določenih ravnanj detektivov ne izhajajo iz dejanskega razmerja, ki nastane s sklenitvijo detektivske pogodbe in sicer mandatnega razmerja ter so pri vseh svojih presojah izhajali iz splošnih pravil Obligacijskega zakonika.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitev je predvsem v tem, da je na področju prenosa pooblastitve iz detektivske pogodbe v tem trenutku izdano malo sodb na Višjem delovnem in socialnem sodišču. Omejitev pa je tudi obravnava zgolj slovenske ureditve.

Praktična uporabnost

Praktična uporabnost temelji na uporabi obravnavane tematike v konkretnih razmerjih, ki nastanejo na podlagi sklenjene detektivske pogodbe in so v pomoč tako detektivom kot naročnikom detektivskih storitev.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve prispevka so namenjene detektivom, organom, ki nadzirajo delo detektivov kot tudi naročnikom detektivskih storitev.

VROČANJE S STRANI DETEKTIVOV

IGNACIJ PEČOLER

Namen prispevka

Prikazati praktične razlike med vročanjem, ki ga lahko opravljajo detektivi, od vročanja, ki ga opravljajo poštarji in ostali vročevalci.

Metode

Pravila vročanja so podana v več zakonskih in podzakonskih predpisih, odvisno od tega za katero pravno področje se predpisi uporabljajo.

Delo detektivov na področju vročanja bom predstavil iz praktičnega dela in iz spektra zakonskih določil.

Ugotovitve

Glavne ugotovitve so v prikazu možnosti, ki jih imajo detektivi pri opravljanju vročanja. Zakonodaja je namreč opredeljena tako, da je dokazno breme pri ugotavljanju pravilnosti vročanja, na strani tistega, ki vroča. Velikokrat se namreč zaplete pri tako imenovani „fikciji vročitve“, ki jo zakonodaja pozna in dopušča.

Omejitve/uporabnost raziskave

V prispevku ni vključena raziskava, so pa uporabljene izkušnje iz vsakodnevnega dela. V nadalje bi bilo smiselno bolj podrobno raziskati to področje predvsem zaradi iskanja dobrih rešitev glede možnosti in omejitev uporabe tako imenovane „fikcije vročitve“.

Praktična uporabnost

V prispevku bi lahko detektivi in ostali uporabniki razbrali težave, na katere naletimo ob opravljanju vročanja in nakazane možnosti za odpravo le teh.

Ugotovitve v prispevku so namenjene vsem, ki se z vročitvami srečujejo pri vsakodnevem delu. Prav tako bi želel s prispevkom pokazati slabosti sedanje ureditve vročanja.

VAROVANJE INFORMACIJ V ORGANIZACIJAH: ČLOVEŠKI FAKTOR IN NAPAKE

ŽIGA PRIMC

Namen prispevka

Namen prispevka je osvetliti področje varovanja informacij v organizacijah. Kje lahko detektivi pomagamo in kje moramo biti pazljivi? Novodobne informacijske grožnje ne izbirajo tarč in pomembno je, da se jih naučimo prepoznati tako detektivi sami kot tudi naše stranke.

Metode

Uporabljena je sintetična metoda, kjer smo analizirali posamezne grožnje, ki pretijo organizacijskemu okolju in se med seboj povezujejo ter težijo k temu, da se v organizaciji uresniči določeno tveganje. Praktični primeri se povezujejo in dopolnjujejo s teoretičnim pristopom varovanja informacij.

Ugotovitve

Grožnje, ki danes pretijo organizacijam, je treba reševati celostno. Posamezne grožnje se v praksi povezujejo v večjo celoto, slovenske organizacije pa tega v veliki meri ne dohajajo. Velikokrat smo tudi varnostni svetovalci tisti, ki kakšno grožnjo spregledamo.

Praktična uporabnost

Predstavljeni primeri so anonimizirani, vendar za njimi stojijo slovenska podjetja. Predstavljen je resničen vpogled v težave slovenskih organizacij na različnih področjih varnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek odpira nova področja za delo detektivov na hitro razvijajočem se področju varnostnega svetovanja. Hkrati detektive tudi opozarja na grožnje, ki jim pretijo pri vsakdanjem poslovanju.

IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ IN PENOLOGIJA

SODELOVANJE PRAVOSODNIH POLICISTOV S POLICISTI

JURE ŠPITALAR

Namen prispevka

Razlogi za pisanje prispevka so pogosto sodelovanje pravosodnih policistov s policisti ter odprava težav, ki pri tem nastajajo. Cilj prispevka je predstaviti te težave in skozi stališče pravosodnih policistov ponuditi nekaj rešitev in predlogov za izboljšanje tega sodelovanja.

Metode

Glavna metoda je analiza rezultatov anketnega vprašalnika v okviru diplomske naloge. Raziskava je bila opravljena spomladi 2016 v Zavodu za prestajanje kazni zapora Ljubljana, v kateri je sodelovalo 79 pravosodnih policistov. Ocenjevali so sodelovanje s policisti in podali predloge za izboljšanje sodelovanja.

Ugotovitve

Ugotovili smo, da pravosodni policisti sodelovanje s policisti ocenjujejo pozitivno, a kljub temu vidijo tudi področja, kjer je možna izboljšava.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je uporabna za izboljšanje in odpravljanje težav pri sodelovanju med pravosodno policijo in policijo. Smiselno bi bilo raziskavo razširiti še na policiste, kjer bi lahko pridobili več predlogov za izboljšave ter jih medsebojno uskladili še s pomočjo druge sodelujoče strani.

Praktična uporabnost

Praktična uporabnost raziskave se kaže v potencialnem izboljšanju sodelovanja pravosodnih policistov s policisti, saj ponuja vpogled v oblike sodelovanja ter želje pravosodnih policistov, ki bi sodelovanje olajšale in zmanjšale težave. Predvsem bi pomembno vlogo imelo več skupnega usposabljanja na področjih, kjer pravosodni policisti in policisti redno sodelujejo.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Raziskava obravnava tematiko sodelovanja pravosodnih policistov s policisti, kar je slabo poznano področje, saj je javnosti dokaj »nevidno«. Tudi teoretičnih prispevkov na temo ni veliko, ugotovitve pa so namenjene pravosodnim policistom in policistom na operativni ravni ter vodstvenemu kadru, in sicer s predlogi, ki bi pripomogli k učinkovitejšemu sodelovanju obeh organov.

STROKOVNA USPOSOBLJENOST IN OSEBNOSTNE ZNAČILNOSTI STROKOVNIH DELAVCEV V ZAPORIH

DANIJEL PREVOLŠEK, JERICA LIPEC

Namen prispevka

Strokovni delavci v slovenskih zaporih predstavljajo zelo majhen delež zaposlenih v javni upravi, trenutno je zaposlenih 94 psihologov, socialnih delavcev, svetovalcev-pedagogov in drugih strokovnih delavcev. Z raziskavo želiva ugotoviti, kakšna je izobrazbena struktura strokovnih delavcev v zaporih, kakšna posebna znanja so potrebna in opredeljujeva potrebne osebnostne značilnosti.

Metode

Analiza vsebine vprašalnikov za strokovne delavce v zaporih po Sloveniji.

Ugotovitve

V času zaposlitve v Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni ugotavljava, da svetovalcem-pedagogom primanjkuje posebnih znanj, ki bi jih potrebovali za delo z obsojenci v vsakodnevni komunikaciji, ko v njihovih odnosih eskalirajo različne čustvene in vedenjske težave. Obstoječa sistemizacija ne opredeljuje posebne izobrazbe za delovno mesto svetovalca-pedagoga, zato se zaposlujejo različni profili z različnimi strokovnimi predznanji. Izkazano pa je, da so določene osebnostne značilnosti nujno potrebne v povezavi s strokovno usposobljenostjo, da je komunikacija z obsojenci ustrezna in obravnava učinkovita, saj se s tem zmanjšujejo varnostna tveganja v zavodu.

Omejitve/uporabnost raziskave

Izkazani rezultati so odraz trenutnega stanja strokovne usposobljenosti strokovnih delavcev v zaporih in podlaga za nadaljnje načrtovanje usposabljanj.

Praktična uporabnost

Izsledki raziskave so osnova za strokovno diskusijo, kakšne strokovne delavce v zaporih potrebujemo in s katerimi posebnimi znanji. Posebno pozornost velja nameniti rasti strokovne zrelosti. Raziskava podaja tudi temelje za strategijo zaposlovanja strokovnih delavcev v nadaljevanju.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek izpostavlja dejanski položaj strokovnih delavcev v Zavodih za prestajanje kazni zapora in nastavlja smernice novega zaposlovanja svetovalcev-pedagogov glede na osebne značilnosti posameznika. Izpostavlja tudi možnosti kvalitetnega usposabljanja in izobraževanja.

KONSTRUKTIVNI PRISTOPI IN POMEMBNOST VZPOSTAVLJANJA TER OMOGOČANJA STIKOV MED ZAPRTIMI OSEBAMI IN NJIHOVIMI OTROKI

VANJA JAKOPIN

Namen prispevka

V zaporih so ljudje, ki so storili različna kazniva dejanja, vendar ne smemo pozabiti, da jih ob vsem naštetem zaznamuje tudi druge vloge, med drugim lahko tudi starševska. Vzpostavljanje in ohranjanje stikov med osebo, staršem, ki mu je odvzeta prostost in njegovim otrokom, je marsikdaj postranskega pomena ali celo zanemarjena. Pomemben vidik tako pri razvoju otroka kot pri resocializaciji zapornikov je omogočanje rednih in kvalitetnih stikov med zaprto osebo in njegovim otrokom. Seveda je potrebno poudariti, da so stiki smiselni le tedaj, ko je to v dobro otroka.

Metode

Na podlagi pregleda dobrih praks zaporov iz drugih držav in raziskav na tem področju ter osebnih izkušenj z delom z obsojenci je izpostavljena pomembnost izvajanja tovrstnega programa v zaporih v procesu uspešnejše resocializacije.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da tovrstno izvajanje programa pozitivno vpliva na resocializacijo zapornikov, njihovo vedenje tekom prestajanja kazni zapora, boljšega sodelovanja s strokovnimi službami v zaporu in zmanjšanja pojava prizonizacije.

Omejitve/uporabnost raziskave

Trenutno potekajo aktivnosti za pripravo tovrstnega programa, vendar je za izvajanje potreben kader in zagotoviti primerne prostore za stike.

Praktična uporabnost

Znanja in veščine pridobljene tekom trajanja programa za zapornike starše so ključnega pomena za lažje in kvalitetnejše življenje na prostosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Vzpostavljanje, učenje in organiziranje programov za starše, ki jim je odvzeta prostost, in s tem podajanje pomembnih informacij s pomočjo treningov socialnih veščin, je ključnega pomena za pripravljanje zaprtih oseb za življenje na prostosti v skladu z veljavnimi pravnimi in moralnimi normami, kar je razvidno tudi iz Strategije URSIKS (2017-2020). Tovrstna obravnava je izredno pomembna tudi za razvoj otrok.

GLOBALIZACIJA IN ZASEBNI ZAPORI

ŽIGA ŠILIH

Namen prispevka

Raziskava analizira zasebne prevzgojno-zaporniške inštitucije, vpliv zasebnih korporacij na zakonodajalce ter vplive le-teh na revno prebivalstvo ter manjšine.

Metode

- zgodovinska metoda
- metoda interpretacije
- deskriptivna metoda
- komparativna metoda

Ugotovitve

Neoliberalne težnje temeljijo na principu svobodnega trga, čim manjšem vplivu vlade in njenih služb ter zmanjšanju socialne države. Zaporno-industrijski kompleks, ki upravlja z zasebnimi zapori je preko svojih političnih komitejev in lobistov doprinesel k socialni nestabilnosti manjšin in najrevnejšega prebivalstva, izkoriščanja poceni delovne sile ter njihovemu izključevanju iz politične arene. Zasebne korporacije pa imajo zelo dobre možnosti za uspeh in širitev tudi na evropskih tleh ter drugje po svetu, kajti poleg ZDA, so zasebni zapori prisotni še v 10 državah po svetu.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ta raziskava bi lahko služila za nadaljnje raziskovanje na področju penologije z raziskovanjem zasebnih zapornih inštitucij po svetu, možnihboljšav ter alternativ. Preučili pa bi lahko tudi vpliv zasebnih korporacij na zakonodajalce in družbo.

Praktična uporabnost

Analiza in spoznavanje alternativnega delovanje oz. upravljanja z zaporniškimi inštitucijami. Trenutni trendi nam kažejo obstoj velike verjetnosti, da se bomo v bližnji prihodnosti ukvarjali z implementacijo zasebnih prevzgojno-zaporniških inštitucij tudi pri nas ter v celotni Evropi. Informiranost in debate na tem področju ter natančna analiza sta nam lahko v velikansko pomoč pri iskanju odgovora na ta vprašanja.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevka, ki analizira temo zasebnih zaporov v ZDA pri nas še ni bilo. Nanaša se na izvrševanje zapornih kazni ter več družbenih sektorjev, kot so penalne inštitucije, pravosodje, zasebni trg oz. gospodarstvo ter navsezadnje močan vpliv, ki bi ga spremembe imele na prebivalstvo EU in Slovenije.

NOVOSTI, KI JIH PRINAŠA PROBACIJSKA SLUŽBA V SLOVENIJI

IGOR BAKALAR

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti razloge za ustanovitev probacijske službe v Sloveniji in naloge le te. Izpostavili bomo prednosti ustanovitve probacijske službe in opozorili na morebitne pomankljivosti.

Metode

V prispevku bomo uporabili normativno in primerjalno metodo raziskovanja. Z normativno metodo bomo preučili predlog zakona o probaciji, kako bo ta služba umeščena v pravosodni sistem in kakšne naloge bo izvajala. V prispevku bomo primerjali ureditev probacijske službe v RS z ureditvami v drugih evropskih državah. Ozrli se bomo tudi na drugo stran Atlantika, da ugotovimo kako imajo probacijski sistem urejen v ZDA.

Ugotovitve

Ugotovimo lahko, da je Slovenija ena redkih držav v Evropi, ki še nima institucionalno urejene probacijske službe. Z ustanovitvijo enotne probacijske službe bo ta združila naloge, ki so jih do zdaj opravljali različni organi. Služba za probacijo bo vključena v proces vse od začetka kazenskega postopka pa do izvrševanja kazenskih sankcij. S takšnim načinom bo prispevala k večji učinkovitosti in boljši preglednosti nad obtoženci oziroma obsojenci, ki jim je bila izrečena alternativna sankcija.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ker je probacijska služba novost v kazensko pravnem sistemu, bomo podrobneje predstavili njeno delovanje, razloge za ustanovitev in njene osrednje naloge.

KOMUNIKACIJA KOT DEJAVNIK VARNOSTNE KULTURE V ZAVODIH ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA

MELITA ŽVER MAKOVEC, URŠKA TROPENAUER

Namen prispevka

Komunikacija, ki temelji na medsebojnem zaupanju in za katero je značilno skupno dojetje pomena varnosti ter prepričanost v učinkovitost preventivnih ukrepov, je pomembna za organizacije s pozitivno varnostno kulturo. V sistemu, kjer je »varnost« eden od ključnih dejavnikov v smislu opravljanja delovnih nalog, pogosto spregledamo »osebno varnost« posameznika, ki je v takšnem sistemu zaposlen.

Metode

V prispevku predstavljamo krajši teoretični pregled komunikacijskih veščin kot orodja za pozitivno varnostno kulturo. Prav tako predstavljamo nekaj konkretnih primerov, kjer je komunikacija pomembno vplivala na večje zagotavljanje osebne varnosti.

Ugotovitve

Komuniciranje in sodelovanje sta nujna procesa za ohranjanje odnosov na delovnem mestu kakor tudi v življenju na splošno. »Prijetno« delovno okolje predstavlja organizaciji pomemben ključ do uspeha, posamezniku pa pot do zadovoljstva in zadovoljitve potreb. Raziskovalci ugotavljajo, da kakovost delovnega življenja determinirajo številne posameznikove potrebe, ki skupaj z nekaterimi značilnostmi dela določajo stopnjo zadovoljstva, motiviranost za delo in na splošno produktivnost organizacije. Kljub temu da v represivnih organizacijah največkrat nimamo podpornih služb, ki bi se ukvarjale s področjem zadovoljstva in osebne varnosti posameznika, je »skrb drug za drugega« še tako bolj nujna in potrebna. Medosebno sprejemanje, spoštovanje, iskrena komunikacija in zaupanje so tisti dejavniki, ki v negotovih časih in v stresnih situacijah presežejo nestrpnost, tekmovalnost, nesodelovanje in strah v delovnem kolektivu.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Pregled teoretičnih spoznanj in eventualnih praktičnih implikacij nam omogoča tudi uvod v ustanovitev podporne službe v totalitarni organizaciji, ki bi učinkovito delovala pri pomoči zaposlenemu posamezniku, da bi kljub stresni službi lažje ohranjal duševno blagostanje.

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

VARNA MESTA IN SKUPNOSTI – STRATEGIJA PAMETNE SPECIALIZACIJE NA PODROČJU VARNOSTNIH REŠITEV V SLOVENIJI

KAJA PRISLAN, ANDREJ SOTLAR

Namen prispevka

Za reševanje problemov življenja v urbanih okoljih se razvijajo razne inovativne visokotehnološke rešitve. Rezultat njihovega uvajanja v prakso so pametna mesta (angl. smart cities) z različnimi razvojnimi koncepti, med katere sodi tudi pametna varnost (angl. smart security). Namen prispevka je predstaviti načrt Varnege mesta za Slovenijo in aktivnosti organizacije SRIP PMiS Varnost (Strateška razvojno inovacijska partnerstva, Pametna mesta in skupnosti, vertikalno področje Varnost).

Metode

Preko analize globalnih trendov, dobrih praks, uporabniških potreb, evropskih razvojnih strategij in načrtov organizacije SRIP PMiS predstavljamo aktivnosti v Sloveniji na področju varnosti v Pametnih mestih in skupnostih.

Ugotovitve

Urbana okolja se soočajo z raznoterimi izzivi, od decentralizacije varnostne dejavnosti, pluralizacije virov ogrožanj, do eksponentnega razvoja informacijske tehnologije. V Sloveniji se trendom prilagajamo s spreminjanjem organizacijsko-regulatornih okvirov in uvajanjem novih tehnologij v delo varnostnih organizacij. Državne nadzorstvene institucije se vse bolj povezujejo v partnerstva z lokalnimi in zasebnimi varnostnimi organizacijami, tehnološkimi podjetji in raziskovalnimi institucijami. Primer takšnega partnerstva je SRIP PMiS, katerega namen je izboljšanje varnega počutja prebivalcev v skupnostih in reševanje operativnih problemov uporabnikov. Za potrebe deležnikov varnosti se načrtuje razvoj tehnologij za podporo digitalizaciji poslovanja in odločitvenim postopkom. Omogočale bodo boljšo zaščito oseb na terenu, večjo učinkovitost pri detekciji dogodkov in odzivanju, varovanju objektov, javnih površin, množičnih dogodkov, analiziranju tveganj idr. Predvideva se tudi razvoj poklicnih profilov, ki bodo sposobni upravljati s kompleksnimi varnostnimi sistemi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je uporaben za vse, ki so zainteresirani za sooblikovanje varnostnih rešitev in spremljanje trendov, predvsem pa varnostne organizacije, ki želijo uporabljati/testirati nove varnostne rešitve.

URBANI VARNOSTNI MENEDŽER KOT KADROVSKO-ORGANIZACIJSKO STIČIŠČE AKTIVNOSTI ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI V URBANIH SKUPNOSTIH

BRANKO LOBNIKAR, MIHA DVOJMOČ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti področje delovanja urbanega varnostnega menedžerja kot kadrovske rešitve znotraj koncepta pametnih mest. Gre za nov poklic, katerega namen je zagotavljanje učinkovitosti upravljanja varnostnih problemov v urbanih okoljih z vidika strateškega načrta »Varnega mesta« kot dela Strategije pametne specializacije na področju varnostnih rešitev v Sloveniji (SRiP PMiS).

Metode

Na podlagi analiz globalnih trendov, dobrih praks, uporabniških potreb in organizacije SRiP PMiS Varnost, smo opredelili kompetence, znanje in veščine, ki so pogoj za uspešno opravljanje dela varnostnih managerjev v urbanih okoljih.

Ugotovitve

Nove nadzorstvene institucije na območjih mest in lokalnih skupnosti, ob hkratnem razvoju varnostne industrije, prevzemajo vedno večji del odgovornosti za zagotavljanje kakovosti in varnosti bivanja, in postajajo soodvisne s klasičnimi institucijami nacionalno-varnostnega sistema za zagotavljanje varnosti, reda, zaščite in pomoči prebivalcem. Zaradi opisanih trendov se vse bolj pojavlja tudi potreba po novem, celovitejšem upravljanju varnosti v urbanih okoljih in s tem po novem poklicu. Imenujemo ga »urbani varnostni manager«, osredni del njegovih aktivnosti pa bi bilo načrtovanje, koordiniranje in nadzorovanje izvajanja raznolikih varnostnih procesov in politik v urbanih okoljih. Omenjeni poklicni profil spodbuja tudi evropska mreža za zagotavljanje varnosti v urbanih okoljih.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Zagotavljanje varnosti v urbaniziranih okoljih je kompleksen proces, vezan na uresničevanje pravice do varnega in kakovostnega življenja. Urbani varnostni menedžer je ustrezna kadrovska dopolnitev diferenciranih mrežnih struktur obstoječih ponudnikov varnostnih storitev, saj predstavlja centralizirano organizacijsko in kompetenčno ustrezno rešitev, umeščeno v sistem lokalne oblastne strukture (npr. občinske uprave).

ANALIZA KAKOVOSTI STIKOV POLICISTOV S PREBIVALCI V VEČKULTURNI SKUPNOSTI – PRIMER OBČINE LENDA VA

BRANKO LOBNIKAR, EMANUEL BANUTAI

Namen prispevka

Namen prispevka je analizirati kakovost stikov policistov s prebivalci v večkulturnem okolju. Ocena kakovosti stikov policistov s prebivalci je ključnega pomena za učinkovitost policistov v lokalnih skupnostih, saj mnenje prebivalcev o policiji neposredno vpliva na zmožnost partnerskega odnosa med policijo in skupnostjo ter posledično lahko vpliva na voljnost prebivalcev, da se vedejo v skladu z zakonom.

Metode

Za potrebe raziskave smo uporabili del širšega vprašalnika za merjenje kakovosti implementacije policijskega dela v skupnosti. Vzorec so sestavljali 204 Slovenci, 75 Madžarov, 51 Romov in 77 Hrvatov, ki živijo v občini Lendava. Spremenljivko kakovosti stikov s policisti smo merili s pomočjo petih trditev na petstopenjski lestvici ($\alpha = 0.835$), vrednosti sumarne spremenljivke pa so se raztezale od 5 do 20.

Ugotovitve

Glede vprašanja kakovosti stikov s policisti med posameznimi skupinami ne prihaja do statistično značilnih razlik, povprečje pa je bilo od 15,01 pri občanih slovenske narodnosti, 15,45 pri občanih madžarske skupnosti, do 15,58 pri občanih romske skupnosti. Odstopali so samo pripadniki hrvaške narodne skupnosti z rezultatom 16,81, ki so statistično značilno bolj zadovoljni s stiki s policisti kot Slovenci.

Omejitve/uporabnost raziskave

Rezultati so lahko uporabni tako za policijo v lokalnem okolju pri načrtovanju policijskega dela v skupnosti v občini Lendava kot za lokalno politiko pri vodenju politik na področju zagotavljanja varnosti in krepitve skupnostne povezanosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za prvo tovrstno študijo, ki celovito meri kakovost stikov med policisti in različnimi skupnostmi v multikulturnem okolju v Sloveniji.

NARAVA DELA POLICISTOV OPERATIVNO-KOMUNIKACIJSKEGA CENTRA PU LJUBLJANA

SARA KANDOLF, BRANKO LOBNIKAR

Namen prispevka

V prispevku avtorja predstavita naravo dela policistov operativno-komunikacijskega centra (OKC) PU Ljubljana. OKC PU je najmlajša operativna služba v policiji, s katero država zagotavlja državljanom javno varnost. Na interventni telefonski številki 113 klice sprejemajo in evidentirajo policisti OKC PU. Policisti pri svojem delu uporabljajo tehnično in programsko opremo, ki jim omogoča učinkovito izvedbo potrebnih postopkov. Poleg tega policistom OKC PU LJ učinkovito delo omogoča dobro komuniciranje tako s prijavitelji interventnega dogodka, kakor tudi z napotenimi policisti.

Metode

Za potrebe študije smo sestavili vprašalnik, ki so ga izpolnili zaposleni na OKC PU Ljubljana. Vsebinski sklopi vprašalnika so merili ocene anketiranih z različnimi vsebinskimi sklopi, ki tvorijo celoto dela zaposlenih na OKC.

Ugotovitve

Ugotovili smo, da je dobro delovanje programske in tehnične opreme, ki jo policisti OKC PU LJ uporabljajo pri svojem delu, pomembno za celoten delovni proces. Prav tako morajo biti policisti dobro usposobljeni na področju kriznega komuniciranja, saj so informacije, ki jih le ti pridobijo od prijavitelja interventnega dogodka ključnega pomena za nadaljnje odločanje v postopku. Da lahko govorimo o uspešni intervenciji, mora biti vzpostavljen tudi dober proces komuniciranja med policisti OKC PU in napotenimi policisti.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ker je javnosti OKC PU poznan zgolj in predvsem po svoji interventni številki 113, bo prispevek pripomogel k večji prepoznavnosti narave dela policistov OKC PU tako v širši kot v strokovni javnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za prvo študijo, ki se ukvarja z vprašanjem zagotavljanja kakovosti storitev policistov OKC v odnosu do drugih pomembnih deležnikov.

ZADOVOLJSTVO PREBIVALCEV Z DELOM POLICIJE – PREGLED RAZISKOVANJA V SLOVENIJI

URŠKA PIRNAT, ROK HACIN, GORAZD MEŠKO

Namen prispevka

V prispevku smo opravili pregled raziskovalnih del s področja zadovoljstva prebivalcev z delom policije v Republiki Sloveniji v zadnjih 25 letih. S pregledom raziskovalnih del policije in znanstveno-izobraževalnih institucij smo opravili celovit pregled raziskovanja o zadovoljstvu prebivalcev z delom policije v Republiki Sloveniji.

Metode

Na podlagi pregleda raziskovalnih del, ki se navezujejo na zadovoljstvo prebivalcev s slovensko policijo smo izpostavili ključne trende in dejavnike, ki vplivajo na zadovoljstvo prebivalcev z delom policije v Republiki Sloveniji.

Ugotovitve

Ugotovili smo, da je zadovoljstvo prebivalcev z delom slovenske policije v zadnjih 25 letih variiralo. Zaupanje prebivalcev v policijo je v obdobju 1991–1993 upadlo (v letu 1993 je 21 % prebivalstva zaupalo policiji). Po letu 1993 je zaupanje prebivalcev v policijo začelo naraščati (v letu 2003 je 45 % prebivalstva zaupalo policiji). Do danes je raven zaupanja prebivalstva ostala na približno enaki ravni, saj približno polovica prebivalcev zaupa slovenski policiji. Ugotovitve so razkrile, da so prebivalci najbolj zadovoljni z delom policije na področjih: 1) zakonitega izvajanja nalog, 2) strokovnosti in 3) dostopnosti. Z delom policije so bili najbolj zadovoljni starejši in nižje izobraženi prebivalci ter ženske. Približno polovica žrtev kaznivih dejanj je bila zadovoljna z obravnavo in delom policistov pri odkrivanju storilcev.

Omejitve raziskave

Različni načini merjenja zadovoljstva prebivalcev z delom policije v pregledanih študijah onemogočajo neposredno primerjavo rezultatov.

Izvirnost prispevka

Prispevek predstavlja prvi celovit pregled raziskovanja na področju zadovoljstva prebivalcev z zadovoljstvom slovenske policije. Ugotovitve, ki izhajajo iz pregleda raziskovanja predstavljajo osnovo za nadaljnjo poglobljeno raziskovanje dejavnikov, ki vplivajo na zadovoljstvo prebivalcev z delom policije.

MEDNARODNE MIROVNE OPERACIJE IN MISIJE

VLOGA ORGANIZACIJE ZA VARNOST IN SODELOVANJE V EVROPI (OVSE) PRI PREPREČEVANJU IN UPRAVLJANJU KONFLIKTOV

EDO BEHLIČ

Namen prispevka

Predstaviti instrumente OVSE za preprečevanje in upravljanje konfliktov. Opredeliti vlogo in izkušnje OVSE pri ohranjanju miru in gradnji institucij države ter v tej povezavi pri pomenu sodelovanja strokovnjakov RS v OVSE.

Metode

Prispevek na konferenci bo povzel pregled delovanja OVSE pri preprečevanju in upravljanju konfliktov skozi pregled krovnih dokumentov OVSE, analizo pisnih virov zaključkov Ministrskih zasedanj OVSE, ter dokumentov s področja samoevalvacije delovanja organizacije.

Ugotovitve

Instrumenti OVSE za preprečevanje in upravljanje konfliktov izhajajo iz teoretskih razprav in pogajanj na eni strani ter ad hoc odzivov na konkretne krize na drugi strani. Terenske misije OVSE zaradi svoje narave in funkcije opredeljujemo kot mirovne operacije. Vloga OVSE na kriznih območjih je povezana s preprečevanje ali z reševanjem konfliktov, s podporo političnih dogovorov, z gradnjo institucij države, s krepitvijo civilne družbe in vladavine prava ter z ukrepi za graditev zaupanja in varnosti. Vloga zgodnjega ukrepanja na zmanjšanje napetosti in preprečevanje konfliktov je ključna.

Praktična uporabnost

Glede na velik pritisk in hkrati vse bolj omejeno zmožnost OZN pri ohranjanju miru skupaj z zmanjšanim interesom ZDA kot (nekdaj) vodilne države pri svetovnem kriznem upravljanju bo vse večji pritisk namenjen regionalnim rešitvam. Podrobnejši pregled OVSE kot modela regionalne varnostne organizacije za zgodnje ukrepanje in upravljanje konfliktov je lahko podlaga za načrtovanje regionalnih odzivov na prihodnje varnostne izzive ter proaktivnega sodelovanja strokovnjakov RS.

Izvirnost/Pomembnost prispevka

Vpogled v delovanje OVSE ter spodbuditi interes za sodelovanje strokovnjakov RS v mednarodnih mirovni operacijah.

MERJENJE USPEHA MIROVNIH OPERACIJ

MAJA GARB

Namen prispevka

Predstaviti tematiko uspešnosti mirovnih operacij skozi predstavitev problemov merjenja uspešnosti (uspeha), postavljanja kriterijev za oceno uspeha in nekaj primerov analiz uspeha.

Metode

Avtorica je tematiko uspešnosti mirovnih operacij in njenega merjenja že predstavila v dveh znanstvenih objavah. Prispevek na konferenci bo povzel ključne ugotovitve iz proučevanja uspešnosti mirovnih operacij.

Ugotovitve

Razprava o uspehu mirovnih operacij se začne z določanjem kriterijev uspeha. Kriterij izvršitve mandata operacije je najenostavnejši za analizo uspeha. Vendar je treba na uspešnost operacij gledati tudi širše in prek več kriterijev (ali uspejo končati konflikt ali ohraniti premirje, zmanjšati trpljenje civilnega prebivalstva, preprečiti širitev konflikta ipd.). Ko se ozremo na rezultate nekaterih ocenjevanj uspešnosti mirovnih operacij, vidimo, da vsaj posamezni pozitivni učinki so. Včasih je sicer težko presoditi, ali uspeh vidijo predvsem sami ustanovitelji operacije ali pa operacija dejansko izboljša razmere na (po)konfliktnih območjih. Kar nekaj študij pokaže, da ni dovolj samo ustanovitev operacije in razmestitev sil, ampak morajo te sile imeti tudi ustrezen mandat in zmogljivosti. Na presojanje uspešnosti vpliva tudi ravnanje posameznih udeležencev operacij.

Omejitve/uporabnost raziskave

Vsaka operacija je vzpostavljena v enkratnih razmerah in vsaka operacija je posebna. Splošne ugotovitve glede uspeha operacij imajo zato le načelno veljavnost oziroma veljavnost do določene mere, za podrobne ugotovitve pa je treba posebej in podrobno analizirati vsako operacijo, razmere, v katerih se je vzpostavila in okolje, kjer poteka/je potekala.

Praktična uporabnost

Dodatna vedenja o mirovnih operacijah in teoretična podlaga za analizo mirovnih operacij.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Odpiranje novega in večplastnega pogleda na mirovne operacije.

SLOVENSKA POLICIJA V MEDNARODNIH CIVILNIH MISIJAH

ROBERT UREK

Namen prispevka

Predstavitve aktivnosti Policije pri sodelovanju v mednarodnih civilnih misijah, ki potekajo širom sveta pod okriljem OZN, EU, OVSE.

Metode

V procesu nastajanja prispevka je avtor uporabil sledeče raziskovalne metode:

- Študij primarnih in sekundarnih razpoložljivih virov;
- Študija primera z neposredno udeležbo;
- Deskriptivna metoda;

Ugotovitve

Prispevek podaja prikaz zgodovine sodelovanja slovenske Policije v MCM in odpira prostor za razpravo. Pri tem je pomemben segment izpolnjevanje obveznosti do mednarodnih organizacij (npr. OZN, EU, OVSE), katerih polnopravna članica je R Slovenija, sodelovanje pri zagotavljanju miru in varnosti v globalnem obsegu in pridobivanje dragocenih izkušenj napotenih policistov. Obenem je potrebno izpostaviti tudi, da se lahko R Slovenija in Policija preko napotenih policistov tudi v mednarodnem okolju na kriznih žariščih predstavita kot kredibilen partner, ki je popolnoma enakovreden z ostalimi državami sveta.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek je v svojem bistvu zelo široko oz. predstavitveno zasnovan, tako da so možnosti za njegovo neposredno nadaljnjo uporabo relativno omejene.

Praktična uporabnost

Podan je okvirni prikaz aktivnosti Policije na področju sodelovanja v MCM in lahko služi kot izhodišče za nadaljnjo raziskovalno delo zainteresiranemu posamezniku in/ali skupini.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je v primerjavi s preteklim letom delno vsebinsko prenovljen, saj je bilo v okviru t.i. »mirovnosti« do sedaj »prelitega« že ogromno črnih in izvedenih diskusij, tako v nacionalnem, kakor tudi mednarodnem okolju. Nemogoče je na tem mestu podati vsa dejstva in jih enoznačno opredeliti.

Avtor prispevka se je ob polnem zavedanju časovne determinante predstavitve omejil zgolj na najpomembnejše segmente sodelovanja slovenske Policije v MCM. Pri tem je brez kančka slabe vesti izpostavil dosedanje uspehe in težave, kakor tudi izzive za bodočnost.

V primeru zainteresiranega bralca, poslušalca in/ali raziskovalca je avtor prispevka z veseljem pripravljen pomagati oz. sodelovati v prihodnosti.

PRO PACE UNUM

ULOGA I ZNAČAJ POLICIJE BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNIM MISIJAMA PODRŠKE MIRU

ADNAN JUSUFSPAHIĆ

Cilj rada

Ovaj rad je namjenjen policijskim službenicima i cjelokupnoj zajednici, radi utvrđivanja značaja učešća policije u međunarodnim operacijama podrške miru, pravni okvir za sudjelovanje u međunarodnim operacijama, uloge BH kontingenta policije, aplikacija stečenog iskustva, sistem treninga i selekcije pripadnika.

Metode

Tokom prezentacije autor će koristiti naučne metode analize, komparativne metode, studijske analize pravnih dokumenata, kao i kvalitativno i kvantitativno istraživanje.

Nalazi

Sudjelovanje u mirovnim operacijama je privilegija zemlje da aktivno učestvuje u doprinosima za održavanje međunarodnog mira i stabilnosti. Bosna i Hercegovina u skorijoj prošlosti 90-tih je bila zemlja primateljica međunarodne pomoći, danas je nezanemariv faktor u sudjelovanju u mirovnim operacijama.

Ograničenja istraživanja

Teorijska rasprava ovog rada nastoji prikazati koji su to uslovi da bi jedna zemlja nakon rata mogla učestvovati u mirovnim operacijama. S druge strana empirijska rasprava ovog djela može objasniti uspješnost projekta međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini, i aktivnom sudjelovanju policije u operacijama podrške miru.

Praktična primjenjivost

Trening i obuka policijskih službenika Bosne i Hercegovine za mirovne operacije, mora biti prioritet i buduća strategija bosanskohercegovačke vlasti. Dobre pripreme i iskustvo koje stiču policajci, moraju se iskoristiti kroz akademske institucije, policijske akademije, kao i kroz naučne skupove i seminare.

Opravdanost istraživanja

Tretiranje naučne zajednice nije dovoljna u ovom momentu kada su u pitanju mirovne operacije policije Bosne i Hercegovine. Ovaj rad može biti doprinos u prevazilaženju vakuma kad su u pitanju sigurnosne agencije u Bosni i Hercegovini i njihovom učešću u misijama podrške miru.

ZNAČILNOSTI POLICIJSKEGA DELA V SKUPNOSTI NA OBMOČJU MCM

EDO BEHLIČ

Namen prispevka

Predstaviti zahtevnost in pomembnost dela v skupnosti pri delu policistov, ki opravljajo dela v mirovnikih civilnih misijah (MCM).

Metode

Za namen priprave gradiva in predstavitve se bodo uporabljale naslednje metode: primerjalno- deskriptivna metoda, študijska analiza obstoječega strokovnega gradiva in ugotovitve, ki izvirajo iz lastne udeležbe v MCM.

Ugotovitve

Za uspešno opravljanje del in nalog na območju MCM je potrebno vzpostaviti ustrezen odnos s populacijo na območju države gostiteljice. To je še posebej težko opravilo, ko vemo, da so razmere ponekod sovražne, obstajajo nerešeni konflikti in vlada splošno pomanjkanje zaupanja do mednarodnih policistov. Mednarodni policisti so tujci, ki so prišli v državo gostiteljico in prevzeli določeno vlogo, ki jo drugače družba sama zagotavlja. V osnovi to že pomeni, da se bodo srečevali s pomanjkanjem legitimnosti pri svojem delovanju. Za uspešno delo in zagotavljanje ustreznega nivoja varnosti je potrebno vzpostaviti ustrezno komunikacijo z lokalno populacijo in jih vključiti v reševanje »njihovih« problemov.

Omejitve/uporabnost raziskave

Vsaka mirovna operacija ima edinstven mandat, zaradi tega so vsa znanja in izkušnje vezane na določeno okolje. Za širšo raziskavo bi morali upoštevati širši nabor družbenih spremenljivk.

Praktična uporabnost

Rezultati predstavljajo aplikativno osnovo, ki bi lahko služila za prilagoditev procesa usposabljanja policistov – mirovnikov, do neke mere pa tudi ostalih oseb, ki opravljajo svoje delo na območju MCM.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za nove vidike uporabe znanja in izkušenj policistov – mirovnikov.

INFORMACIJSKA VARNOST

TRENTNI IZZIVI KIBERNETSKE VARNOSTI

IGOR BERNIK

Namen prispevka

Prikazati trenutno stanje in izzive za reševanje problematike kibernetike varnosti in reševanja trenutnih izzivov.

Metode

Pregled aktualnih znanstvenih in strokovnih virov in sinteza znanja za predstavitev možnih rešitev zaščite in dviga stopnje kibernetike varnosti.

Ugotovitve

Prikazani so postopki za reševanje izzivov kibernetike varnosti in obrambo pred kibernetiko kriminaliteto.

Omejitve/uporabnost raziskave

Delo se osredotoča na trenutno stanje in iz njega izpeljuje znane rešitve, ne upošteva pa odziva uporabnikov in stanje organizacijske kulture organizacije.

Praktična uporabnost

S poznavanjem stanja je možno pripraviti ustrezne ukrepe za obrambo informacijskega premoženja in zmanjšati vplive groženj iz kibernetike prostora na delovanje organizacije.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Vsebina pomembno prispeva k razumevanju trenutnega stanja in problematike reševanja kibernetike varnosti za vzpostavitev ustreznega stanja, ki predstavlja sprejemljivo ogroženost posamezne organizacije.

ZAZNAVANJE IN SOOČANJE S KIBERNETSKIMI GROŽNJAMI

ANŽE MIHELICH, SIMON VRHOVEC

Namen prispevka

Za zagotavljanje informacijske varnosti katerekoli organizacije, še posebej tistih, ki izhajajo iz podatkovno občutljivih in intenzivnih sektorjev, je poglobitnega pomena, da kibernetiske grožnje prepozna in se z njimi sooča sleherni zaposleni, ki se povezuje v kibernetiski prostor. Kljub ustreznim tehničnim ukrepom so namreč zaposleni neposredno izpostavljeni grožnjam in s tem predstavljajo najšibkejši člen v verigi zagotavljanja informacijske varnosti organizacije kot celote. Temu velja posvetiti posebno pozornost, saj so posledice opustitve ustreznega informacijskovarnostnega ukrepanja posameznikov za organizacijo vsaj nerodne, v mejnih primerih pa tudi kritične, in negativno vplivajo na njihovo poslovanje.

Metode

Prispevek predstavlja nov model samozaščite, ki je razvit na podlagi pregleda znanstvene literature in primerjalne analize. V prispevku se s pomočjo spoznanj varnostno-motivacijske teorije, teorije izogibanja tehnološkim grožnjam, teorije psihološke reaktance in optimistične pristranskosti podrobneje posvečamo osnovnim procesom, s katerimi se posamezniki soočajo ob odločanju o samozaščiti pred kibernetiskimi grožnjami.

Ugotovitve

Z razumevanjem predstavljenih miselnih procesov posameznikov in sprejemanja odločitev o samozaščitnem vedenju, lahko organizacije prilagodijo informacijskovarnostna izobraževanja zaposlenih. Z ustreznim načrtovanjem tovrstnih izobraževanj, ki upoštevajo mehanizme zaznavanja in soočanja z grožnjami zaposlenih, se omogoča večjo adopcijo ustreznih informacijskovarnostnih ukrepov med njimi. Zaposleni v organizaciji se tako samoiniciativno bolje zavarujejo pred kibernetiskimi grožnjami ali pa se jim v celoti izognejo in s tem višajo informacijsko varnost organizacije kot celote.

Izvirnost/pomembnost prispevka

V prispevku predstavljamo nov model samozaščite, ki združuje predstavljene modele v enotno teorijo preko tehtanja koristi in izgub informacijskovarnostnih ukrepov (neto koristi). Predlagani model je med prvimi, ki v povezavi z varnostno-motivacijsko teorijo vključuje potencialno psihološko reaktanco, ki se lahko pojavi ob implementaciji informacijskovarnostnih ukrepov v organizacijah.

PODKOŽNI ČIP KOT NADOMESTEK IDENTIFIKACIJSKIH DOKUMENTOV – DILEME INFORMACIJSKE VARNOSTI IN ZASEBNOSTI

BORUT KMETIČ

Namen prispevka

Predstavitev dilem glede uporabe podkožnega čipa kot nadomestka identifikacijskih dokumentov ter dilem varovanja informacij in zasebnosti.

Metode

Analiza pisnih virov – znanstvenih člankov ter ostale literature. Cilj je bil oceniti možnosti uporabe in zlorabe RFID za potrebe identifikacije, nadzora prebivalstva ter možnosti uvedbe glede na lokalno zakonodajo.

Ugotovitve

Ideja 'panoptizma' lahko, na primer, teoretično predstavlja ogromen napredek v preprečevanju kriminalitete, težava pa je, da potencialna izguba svobode v primeru zlorabljanja tehnologije v ta namen daleč presega težo ne-preprečevanja kriminalitete. V obdobju kapitalizma je vse podrejeno interesom kapitala oziroma boju za dobiček. Oblasti (in korporacije) vse bolj spremljajo, kopičijo in obdelujejo raznolike oblike osebnih podatkov državljanov, potrošnikov, pacientov ipd. Vse te informacije imajo ogromno vrednost za korporacije (in oblast). Pri iskanju domnevnih rešitev za težave ob izgubi identifikacijskih dokumentov pa je preferenčna podkožna aplikacija RFID tehnologije.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava izpostavlja nekaj najvidnejših dilem informacijske varnosti in zasebnosti, ki bi jih bilo ob najverjetneje neizogibni integraciji v široko uporabo nujno odpraviti.

Praktična uporabnost

Tehnologija kaže mnoge koristi in prednosti za množično uporabo, zato je njena integracija v družbo najverjetneje neizogibna. Pred integracijo pa je nujno potrebno poskrbeti za najvišjo mero pozornosti na zaznane slabosti in težave ter najvišjo stopnjo previdnosti pri (za)varovanju tehnologije pred morebitnimi zlorabami.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izpostavitve dilem v zvezi z uporabo podkožnega čipa kot nadomestka identifikacijskih dokumentov, z vidika varovanja informacij in zasebnosti je namenjena tako laični javnosti v razmislek pred tovrstnimi odločitvami, kot tudi strokovni javnosti pred uvedbo tovrstnih tehnologij v široko javno uporabo.

VARNOST SODOBNIH BANČNIH KANALOV

ANŽE ZALETEL

Namen prispevka

Namen prispevka je preučiti in predstaviti varnostne mehanizme, skladne z današnjimi bančnimi direktivami (na primer PSD2), ki s postopkom močne avtentikacije, potrjevanja preko dveh kanalov in t.i. dinamičnega povezovanja varuje uporabnike pred razvijajočimi se, novodobnimi, kibernetскими grožnjami.

Metode

Ugotovitve, predstavljene v prispevku, temeljijo na uporabi deskriptivne metode, s katero smo preučili varnostne mehanizme, ki varujejo uporabnike sodobnih bančnih kanalov pred zunanjimi grožnjami. Poleg varnostnih mehanizmov so predstavljene tudi grožnje, ki smo jim bili v Sloveniji priča v zadnjih letih na področju elektronskega bančništva.

Ugotovitve

Ugotavljamo, da obstajajo številni varnostni mehanizmi, ki uporabnike sodobnih bančnih kanalov varujejo tako pred programskimi grožnjami, kot je na primer zlonamerna programska oprema, kot pred finančnimi prevarami, ki jih v imenu imetnika storitve elektronskega bančništva želi opraviti tretja oseba. Tako kot bančništvo se tudi grožnje selijo na mobilne naprave, zato v prispevku predstavljamo varnostne mehanizme tudi na omenjenem področju. Varnost mobilne banke je zanimiva tudi z vidika ergonomičnosti, kar pomeni, da mora obstajati pravilno razmerje med implementacijo varnostnih ukrepov in funkcionalnostjo aplikacije – varnostni ukrepi ne smejo omejevati uporabniške izkušnje aplikacije.

Praktična uporabnost

Kljub temu, da prispevek ne vsebuje empirične raziskave, menimo, da ima predstavitev varnostnih mehanizmov praktično uporabnost, ker bralcu prikaže visok nivo varnosti spletnih in mobilnih aplikacij za elektronsko bančništvo ter ga prepriča k uporabi vsaj enega izmed kanalov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek s področja varnosti sodobnih bančnih kanalov je pomemben z vidika predstavitve omenjenega področja širšemu občinstvu ter ponuditi vpogled v področje, ki ga velika večina uporabnikov spletnega in mobilnega bančništva ne pozna.

INFORMACIJSKOVARNOSTNE KOMPETENCE: POSKUS CELOVITE IN ENOZNAČNE OPREDELITVE

ANŽE MIHELČ, ŽAN BABIČ, DAMJAN FUJS, TOMAŽ HOVELJA, NEJC HRIBERNIK, SARA KANDOLF, EMA KOBAL, BLAŽ MARKELJ, PETRA ŽIBERNA, GAŠPER GRUDEN, SIMON VRHOVEC

Namen prispevka

Pojem kompetenca je eden pogosteje uporabljenih terminov med kadrovskimi strokovnjaki, nikakor pa ni omejen zgolj na kadrovanje, temveč se ga opazuje in uporablja v mnogih znanstvenih disciplinah. V prispevku bomo skušali skozi različne konceptualne zorne kote osvetliti definicijo kompetenc in kompetentnosti ter pojem predstaviti v luči zagotavljanja informacijske varnosti znotraj podjetij, kjer zaposleni predstavljajo najšibkejši člen med varnostjo in ne-varnostjo pogosto zaupnih informacij. Prispevek tako predstavlja korak v smeri iskanja jasne, celovite, enoznačne in natančne definicije kompetenc, tako v strokovnem kot tudi kulturnem kontekstu.

Metode

Prispevek predstavlja poskus teoretičnega definiranja pojma kompetenc skozi pregled strokovne in znanstvene literature ter kritične primerjalne analize.

Ugotovitve

Pri iskanju ustreznega definiranja smo se opirali na različne modele iz literature. Omeniti velja predvsem holistični model kompetenc, ki prikazuje povezave in soodvisnosti med socialnimi, funkcijskimi, (splošnimi in posebnimi) kognitivnimi kompetencami in meta-kompetencami. Upoštevali smo tudi različne pristope, ki so posledica kulturnih razlik. Tako denimo francoski pristop poudarja psihološke elemente posameznika, ameriški pristop povezuje kompetence s posameznikovo odličnostjo, britanski pa poudarja možnost izvajanja aktivnosti v določenem poklicu skladno s poklicnimi standardi. V prispevku smo poskušali zajeti ključne prednosti vseh pristopov v hibridnem pristopu, ki poskuša zajeti kar največ diverzifikacije osnovnega pojma.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Enoznačna ekstenzionalna definicija kompetenc in njihova klasifikacija v kontekstu zagotavljanja informacijske varnosti predstavljata smiselni okvir za zainteresirane organizacije, ki želijo k višanju stopnje informacijske varnosti pristopati holistično. Prispevek torej predstavlja kamen v mozaiku boljšega razumevanja in širine dometa definienduma.

SPLOŠNE INFORMACIJSKOVARNOSTNE KOMPETENCE ZAPOSLENIH

SARA KANDOLF, PETRA ŽIBERNA, EMA KOBAL, NEJC HRIBERNIK, DAMJAN FUJS, ŽAN BABIČ, GAŠPER GRUDEN, ANŽE MIHELICH, BLAŽ MARKELJ, TOMAŽ HOVELJA, SIMON VRHOVEC

Namen prispevka

Doseganje zadovoljive stopnje informacijskovarnostnih kompetenc vseh zaposlenih je ključnega pomena za doseganje zadovoljive stopnje informacijske varnosti v organizaciji kot celoti. Zavedanje nujnosti kompetentnosti vseh zaposlenih in predvsem ohranjanje ter nadgrajevanje le-te je dandanes v organizacijah premalo uveljavljeno. Namen prispevka je predstavitev najpomembnejših splošnih kompetenc na področju informacijske varnosti, ki jih morajo imeti vsi zaposleni, če želimo govoriti o informacijski varnosti celotne organizacije, in posredno vzpodbuditi kadrovnike in zaposlene k nadgradnji le-teh.

Metode

V prispevku smo najprej naredili pregled znanstvene in strokovne literature na področju informacijskovarnostnih kompetenc. Nato smo z uporabo primerjalne analize ugotovitve združili v konsolidiran seznam informacijskovarnostnih kompetenc.

Ugotovitve

Na podlagi najpomembnejših splošnih kompetenc iz področja informacijske varnosti je mogoče oblikovati sistem za upravljanje informacijskovarnostnih kompetenc zaposlenih, ki omogoča spremljanje kompetenc zaposlenih in načrtovanje njihovega usposabljanja.

Omejitve/uporabnost raziskave

Opravljeni pregled temeljne literature in iz njega izhajajoči konsolidirani seznam splošnih kompetenc predstavlja dobro teoretično podlago za nadaljnje raziskave na tem področju. Ta relativno ozek nabor ključnih informacijskovarnostnih kompetenc pokriva veliko večino zaposlenih in s tem predstavlja osnovo za zagotavljanje informacijske varnosti v organizacijah.

Praktična uporabnost

Prispevek prispeva k večjemu zavedanju zaposlenih in kadrovnikov glede pomembnosti informacijskovarnostnih kompetenc. Rezultate raziskave je mogoče neposredno uporabiti za spremljanje, planiranje in razvoj informacijskovarnostnih kompetenc zaposlenih. Prispevek predstavlja vsebinsko podlago, ki se lahko uporabi v programski opremi za upravljanje informacijskovarnostnih kompetenc zaposlenih.

Izvirnost/pomembnost prispevka

V primerjavi s splošnimi kompetencami zaposlenih na ostalih področjih, je na temo splošnih kompetenc na področju informacijske varnosti napisanega zelo malo. Prispevek je tako eden prvih, ki opredeljuje splošne informacijskovarnostne kompetence zaposlenih.

EKSPERTNE INFORMACIJSKOVARNOSTNE KOMPETENCE

GAŠPER GRUDEN, ŽAN BABIČ, DAMJAN FUJS, TOMAŽ HOVELJA, NEJC HRIBERNIK, SARA KANDOLF, EMA KOBAL, BLAŽ MARKELJ, ANŽE MIHELİČ, PETRA ŽIBERNA, SIMON VRHOVEC

Namen prispevka

Organizacije morajo sodelovati s posamezniki, ki imajo ekspertne informacijskovarnostne kompetence, če želijo dosegati zadovoljivo stopnjo informacijske varnosti. Zaradi kompleksnosti sodobnih informacijskih sistemov in množice informacijsko-komunikacijskih tehnologij je nabor teh kompetenc zelo velik in hitro spreminjajoč. V tem prispevku se soočamo z izzivom identifikacije ekspertnih informacijskovarnostnih kompetenc, ki so relevantne za različne vrste organizacij.

Metode

V prispevku smo naredilo pregled literature in primerjalno analizo področja ekspertnih informacijskovarnostnih kompetenc. Nato smo analizirali, katere ekspertne kompetence so najbolj relevantne za različne vrste organizacij.

Ugotovitve

V literaturi je mogoče zaslediti veliko število seznamov ekspertnih informacijskovarnostnih kompetenc z različnimi poudarki. Velika kompleksnost nabora potencialnih ekspertnih kompetenc zelo otežuje njihovo konsolidacijo. Zaradi hitrega napredka tehnologije in posledično nastajanja novih ekspertnih kompetenc se pojavlja vprašanje, kako zahtevno bi bilo vzdrževanje celovitega seznama.

Omejitve/uporabnost raziskave

Izpostavljene ekspertne informacijskovarnostne kompetence lahko predstavljajo temelj za nadaljnje raziskave na tem področju. Raziskava se osredotoča zgolj na najbolj relevantne ekspertne kompetence in ne na konsolidacijo vseh možnih ekspertnih kompetenc.

Praktična uporabnost

Rezultate raziskave je mogoče neposredno uporabiti pri planiranju kadrovanja na področju zagotavljanja informacijske varnosti ali najemu strokovnjakov za informacijsko varnost. Parcialno pokrivanje ekspertnih kompetenc je sicer korak v smer izboljševanja informacijske varnosti, a še zdaleč ne zagotavlja celovite informacijske varnosti organizacije. Ključna omejitev uporabnosti rezultatov te raziskave je hiter napredek tehnologije, ki zahteva njihovo nenehno posodabljanje.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Na področju ekspertnih informacijskovarnostnih kompetenc je na voljo veliko različne literature. Kljub temu ni zaslediti raziskav, ki bi med seboj zelo različne sezname kompetenc analitično primerjala. Ta prispevek je tako eden prvih, ki kritično primerja različne vidike ekspertnih informacijskovarnostnih kompetenc in postavlja temelje za njihovo nadaljnje raziskovanje.

VIZUALIZACIJA INFORMACIJSKOVARNOSTNIH KOMPETENC ZAPOSLENIH

PETRA ŽIBERNA, ŽAN BABIČ, DAMJAN FUJS, GAŠPER GRUDEN, TOMAŽ HOVELJA, NEJC HRIBERNIK, SARA KANDOLF, EMA KOBAL, BLAŽ MARKELJ, ANŽE MIHELČIČ, SIMON VRHOVEC

Namen prispevka

Pregled nad informacijskovarnostnimi kompetencami zaposlenih in njihov razvoj je ključnega pomena za doseganje zadovoljive stopnje informacijske varnosti v organizacijah. V organizacijah z veliko zaposlenimi je že sam pregled zaradi velike količine kompetenc predstavlja velik izziv, ki otežuje planiranje razvoja kompetenc zaposlenih. V prispevku se tega izziva lotevamo z možnostmi za vizualizacijo informacijskovarnostnih kompetenc zaposlenih, kar znižuje kompleksnost pregleda nad zaposlenimi in posledično olajša planiranje razvoja informacijskovarnostnih kompetenc zaposlenih.

Metode

V prispevku smo naredili pregled literature na področju vizualizacije velike količine podatkov. Za ključne načine vizualizacije smo nato analizirali možnosti aplikacije na področje upravljanja informacijskovarnostnih kompetenc.

Ugotovitve

Področje vizualizacije je najbolj razvito na področju podatkovnega rudarjenja. Poleg tega je zelo razvito tudi kompetencam sorodno področje vizualizacije zmožnosti. Tehnike vizualizacije, ki jih najdemo na obeh področjih, je mogoče prilagoditi in uporabiti tudi za vizualizacijo informacijskovarnostnih kompetenc.

Omejitve/uporabnost raziskave

Opravljeni pregled temeljne literature in aplikacija na kontekst informacijske varnosti predstavlja teoretično podlago za nadaljnje raziskave.

Praktična uporabnost

Rezultate raziskave je mogoče neposredno uporabiti v programski opremi za upravljanje informacijskovarnostnih kompetenc zaposlenih.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je eden prvih, ki obravnava problematiko vizualizacijo informacijskovarnostnih kompetenc in tudi vizualizacijo kompetenc v splošnem, in sicer v mednarodnem merilu. Gre torej za eno izmed prvih del na področju, ki se v svetu hitro razvija in pridobiva na veljavi tudi pri nas.

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

VARSTVOSLOVJE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

SUBJEKTI MOREBITNE OBVEŠČEVALNE SKUPNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE V PODPORO STRATEŠKEMU ODLOČANJU

DARKO PRAŠIČEK

Namen prispevka

Skoraj dnevne politične, vojaške, gospodarske in druge spremembe v globalnem svetu zahtevajo takojšnje odzivanje strateškega menedžmenta na vseh ravneh. Prikazani bodo subjekti, ki bi bili vključeni v morebitno obveščevalno skupnost Republike Slovenije.

Metode

S študijem svetovne in domače literature ter slovenske zakonodaje, uporabo in analizo odgovorov, zbranih s strukturiranimi intervjuji, želimo ugotoviti stanje na področju ustanovljenih obveščevalnih skupnosti držav in njihovo sestavo ter morebitno ustanovitev obveščevalne skupnosti v Republiki Sloveniji.

Ugotovitve

Pravočasno, takojšnje zbiranje, vrednotenje, analiziranje, pravilno interpretiranje, posredovanje podatkov ter informacij in njihova uporaba so v Sloveniji še dokaj neizkoriščeno področje in predstavljajo izziv skupnega sodelovanja med državnimi obveščevalnimi službami ter civilnimi subjekti v podporo odločanju strateškemu menedžmentu na vseh ravneh.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je omejena z relativno majhnim številom obstoječe znanstvene in strokovne literature. Hkrati je omejena na pripravljenost sodelovanja državnih obveščevalnih služb in civilnih subjektov in stanja sodelovanja pri izmenjavi obveščevalnih podatkov v Republiki Sloveniji kot obliko obveščevalne dejavnosti v podporo odločanju strateškemu menedžmentu na vseh nivojih.

Praktična uporabnost

Nekatere države že dolgo uporabljajo podatke in informacije državnih obveščevalnih služb in tudi civilnih subjektov preko obveščevalnih skupnosti v podporo odločanju strateškega menedžmenta na vseh nivojih, nekatere pa o tem aktivno razpravljajo. Ugotovitve raziskave bodo koristile za odpravo morebitnih ugotovljenih pomanjkljivosti medsebojnega sodelovanja.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Predstavljen bo možen način za uspešnejše delovanje in razvoj obveščevalne dejavnosti vseh državnih obveščevalnih služb in civilnih subjektov ter upravičenost oziroma nujnost morebitne ustanovitve obveščevalne skupnosti v Republiki Sloveniji.

ODZIV SLOVENSKE POLICIJE OB ZAZNAVĀ TERORISTIČNIH GROŽENJ V SLOVENIJI: SOODVISNOSTI KOT DEFINIRAN PROBLEM

IZIDOR NEMEC, IZTOK PODBREGAR, GAŠPER HRIBAR, TEODORA IVANUŠA

Namen prispevka

S prispevkom želimo predstaviti vlogo in pomen slovenske Policije v boju zoper vse oblike ogrožanja v odvisnosti od principa »need-to-share« in dejanskega stanja izmenjave najbolj občutljivih varnostnih informacij oziroma odvisnosti od analitike javno dostopnih virov. Slovenska Policija bo morala aktivno delovati in sodelovati z različnimi institucijami in subjekti, s katerimi naj bi bila soodvisna na področju izmenjave podatkov. »Neodvisno« od uradne izmenjave podatkov pa mora biti slovenska Policija suverena in imeti lastne zmogljivosti za analitiko javno dostopnih virov, od katerih lahko pridobi podatke, ki jih z uradno izmenjavo ne more.

Metode

Uporabili smo metodo zbiranja podatkov iz javno dostopnih pisnih virov ter metodo študije primerov (Ivanko, 2007) izbranih terorističnih napadov v ZDA (2001), Beslanu, Čečenija (2004), Londonu (2005), Mumbaiju (2008) in Berlinu (2016).

Ugotovitve

Naloge slovenske Policije v boju zoper teroristične aktivnosti so večinoma zapisane le v različnih zakonskih in podzakonskih aktih. Glede na stopnjo »razvitosti« terorizma Policija (pre)malo sodeluje z drugimi uradnimi subjekti nacionalno-varnostnega sistema Republike Slovenije (podsistemi) pri preventivi, odkrivanju terorističnih groženj in odzivanju nanje.

Izvirnost/pomembnost prispevka

V dostopni literaturi v slovenskem jeziku, razen v zakonskih in podzakonskih aktih, ne zasledimo veliko napisanega o vlogi in nalogah policije v boju zoper teroristične aktivnosti. Prispevek je pomemben za vse, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju zoperstavljanja terorizmu, predvsem za policiste, ki se dnevno pri delu na terenu srečujejo z vsemi oblikami ogrožanja.

Predlagali smo nekatere smernice in naloge, ki bodo v pomoč policistom ter ostalim, ki delujejo na področju preprečevanja terorizma in drugih oblik ogrožanja, oziroma da se določeni vidiki obravnavanja naj ne bi spregledali (praviloma so spregledi nevarni).

TAKTIKA IZVEDBE NAPADA TERORISTIČNE SKUPINE HARAKAT AL-SHABAAB MUJAHEDeen NA NASELJE MPEKETONI V KENIJI: ŠTUDIJA PRIMERA

NENAD DONAU

Namen prispevka

Prispevek je študija primera taktike napada teroristične skupine Harakat Al-Shabaab Mujahedeen (v nadaljevanju: Al-Shabaab) na naselje Mpeketoni, v okraju Lamu v Keniji, dne 15.–16. junija 2014.

Metode

Prispevek je študija primera. Uporabljena sta bili metoda analize vsebin in deskriptivna metoda.

Ugotovitve

Napad na naselje Mpeketoni je bil skrbno načrtovan. Pred izvedbo napada so napadalci pridobili zanesljive in natančne obveščevalne podatke. Izkoristili so ranljivost nacionalnega varnostnega sistema in varnostnih sil na nacionalni, regionalni in lokalni ravni na naslednjih področjih: struktura, organizacija, vodenje in poveljevanje, logistika in koordinacija. Politična nasprotja in medetnične napetosti na območju napada so še dodatno povečale ranljivost lokacije in tarč napada in povečale možnosti napadalcev za uspešno izvedbo napada.

Omejitve/uporabnost raziskave

Opravljen je bila podrobna analiza napada. Prispevek ne analizira hipoteze o morebitni vpletenosti političnih strank kot morebitnih naročnikov napada.

Praktična uporabnost

Uporabna spoznanja za širšo strokovno javnost, ki se ukvarja s preučevanjem terorizma ter za strokovnjake s področja antiterorizma in protiterorizma.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek pojasnjuje taktiko delovanja teroristične skupine Al-Shabaab, uporabljeno v napadu na naselje Mpeketoni.

VPLIV LUNE IN VREMENA NA ŠTEVILO SAMOMOROV IN PROMETNIH NESREČ S SMRTNIM IZIDOM

TOMISLAV ISKRA

Namen prispevka

Potrditi ali zavreči trditve, da naravni dejavniki, kot sta luna in vreme, vplivajo na dejanja ljudi, ki imajo tragične posledice.

Metode

Statistična obdelava podatkov iz zapisov Dnevnika dogodkov Operativno komunikacijskega centra Policije za obdobje 10 let.

Ugotovitve

Lunine mene vplivajo na število samomorov in prometnih nesreč s smrtnim izidom, medtem, ko na število vseh dogodkov ne vplivajo in prav tako ne vplivajo na število vseh prometnih nesreč.

Prav tako se pri vremenu pokaže drugačen vzorec vpliva na samomore in prometne nesreče s smrtnim izidom, kot je za vse dogodke in vse prometne nesreče.

Omejitve/uporabnost raziskave

Pri načrtovanju dela na področju preventivnih ukrepov.

Praktična uporabnost

Možno preventivno delovanje Policije glede na predvideno povečanje navedenih dogodkov predvsem na področju prometa.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Zaradi dolgega časovnega obdobja so rezultati v dokajšni meri zanesljivi in odražajo dejansko stanje.

VPLIV KAZNI NA SPREMINJANJE STALIŠČ IN VEDENJ UDELEŽENCEV CESTNEGA PROMETA V SLOVENIJI

PETER PUNGARTNIK, PETER UMEK, MATEVŽ BREN

Namen prispevka

V prispevku proučujemo vpliv kazni na spreminjanje stališč in vedenj udeležencev cestnega prometa v Sloveniji. V Sloveniji smo bili v obdobju 1998–2013 deležni zaostrovanja zakonodaje na področju cestnega prometa, kar pritrjuje ugotovitvam o naraščajoči punitivnosti in kaznovalnem populizmu. Raziskava želi zapolniti ugotovljeno vrzel na področju raziskovanja ter prispevati nova znanja k razjasnitvi pojava.

Metode

Za namene raziskave smo izdelali vprašalnik, ki obsegal 115 vprašanj, sestavljen pa je bil iz petih delov in 15 sklopov vprašanj. Raziskovanja smo se lotili s pregledno raziskavo, ki smo jo izpeljali na štiri načine (spletna anketa, osebno anketiranje, anketiranje v Centru varne vožnje Vransko in telefonsko anketiranje). Uporabili smo tako univariatne kot multivariatne statistične metode ter opisno statistiko.

Ugotovitve

Na podlagi rezultatov korelacijske in večkratne regresijske analize ni mogoče v celoti sprejeti in pritrditi osrednji tezi raziskave, da kazni vplivajo na spreminjanje stališč udeležencev cestnega prometa v Sloveniji v smislu njihovega varnejšega vedenja, ker je ugotovljena nizka stopnja njihovega vpliva.

Omejitve/uporabnost raziskave

V raziskavi uporabljenega nenaključnega vzorca ni mogoče neposredno primerjati z reprezentativnim vzorcem populacije Slovenije, prav tako ne omogoča primerjav z evropskimi državami, ker podobna raziskava še ni bila narejena. Celovit pristop in raziskovalni model omogoča nadaljnje empirične raziskave, katerih izvedbo načrtujemo doma in v nekaterih sosednjih evropskih državah.

Praktična uporabnost

Raziskava ima praktično vrednost, ker predstavlja gradivo za prometno varnostno stroko in širšo javnost, ki sodeluje v procesu strateškega in operativnega načrtovanja ukrepov na področju varnosti cestnega prometa.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je izvirne narave, saj tovrstna raziskava še ni bila opravljena.

VODNIKI REŠEVALNIH PSOV – NAČRTOVANJE IN IZVEDBA ISKALNE AKCIJE

ALEŠ UDOVČ, MARKO BRUČAN

Namen prispevka

Prikazati trenutne razmere in možnosti učinkovitejše uporabe vodnikov in reševalnih psov pri iskanju pogrešanih oseb.

Metode

Ugotovitve, predstavljene v prispevku, temeljijo na deskriptivnem pregledu literature na omenjeno temo ter na empiričnih izkušnjah izvajanja dela na terenu.

Ugotovitve

V Enoti reševalnih psov Slovenije pod okriljem Kinološke zveze Slovenije se ukvarjamo predvsem z iskanjem pogrešanih oseb z reševalnimi psi. Zadnjih 10 let se ukvarjamo tudi s pomenom zavedanja načrtovanja in taktične izvedbe iskalne akcije. V ta namen smo začeli z intenzivnim izobraževanjem vodnikov na področju orientacije, načrtovanje iskanja oseb s pomočjo računalniških kartografskih programov, gibanje vodnikov po iskalnem območju s pomočjo GPS naprav in nenazadnje izdelava posnetka pregledanega območja. V sklopu udeležb na različnih iskalnih akcijah smo spoznali, da kljub temu, da vse to izvajamo, je še vedno opazna premajhna dejavnost Policije in drugih sil za zaščito in reševanje, da se izboljšajo postopki iskanja pogrešanih oseb.

Jedro prispevka obravnava dejavnost Enote reševalnih psov Slovenije in nakazuje rešitve poglobljenega sodelovanja z drugimi enotami, ki sodelujejo v iskalnih akcijah pogrešanih oseb.

Praktična uporabnost

V prispevku bodo podani praktični primeri iskalnih akcij – dobra praksa. Dognanja v prispevku lahko pripomorejo k boljšemu sodelovanju med aktivnimi udeleženci v iskalni akciji, posledično učinkovitejši in hitrejši izvedbi najdbe pogrešane osebe.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek prikazuje pomembnost sodelovanja med vsemi akterji v iskalni akciji, ki lahko rezultira v obliki učinkovite rešitve. Poudarjena je pomembnost sistematičnega pristopa k načrtovanju in izvedbi iskalne akcije.

KRIMINOLOGIJA IN KAZENSKO PRAVO

GOSPODARSKO-POSLOVNA KRIMINALITETA 21. STOLETJA – AFERA DIESEL-GATE

GREGOR HOČEVAR, KATJA EMAN

Namen prispevka

V zadnjih letih se je pojavilo več primerov namerne manipulacije s programsko opremo oz. izdelki samimi, kar priča, da je v avtomobilski industriji nekaj močno narobe. In čeprav je šele primer Volkswagen opozoril širšo javnost na takšne nepravilnosti, obsega seznam kršiteljev že kar nekaj pomembnih avtomobilskih imen. Namen tega prispevka je predstaviti primer Diesel-gate ter njegove posledice za družbo, okolje ter za samo podjetje Volkswagen. Opozoriti želimo tudi na posledično ogrožanje okolja ter zdravja in življenja ljudi ter predlagati potencialne rešitve.

Metode

Uporabili smo deskriptivno analizo različnih primarnih in sekundarnih virov. Za lažje razumevanje celotnega primera smo v prispevku opravili tudi kronološki pregled dogodkov, pri tem pa smo informacije večinoma črpali iz medijskih objav in javno dostopnih, predvsem spletnih virov.

Ugotovitve

Čeprav Volkswagnovo dejanje ni vodilo do neposrednih smrtnih žrtev kot dejanja nekaterih njegovih predhodnikov, pa je njegovih 11 milijonov avtomobilov z nedovoljeno odklopno napravo skoraj sedem let v zrak izpuščalo 40-krat več škodljivih izpustov, kot je dovoljeno. Tu je šlo predvsem za dušikov oksid, izjemno nevaren onesnaževalec, ki povzroča mnoge zdravstvene težave, pomembno pa vpliva tudi na naše okolje. Zaradi kompleksnosti lahko primer obravnavamo tako z vidika okoljske kot tudi z vidika gospodarske kriminalitete, opaziti pa je tudi probleme na področju sprejemanja odločitev in upravljanja organizacij.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost prispevka se kaže v analizi primera Diesel-gate ter predhodnih podobnih primerov z varstvoslovnega vidika, poleg tega pa prispevek opozarja na grožnje varnosti in zdravju posameznikov, ki je zaradi dobička vse pogosteje spregledano oz. zanemarjeno.

KRIMINALITETA ZOPER VODE – PRIMERJAVA MED SLOVENIJO IN TASMANIJO

KATJA EMAN

Namen prispevka

Voda je eden izmed najbolj dragocenih naravnih virov na Zemlji, vredna več od vseh zalog zlata in nafte, saj predstavlja vir življenja. Brez sladke vode naš obstoj ni mogoč. Zaloge sladke vode na Zemlji so omejene, zato je namen prispevka izpostaviti pomembnost ohranitve le te. Cilj prispevka je analizirati in primerjati pojavne oblike kriminalitete zoper vode v Sloveniji in Tasmaniji, ki sta si glede bogatih vodnih virov zelo podobni.

Metode

V prispevku smo uporabili deskriptivno metodo za pregled literature in predstavitev problematike, analizo baz statističnih podatkov in primerov kriminalitete zoper vode ter primerjalno analizo za primerjavo med Slovenijo in Tasmanijo.

Ugotovitve

Tako Slovenija kot Tasmanija sta zelo bogati kar zadeva vodne vire. Zato sta za posamezna podjetja, ki se ukvarjajo s prodajo vode ali pijače oziroma hrane, kjer potrebujejo velike zaloge vode, zelo zanimivi. Analiza je pokazala, da je v obeh državah onesnaževanje vode najbolj pogosta oblika kriminalitete zoper vode. V Sloveniji so površinske vode najpogosteje onesnažene zaradi neustreznega odlaganja strupenih odpadkov, izpustov iz tovarn ter nepravilne uporabe gnojil in škropiv. Na Tasmaniji pogosteje prihaja do onesnaženja podtalnice zaradi zakopavanja odpadkov, uporabe pesticidov v kmetijstvu in uporabe težkih kovin v industriji. Poleg onesnaževanja vode se na Tasmaniji pogosteje pojavljajo primeri tatvin vode, saj je dežela v notranjosti izredno suha.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitve prispevka predstavljajo težko dostopne in nepopolne baze podatkov o primerih kriminalitete zoper vode.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Kriminaliteta zoper vode je nov pojav na področju ekološke kriminalitete. Ugotovitve primerjave so namenjene vsem, ki se ukvarjajo s problematiko varstva okolja in ohranitve vodnih virov.

KRIMINALITETA ZOPER VODE V REPUBLIKI SLOVENIJI

SAŠA KUCHAR, GORAZD MEŠKO, KATJA EMAN

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti kriminaliteto zoper vode v Republiki Sloveniji in prikazati pojavne oblike ter njen obseg.

Metode

Za pripravo prispevka smo uporabili deskriptivno metodo. Z analizo statističnih podatkov in analizo primerov kaznivih dejanj ter prekrškov zoper vode, ki sta jih obravnavala policija in Inšpektorat za okolje in prostor med leti 2005 in 2015, pa smo prikazali značilnosti kriminalitete zoper vode v Republiki Sloveniji in njene prevladujoče oblike.

Ugotovitve

Po podatkih Agencije za okolje in prostor se Slovenija uvršča med vodno zelo bogate države. Stanje voda v Sloveniji se slabša, kar je posledica človeških dejanj. Zakonodaja na področju zagotavljanja varstva voda je ustrezna, vendar je ljudje ne poznajo in se ne zavedajo, kakšno škodo lahko povzročijo. Po pregledu poročil o primerih, ki jih je obravnavala policija med leti 2005 in 2015 smo ugotovili, da prevladujejo predvsem kazniva dejanja onesnaženja površinskih voda. V večini primerov so storilci neznani. Kriminaliteta zoper vode v Sloveniji ni številčna, zato domnevamo, da je temno polje veliko, saj veliko kaznivih dejanj ter prekrškov ostane neprijavljenih in jih organi pregona ne zaznajo. V smislu trajnostnega razvoja bo treba paziti na porabo vode in varstvo voda. Ljudem je v programih ozaveščanja treba predstaviti tudi posledice kriminalitete zoper vode.

Omejitve/uporabnost raziskave

Glede na to, da smo pregledali zgolj primere, ki so se zgodili med leti 2005 in 2015, bi bilo smotno v prihodnje raziskavo še razširiti na daljše časovno obdobje. V prispevku so predstavljena kazniva dejanja in prekrški iz policijske statistike in Inšpektorata za okolje in prostor.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Preučevanje kriminalitete zoper vode je razvijajoče se področje. Pomembnost področja se kaže v dejstvu, da so posledice kriminalitete zoper vodo lahko zelo ogrožajoče za zdravje ter življenje ljudi in drugih živih bitij. Prispevek predstavlja prvi tovrstni pregled v Republiki Sloveniji.

KAZENSKOPРАВNA UREDITEV VARSTVA POKLICNE MOLČEČNOSTI

MIHA ŠEPEC

Namen prispevka

Prispevek želi prikazati aktualno problematiko izdaje poklicne skrivnosti kot kaznivega dejanja. Zagovornik, odvetnik, zdravnik, duhovnik, socialni delavec, psiholog ali kot kakšna druga oseba, ki izve skrivnost posameznika pri opravljanju svojega poklica, je dolžna to varovati kot tajno in tega ne sme izdati tretjim osebam. V prispevku bom analiziral kako daleč seže poklicna molčečnost, kdaj jo posameznik lahko prekrši, kaj sploh šteje za poklicno skrivnosti in ostala zanimiva pravna vprašanja, ki bodo doprinesla k poznavanju te aktualne kazenskopravne problematike.

Metode

Prispevek temelji na teoretični in analitični metodi. Na podlagi analize problemov in lastnega poznavanja področja bom predstavil rešitve in nova spoznanja, ki lahko koristijo vsem, ki se ukvarjajo z varnostjo podatkov, informacij in skrivnosti o posameznikih. Uporabljeni bosta tudi deduktivna in induktivna metoda.

Ugotovitve

Neupravičena izdaja poklicne skrivnosti je v Kazenskem zakoniku (KZ-1) določena kot posebno kaznivo dejanje v 142. členu, ki pa je izredno kompleksno zastavljeno. Temeljni problem naše ureditve predstavlja dejstvo, da je kazenski pregon možen le na zasebno tožbo – kaznivo dejanje torej ni uradno pregonljivo (kar je v primerjavi z ureditvami drugih držav prava redkost). Taka ureditev prenaša izredno težko dokazno breme na zasebnega tožilca – žrtev dejanja. Glede na kompleksno kazensko ureditev ni pričakovati, da bo kazenski pregon tega kaznivega dejanja v praksi relativno uspešen.

Praktična uporabnost

Poleg teoretične analize bodo v prispevku podani tudi praktični primeri, ki lahko pripomorejo k boljši zavesti glede varovanje poklicnih skrivnosti v RS. Obenem pa bo prispevek tiste, ki so bili žrtve neupravičene izdaje poklicne skrivnosti, seznanil s potencialnimi pravnimi možnostmi zoper storilca.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izdaja poklicne skrivnosti je vedno znova aktualna tema, ki se pojavlja v kazenskopravnih krogih. Od sprejetja novega kazenskega zakonika (KZ-1) tematika še ni bila podrobno obdelana, zato je predmetni prispevek lahko pomemben doprinos h kazenskopravni teoriji in praksi.

ALI SO V SLOVENIJI NEKATERA KORUPTIVNA RAVNANJA LEGALNA?

DAVID SMOLEJ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti vrzeli v slovenski zakonodaji, ki omogočajo, da storilci nekaterih koruptivnih ravnanj, ostanejo nekaznovani. Cilj prispevka je identificirati področja, kjer je pravna praznina najbolj izstopajoča in predstavljajo grožnjo pravni državi.

Metode

Cilje smo dosegli s pregledom normativnih aktov in znanstvenih ter strokovnih prispevkov. Prav tako so bili cilji doseženi s študijo posameznih primerov iz prakse. Podatki so bili prikazani z opisno metodo.

Ugotovitve

Ugotovljeno je bilo, da je Slovenija dokaj uspešno implementirala Konvencijo združenih narodov proti korupciji v nacionalno zakonodajo. Toda od implementacije do danes, so se področja s korupcijskimi tveganji razširila in spremenila. Zato obstajajo nekatera področja (npr. korupcija v športu), kjer dejanja storilcev ustrezajo mednarodnim definicijam korupcije, vendar v slovenskem pravnem redu ne pomenijo kaznivega dejanja po Kazenskem zakoniku.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ugotovitve v prispevku lahko sklepamo za območje Republike Slovenije. Prispevek je omejen le na nekatera identificirana področja t.i. legalne korupcije.

Praktična uporabnost

Ugotovitve v prispevku bi lahko bile uporabljene kot osnova za začetek spremembe zakonodaje, predvsem Kazenskega zakonika.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je prvi tovrstne narave, saj obravnava ti. legalno korupcijo v Sloveniji. Namenjen je organom odkrivanja in pregona ter pristojnim ministrstvom, saj ugotovitve kažejo na nujnost sprožitve predlogov za spremembo zakonodaje.

PREGLED ŠTUDIJ O STRAHU PRED KRIMINALITETO PRI ŽENSKAH

MONIKA KLUN, GORAZD MEŠKO

Namen prispevka

Cilj prispevka je pregledati študije o strahu pred kriminaliteto, pri čemer se bomo osredotočili na strah pred kriminaliteto pri ženskah. Prispevek je namenjen globljemu razumevanju (večje) tesnobe zaradi kriminalitete pri ženskah z vidikov dejavnikov socializacije, viktimizacije, zdravja, medijev in okolja. Opredelili bomo nekaj protislovnih dognanj o strahu pred kriminaliteto pri ženskah in moških ter predstavili razvoj raziskovanja tovrstnega strahu v Sloveniji.

Metode

Prispevek je osnovan na pregledu mednarodno viktimoloških študij in diskusiji o dejavnikih strahu pred kriminaliteto pri ženskah.

Ugotovitve

Tako ženske kot tudi moški poročajo o altruističnem strahu, vendar je ta bolj prisoten pri ženskah. Moški poročajo, da jih je strah za svoje partnerke in otroke, medtem ko se ženske bojijo še za stare starše in sosede, ne poročajo pa skrbi za svoje partnerje. Strah pred kriminaliteto pri ženskah izhaja iz strahu pred spolno zlorabo ali posilstvom in iz fizičnih ter čustvenih zlorab bivših partnerjev. Samoocena zdravja lahko na bojazen pred kriminaliteto pri ženskah, medtem ko spremljanje novic preko spleta vpliva na bolj premišljeno podobo o kriminaliteti pri obeh spolih.

Praktična uporabnost

Ugotovitve so uporabne za obravnavanje kriminalne prevencije in razmišljanje o odnosu med kriminaliteto in strahom pred kriminaliteto. Spoznanja prispevka so lahko v pomoč pri načrtovanju in izvajanju politik ter dobrih praks v sklopu zaščite in programov za okrevanje žrtev kriminalitete ter obravnave storilcev kaznivih dejanj, saj je strah pred kriminaliteto del kaznovalnega populizma.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ker v Sloveniji še ni bila opravljena raziskava, ki bi bila osredotočena na vzroke strahu pred kriminaliteto pri ženskah, je ta prispevek lahko osnova za nadaljnje empirično delo.

ŽENSKÉ NA VODILNIH POLOŽAJIH KRIMINALNIH ZDRUŽB

NINA GORŠIČ, SARA ŽELEZNIK

Namen prispevka

Namen prispevka je analizirati izbrane primere, kjer se ženske pojavljajo na vodilnih položajih kriminalnih združb, ugotoviti trend te pojavnosti ter poiskati razloge zanj. S primerjavo slovenskih in tujih primerov smo iskali skupne vzroke, značilnosti delovanja žensk v kriminalnih združbah ter področja, kjer ženske v tej vlogi »izstopajo«.

Metode

V prispevku so zbrane teorije o vzrokih za vse večje udejstvovanje žensk na področju organiziranega kriminala. S pomočjo intervjuja z go. Katjušo Popović pa so v prispevku analizirani tudi slovenski primeri, njihova pogostost in specifične skozi oči osebe, ki ima stalen pregled nad kriminalnimi združbami s področja trgovine z ljudmi.

Ugotovitve

Analiza nas je pripeljala do raznovrstnih primerov, kjer so iz različnih razlogov ženske prevzele vodilno vlogo v kriminalnih združbah. Naj si bo to »prevzem« družinskega posla, želja po moči in boljšem statusu v družbi ali zgolj privlačnost prepovedanega; ženske si sorazmerno z ostalimi področji tudi tu »uspešno« vtirajo pot iz nižje hierarhične vloge na vodilne položaje.

Omejitve raziskave

Omejitev predstavlja izbor le nekaterih primerov in teorij s področja vključenosti žensk v kriminalne združbe, kar lahko pripelje do pomanjkljive predstavitve in obrazložitve dejanskega stanja.

Praktična uporabnost

Prispevek opozarja na nov pojav tako s stališča kriminologije kot kriminalističnega preiskovanja. Namenjen je strokovnjakom s področja varnosti, policije, sodstva ter širši javnosti, da bo le-ta razumela opuščanje »tradicionalnih« ženskih vlog v družbi.

Izvirnost prispevka

Izvirnost prispevka predstavlja analiza raznolikih primerov skozi prizmo žensk na položaju v kriminalni združbi, s prikazom razlogov za povečanje trenda in vzrokov za uspešnost žensk na tem položaju. Trenutno pri nas ni opravljenih podobnih raziskav, praksa pa je trend zabeležila.

KRIMINALISTIČNA IN FORENZIČNA DEJAVNOST

O NOVIH IN »STARIH« TEHNOLOGIJAH V SLOVENSKI KRIMINALISTIKI

BOŠTJAN SLAK

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti praktično uporabnost tehnologij, ki bi se lahko s spremembo slovenske zakonodaje na področju kazenskega pregona in dela policije uporabile za še boljše kriminalistično preiskovanje.

Metode

V prispevku je uporabljena deskriptivna metoda. Na podlagi zbrane tuje literature in domače zakonodaje je bila uporabljena metoda analize in interpretacije vsebine pisnih in internetnih virov.

Ugotovitve

Ugotavljamo, da slovenska Policija in Nacionalni forenzični laboratorij v slovensko preiskovalno prakso intenzivno in uspešno prinašata novodobne pristope k preiskovanju kaznivih dejanj. Pri vključitvi nekaterih tehnoloških pristopov med orodja preiskovalcev je opazna nenaklonjenost splošne in strokovne javnosti (npr. IMSI lovilec, brezpilotniki), pri določeni tehnologiji (npr. uporaba 3D kamer) pa tega odpora javnosti ni.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek je teoretične narave in nakazuje določena področja, vredna morebitnih empiričnih raziskovalnih podvigov.

Praktična uporabnost

Prispevek je uporaben za vse, ki jih zanima tehnologija, ki se uporablja v kriminalističnem preiskovanju.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek opisuje uporabo določenih tehnologij pri policijskem delu ter tako izpostavlja vidike, ki so relevantni in zanimivi tudi zaradi prihajajočih sprememb zakonodaje na področju dela policije in organov pregona.

UGOTAVLJANJE ZAVAJANJA Z ZNANSTVENO ANALIZO VSEBINE (SCAN)

MARIJA UMOLAC, NEŽA DRAKSLER, ANJA EZGETA, MARISA KOPŠE, PETRA ZORKO, IGOR AREH

Namen prispevka

Namen raziskave je preveriti točnost tehnike SCAN pri razlikovanju med resničnimi in lažnimi izjavami. Ugotoviti želimo torej, ali je tehnika primerna za ugotavljanje laži.

Metode

V raziskavo je bilo vključenih 62 študentk in študentov Fakultete za varnostne vede. Udeleženci so morali opisati en resničen in izmišljen čustveno negativen dogodek. Raziskava je bila prostovoljna in anonimna. Sledilo je ocenjevanje verodostojnosti 124 izjav, kar je potekalo v skladu z navodili tehnike SCAN. Izjave so ocenili štiri ocenjevalci, ki so predhodno opravili deset urno usposabljanje in niso bili seznanjeni z resničnostjo izjave.

Ugotovitve

Rezultati analize izjav kažejo, da z uporabo tehnike SCAN ni mogoče razlikovati med resničnimi in lažnimi izjavami. Če primerjamo lažne in iskrene izjave ugotovimo, da so povprečne vrednosti kriterijev SCAN zelo podobne. Razlike med izjavami so torej majhne in statistično nepomembne.

Omejitve/uporabnost raziskave

Možna omejitev raziskave je, da so bili udeleženci študenti in ne dejanske žrtve, priče ali osumljenci. A velja opozoriti, da smo se osredotočili na preverjanje točnosti kriterijev tehnike samih po sebi. Preverjali smo torej, ali s takšnimi kriteriji sploh lahko razlikujemo lažne in iskrene izjave in to ne glede na kontekst uporabe.

Praktična uporabnost

Raziskovalne ugotovitve se ujemajo z ugotovitvami drugih raziskav, ki so bile objavljene v strokovnih revijah. Gre za potrditev neučinkovitosti tehnike, zato lahko uporabo tehnike SCAN le odsvetujemo, saj z njo le ugibamo o obstoju laži.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Raziskava pomeni prvo preverjanje tehnike SCAN v slovenskem jezikovnem in kulturnem okolju. Ker gre za sporno tehniko, ki se poskuša tržiti tudi v Sloveniji, je raziskava pomembna za ozaveščanje domače strokovne javnosti.

VLOGA VEDENJSKIH VZORCEV POGREŠANIH OSEB PRI NJIHOVEM ISKANJU

SEBASTIAN MOHORIČ, SIMON SLOKAN

Namen prispevka

S prispevkom želimo prikazati kakšno vlogo imajo vedenjskih vzorci pogrešanih oseb, pri pripravi in načrtih ukrepov za izsleditev posamezne pogrešane osebe.

Metode

Prikazana bo tuja literatura, s pomočjo katere bomo predstavili vedenjske vzorce posameznih skupin pogrešanih oseb.

Ugotovitve

Z analizami je bilo ugotovljeno, da lahko pogrešane osebe, glede na njihove vedenjske vzorce, razvrstimo v tri najpogostejše skupine pogrešanih oseb, ki jih nato delimo še na posamezne kategorije. Tri najpogostejše skupine pogrešanih oseb so: Skupina pogrešanih otrok in mladostnikov, Skupina pogrešanih oseb različnih bolezenskih stanj in Skupina ostalih pogrešanih oseb. Pomembno je da vodja iskalne akcije že ob organiziranju, načrtovanju in nato pri izvedbi iskalne akcije na podlagi zbranih obvestil izdelava vedenjski vzorec pogrešane osebe in le tega upošteva pri organiziranju, načrtovanju in izvedbi iskalne akcije. Zelo pomembno je da se iskalne akcije pogrešanih oseb ne vodijo »šablonsko«, k iskanju pogrešane osebe se mora pristopiti individualno, glede na njen vedenjski vzorec.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je namenjena enotam, ki načrtujejo in izvajajo aktivnosti za izsleditev posameznih pogrešanih oseb. Zavedanje uporabnosti poznavanja vedenjskih vzorcev, pripomore k učinkovitosti dela enot za reševanje, saj lažje načrtuje posamezne ukrepe. Tako vidimo edino omejitev v tem, da vodje, ki izvajajo aktivnosti za izsleditev oseb, ne poznajo vloge vedenjskih vzorcev.

Praktična uporabnost

Pri načrtovanju aktivnosti za izsleditev pogrešane osebe, enote, ki pripravljajo načrte in izvajajo aktivnosti, zmeraj razmišljajo kako biti najbolj učinkovit. Poznavanje posamezni vedenjskih vzorcev nam tako pomaga razumeti obnašanje pogrešane osebe in lažje načrtovanje aktivnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Omenjeni prispevek je nadaljevanje raziskovanja v okviru magistrske naloge z omenjenega področja, ki je prvo takšno v Slovenskem okolju, napisano pa za uporabno vrednost predvsem policije, ki najpogosteje izvaja aktivnosti iskanja pogrešanih oseb.

FORENZIČNA AKREDITACIJA V DRŽAVAH EVROPE: AKTUALNI VIDIK

ALEKSANDAR IVANOVIČ, VELIMIR RAKOČEVIČ, DARKO MAVER

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati aktualno problematiko na področju akreditacije forenzičnih laboratorijev v državah Evrope po standardih ISO 17025 in ISO 17020, še zlasti glede na Okvirno odločitev Sveta Evrope iz leta 2009 ter Zaključke Sveta o viziji razvoja forenzike v EU do leta 2020.

Metode

Pregled in analiza strokovne literature s področja akreditacij forenzičnih preiskav v Evropi, odločitev Sveta Evrope o teh vprašanjih, poročil ENFSI o stanju v posameznih državah Evrope ter dokumentov ILAC G-19 in ISO 272.

Ugotovitve

Za uspešno in zanesljivo delo forenzičnih institucij pri izdelavi in izmenjavi forenzičnih mnenj je nujno potrebna njihova akreditacija po splošnih standardih kakovosti ISO 17025 (za forenzične laboratorije) in ISO 17020 (za forenzično delo na kraju dejanja). Sklepi Sveta Evrope in dokumenti ENFSI pozivajo države k akreditaciji forenzičnih preiskav še zlasti na področju prstnih odtisov in DNK, saj to omogoča medsebojno izmenjavo podatkov. Države Evrope so različno izpolnile te zahteve, zato je potrebno še več prizadevanja za doseg cilja. Poleg tega je treba kriterije prilagoditi specifičnim razmeram na področju forenzičnih dokazov od njihovega odkrivanja, zavarovanja, odvzemanja, analize in predstavitve na sodišču. To delno zagotavlja dokument ILAC G 19, pripravlja pa se tudi sprejem novega standarda ISO 272. Do leta 2020 bo treba doseči akreditacije tudi za forenzične preiskave drugih vrst materialnih dokazov, poskrbeti za izobraževanje policije in pravosodja ter podpreti raziskovalno delo na tem področju.

Praktična uporabnost

Ugotovitve so lahko napotilo za ukrepanje v prihodnje in opozorilo na težave, ki se pojavljajo v praksi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je eden redkih, ki prikazuje celovito problematiko akreditacije forenzičnih laboratorijev v posameznih državah Evrope in tendence razvoja v prihodnje.

UPORABNOST SLUŽBENIH PSOV POLICIJE PRI PREISKOVANJU KAZNIVIH DEJANJ V SLOVENIJI

DANIJELA FRANGEŽ

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati uporabnost službenih psov policije pri preiskovanju kaznivih dejanj v Sloveniji.

Metode

Izveden je bil intervju z vodjo oddelka in zaposlenim na Oddelku za šolanje službenih psov policije.

Ugotovitve

V slovenski policiji je delo vodnikov službenih psov organizirano na državni, regijski in lokalni ravni. Službeni psi so razdeljeni v dve skupini in sicer ločimo pse za splošno rabo in pse za specialistično rabo. S kriminalističnega vidika so pomembni predvsem slednji. V Oddelku za šolanje službenih psov jih že več let šolajo za odkrivanje eksplozivov in prepovedanih drog, v zadnjem obdobju pa so v program šolanja vključili tudi iskanje krvi in sperme ter odkrivanje trupel.

Omejitve/uporabnost raziskave

V prihodnje bi bilo smiselno podrobneje preučiti uspešnost iskanja sledi s službenim psom.

Praktična uporabnost

Prispevek se osredotoča na tematiko dela službenih psov, ki so pri preiskovanju in iskanju sledi v veliko pomoč, saj lahko pes v krajšem času pregleda veliko večjo površino kot človek. Pasji receptorji za vonj so namreč izredno občutljivi, zato lahko zaznajo tudi latentne sledi v majhnih količinah.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Posebna pozornost je namenjena novostim na tem področju in uspešnosti pri iskanju sledi.

KAKO IZBOLJŠATI ZASLIŠEVALNO PRAKSO V SLOVENIJI S POMOČJO ZNANJA IZ ANGLEŠKE PRAKSE

TJAŠA PETEK

Namen prispevka

Poudariti potrebo po poseganju k družbenim vedam in vedenjskim znanostim za izboljšanje zasliševalne prakse v Sloveniji.

Predstaviti predloge za izboljšanje zasliševalne prakse v Sloveniji na podlagi tehnik, ki se uporabljajo v Angliji, prepoznani kot pionir na področju preiskovalnega intervjuvanja.

Metode

Teoretični del je sestavljen iz analize ugotovitev obstoječih raziskav na področju intervjuvanja, tehnik zasliševanja, spomina in osebnostnih razlik. Zaključki so predstavljeni s pomočjo deskriptivne metode.

Praktične informacije so pridobljene s tehniko intervjuja in analizirane s pomočjo tematske analize.

Ugotovitve

Uspeh Angležev izhaja iz združevanja kazenskega pravosodja in akademske stroke, kar v slovenski praksi primanjkuje. Poudarek je na integriteti in temeljitosti postopka, katerega glavni cilj je pridobitev resničnih, točnih in preverljivih informacij.

Pri zaslišanju prič se uporablja kognitivni model intervjuvanja, ki preprečuje nastajanje napak v spominu očividcev, to pa posledično omogoča pridobivanje natančnejših informacij. Pri delu z osumljenci policisti uporabljajo različne tehnike za opravljanje pogovora, ki se izogibajo zasliševalnemu pritisku in omogočajo bolj pošten postopek za osumljence.

Omejitve/uporabnost raziskave

Potreba po ureditvi zakonodaje in pristojnosti, ki bi dovolila implementiranje predlogov raziskave.

Praktična uporabnost

Idejne iztočnice poudarjajo, na kaj se morajo institucije kazenskega pregona osredotočiti pri usposabljanju uslužbencev, ki delujejo na področju preiskovalnega intervjuvanja.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Raziskava vsebuje prvoročne informacije iz Angleške prakse intervjuvanja in ponuja praktične ideje za izboljšanje zasliševalne prakse in posledično bolj poštenega in učinkovitega kazenskega postopka v Sloveniji.

ZASEBNO VAROVANJE IN KORPORATIVNA VARNOST

POZNAVANJE DELA ZASEBNIH VARNOSTNIKOV IN ZADOVOLJSTVO Z NJIHOVIM DELOM MED PREBIVALCI LJUBLJANE

LAVRA HORVAT, ANDREJ SOTLAR, MATEVŽ BREN

Namen prispevka

Dosedanje raziskave o poznavanju in zadovoljstvu z delom varnostnikov so bile v Sloveniji opravljene le na študentski populaciji. V prispevku zato predstavljamo ugotovitve raziskave, ki smo jo izvedli na splošni populaciji prebivalcev Ljubljane.

Metode

Za zbiranje podatkov smo uporabili vprašalnik, sestavljen na osnovi vprašalnika, uporabljenega v raziskavah v tujini in prilagojenega slovenski populaciji. Podatki so bili zbrani junija 2016 s spletno anketo in telefonskim anketiranjem na reprezentativnem vzorcu prebivalcev Ljubljane.

Ugotovitve

Prebivalci Ljubljane delo zasebnih varnostnikov vidijo kot nevarno, stresno in zahtevno, varnostnike pa ocenjujejo kot premalo izobražene, usposobljene in profesionalne. Izkušnje anketiranih so glavni pokazatelj zadovoljstva z delom varnostnikov. Na ocene narave dela varnostnikov ne vplivajo izkušnje anketiranih z varnostniki, kot tudi ne zaposlenost njihovih staršev/sorodnikov v državnih službah, policiji ali zasebnovarnostnih podjetjih. Na mnenje o profesionalnosti varnostnikov vpliva starost anketiranih. Anketirani menijo, da policisti in varnostniki pri zagotavljanju varnosti sodelujejo.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je omejena na prebivalce Ljubljane, kar vpliva na generaliziranje ugotovitev na vso državo.

Praktična uporabnost

Ugotovitve so pomembne za zasebnovarnostna podjetja, ki lahko na osnovi rezultatov analize mnenj Ljubljančanov načrtujejo procese usposabljanja in profesionalne socializacije varnostnikov ter strategije odnosov z javnostmi. Rezultati omogočajo primerjavo z ugotovitvami podobnih raziskav, opravljenih v tujini.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Predstavljena raziskava je lahko izhodišče za raziskave tudi v drugih mestih oziroma na ravni Slovenije.

VPLIV KAKOVOSTI IN CENE PRI IZBIRI IZVAJALCA ZASEBNEGA VAROVANJA

VIKTOR LUKAČ, TOMAŽ ČAS

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti pomanjkljivosti trenutne zakonodaje javnega naročanja in možnosti uporabe mednarodnih metod ocenjevanja kakovosti zasebnega varovanja, ki bo preprečila izbiro izvajalca na podlagi zgolj ekonomsko najugodnejše ponudbe.

Metode

Lansko leto je začel veljati novi Zakon o javnem naročanju, v katerem so kot nova kategorija storitev določene socialne in druge posebne storitve, ki so predmet blažje ureditve. Posebnost je v tem, da Slovenija, za razliko od ostalih držav članic, storitev varovanja ni uredila v tej obliki.

Ugotovitve

Zakonodajalec v predlogu novega zakona ni pojasnil, zakaj je potrebna strožja ureditev ravno pri storitvah varovanja z varnostniki, zato je mogoče zaključiti, da evropska direktiva v slovenski pravni red ni pravilno prenešana.

Omejitve/uporabnost raziskave

Izbira izvajalcev po kriteriju najnižje cene po Zakonu o javnem naročanju postavlja cene, ki tako postanejo določene za celotni sektor zasebnega varovanja in s tem veljajo tudi za vse naročnike privatnega sektorja. Ta enostranski kriterij izvajalce spodbuja k nižanju cen in posledično zmanjševanju kakovosti storitev, kar neugodno vpliva na razvoj panoge ter njeno celotno javno podobo.

Praktična uporabnost

Glede na trenutno stanje varnostnih groženj in tveganj je nujno, da je Zasebno varovanje z Zakonom o javnem naročanju predmet blažje ureditve, kjer cena ni edini kriterij za izbiro izvajalca. Opredelitev meril kakovosti je določena v smernicah, izdanih s strani Konfederacije evropskih varnostnih služb, ki bodo v prispevku podrobno predstavljene.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ključna rešitev je usklajitev kriterijev kakovosti in ugodne cene s spremembo Zakona o javnem naročanju in hkrati uvedbo kriterijev ocenjevanja kakovosti po mednarodnih smernicah Konfederacije evropskih varnostnih služb.

REORGANIZACIJA PREVZEMA, PREVOZA IN POLOGA VREDNOSTNIH POŠILJK ZARADI ZAGOTAVLJANJA VIŠJEGA STANDARDA VARNOSTI

DUŠAN SAVIČ, ELVIS ALOJZIJ HERBAJ

Namen prispevka

Namen prispevka je ponuditi alternativo k dosedanji praksi prevoza vrednostnih pošiljk s ciljem odprave logistične, organizacijske in kadrovske problematike, hkrati pa zagotoviti višji standard varnosti izvajalцем storitve prevoza ter, posledično, vrednostne pošiljke.

Metode

Deskriptiven prikaz analize trenutnega stanja pri prevzemu, prevozu in pologu vrednostnih pošiljk s predlogom, kako s spremenjenim načinom zagotoviti višji standard poslovanja in varnosti.

Ugotovitve

Reorganizacija popolnoma odpravi logistične težave, s katerimi se podjetja za zasebno varovanje srečujejo. Reorganizacija dela omogoči fleksibilen čas prevzema vrednostne pošiljke, zmanjšuje stroškovno problematiko, v precejšnji meri izloči zunanje in notranje dejavnike, ki bi lahko vplivali na varnost posadke vozila in vrednostne pošiljke, ponuja pa tudi rešitve na področju načrtovanja kadrovske politike podjetja.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek prikaže primer spremenjenega načina poslovanja in je s tem na razpolago vsem izvajalcem tovrstne dejavnosti.

Praktična uporabnost

Glavna sprememba, ki naj bi bila implicirana v praksi, je prevzem vrednostne pošiljke z enodnevnim zamikom.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek ponuja nov koncept prevoza vrednostnih pošiljk. Dosedanja realnost na omenjenem področju se predvsem osredotoča na zagotavljanje varnosti varovane pošiljke, ne ozirajoč se na stroškovno in logistično problematiko ter popolno ignoranco varnosti posadke vozila. Prispevek odvrže staro miselnost ter se osredotoča na varnost ljudi – zaposlenih v zasebnih varnostnih podjetjih, istočasno ne zmanjšujoč varnost in nedotakljivost varovane pošiljke. Prispevek je namenjen vsem družbam, posameznikom ter državnim organom, ki se neposredno ali posredno srečujejo s prevozom vrednostnih pošiljk.

ZAKONITOST UPORABE IKT V KORPORATIVNEM VAROVANJU

MARKO POTOKAR

Namen prispevka

Prispevek obsega področje informacijsko komunikacijskih tehnologij (IKT) in njihove uporabe pri varovanju v korporativnem okolju. Podan je pregled različnih vrst IKT in dopustnost njihove uporabe z vidika varstva osebnih podatkov.

Metode

Za proučitev stanja o uporabi IKT je bila uporabljena deskriptivna metoda. Za pridobivanje podatkov in oblikovanje spoznanj je bila uporabljena strokovna literatura domačih in tujih avtorjev ter zakonodaja s področja varstva osebnih podatkov. Kot dodatni vir informacij so bili uporabljeni podatki o uravnavanju uporabe IKT na podlagi izdanih mnenj nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov ter lastne izkušnje pri delu nadzornika za varstvo osebnih podatkov.

Ugotovitve

Z razvojem IKT se je uporaba njenih storitev s področja avtomatske obdelave podatkov razširila tudi na področje komunikacije in nadzornih tehnologij. Poleg sistemov za zaznavanje in preprečevanje vdora in odtoka podatkov, računalniških aplikacij za nadzor uporabe delovnih postaj ter GPS naprav v vozilih in na mobilnih telefonih, je v porastu tudi uporaba naprednih metod prepoznavne in ugotavljanja vzorcev, kot je npr. inteligenčna video analitika pri čemer je njihova uporaba dostikrat v neskladju z zakonodajo.

Omejitve/uporabnost raziskave

Zaradi občutljive narave tematike (morebitna nezakonita uporaba, strah pred prijavo zlorab uradnim organom ipd.) je opravljanje raziskav na tem področju težje. Zelo malo je znanstvenih objav.

Praktična uporabnost

Ugotovitve bodo podlaga za nadaljnje poglobljene raziskave na področju uporabe informacijsko komunikacijskih tehnologij na področju korporativne varnosti in sistemski regulaciji uporabe le-teh.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Raziskovanje področja uporabe IKT v korporativnem okolju in posledic le-te na zasebnost in druga področja, je v začetnih fazah oziroma ga sploh še ni. Zelo malo je o tej tematiki napisanega s stališča informacijske varnosti in zasebnosti.

INFORMACIJA O REALNI VREDNOSTI KORPORATIVNIH NEPREMIČNIN KOT ZAŠČITENA POSLOVNA SKRIVNOST Z VIDIKA FINANČNEGA FORENZIČNEGA NADZORA

BOJAN TIČAR

Namen prispevka

Namen prispevka je analiza pravne ureditve nepremičnin v računovodski in finančni zakonodaji, povezano z računovodskimi standardi (SRS), ter analiza finančno-pravnega položaja teh opredmetenih osnovnih sredstev v primeru finančnega forenzičnega pregleda. Interno poročilo računovodstva korporacije poslovodstvu korporacije o razliki med tržno in knjižno vrednostjo nepremičnin je lahko označeno kot poslovna skrivnost. Za poslovno skrivnost štejejo podatki, za katere tako določi družba s pisnim sklepom (ZGD-1). Razlog zaupnosti mora imeti tržno vrednost, izdaja pa lahko pomeni tudi kaznivo dejanje.

Metode

Raziskovalni pristop oziroma uporabljene raziskovalne metode v prispevku, so kombinacija pravnih metod deskriptivne, primerjalne (komparativne) jezikovne in teleološke razlage s študijami primerov. Prispevek avtor zaključuje s kritično sintezo normativnega okvirja pozitivno-pravne ureditve predmeta raziskave.

Ugotovitve

Za poslovni subjekt je nabavna vrednost nepremičnine tista, ki se knjiži in vodi v izkazih stanja (SRS-1). Vendar je ta vrednost velikokrat različna od dejanske ali tržne vrednosti. Lahko je višja ali nižja. Če je knjižna vrednost nepremičnine nižja od tržne, ima družba skrito rezervo. Ob realizaciji oziroma prodaji lahko subjekt ustvari večjo vrednost, kot je tista v knjigah, in s tem kapitalski dobiček.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek bralcu predstavi veljavno pravno ureditev nepremičnin z vidika finančne forenzike. Nepremičnine so opredmetena dolgoročna sredstva, ki jih gospodarski subjekti potrebujejo za opravljanje svoje poslovne dejavnosti. Razlika med tržno in knjižno vrednostjo korporativnih nepremičnin je pomembna interna informacija, ki jo je treba posebej varovati.

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

POLICIJSKA DEJAVNOST

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

PRELIMINARNE ANALIZE PODATKOV O TRAVMATIZIRANOSTI KRIMINALISTOV

TINKARA PAVŠIČ MREVLJE

Namen prispevka

Policisti so pri svojem delu pogosto izpostavljeni potencialno travmatskim dogodkom. Ker se naloge policistov razlikujejo, nas je posledično zanimalo, kakšna je posttravmatska simptomatika in z njo povezano telesno in duševno funkcioniranje pri kriminalistih iz oddelka za krvne in seksualne delikte (KSD) ter mladoletniške kriminalitete (MK).

Metode

V raziskavi je sodelovalo 25 kriminalistov iz KSD in 23 kriminalistov iz MK. Uporabili smo baterijo psiholoških testov za oceno načinov spoprijemanja s problemi, posttravmatskega stresa in telesnih simptomov. Za vsak oddelek posebej smo oblikovali seznam delovnih situacij, katere so udeleženci ocenili glede na pogostost pojavljanja in jakost čustvene obremenitve.

Ugotovitve

Pregled glavnih rezultatov pokaže, katere so po subjektivni oceni najbolj obremenjujoče delovne situacije in najpogostejši telesni simptomi. Zaradi metodoloških razlogov so obdelani rezultati posttravmatske simptomatike samo pri moških, ki so vsi znotraj povprečja. Med strategijami spoprijemanja nekoliko izstopajo izogibajoče strategije.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitve so vezane predvsem na majhen vzorec. Kljub visoki odzivnosti kriminalistov so nekatere obdelave po delitvi udeležencev po spolu izpuščene, saj onemogočajo anonimnost posameznikov.

Praktična uporabnost

Rezultati dajejo vpogled v nekatere lastnosti dela in določene plati psihičnega delovanja kriminalistov obeh oddelkov. Posledično je mogoče oblikovati učinkovitejše preventivne protistresne programe in ugotoviti glavne značilnosti učinkovitega spoprijemanja s travmo, ki so lahko vodilo tudi pri selekciji novih kandidatov za ta delovna mesta.

Izvirnost/pomembnost prispevka

To je prva raziskava v Sloveniji, ki ocenjuje posttravmatsko simptomatiko pri kriminalistih z oddelkov KSD in MK.

POVEZAVA POKLICNEGA STRESA IN IZGORELOSTI Z ZADOVOLJSTVOM S PARTNERSKIM IN DRUŽINSKIM ŽIVLJENJEM PRI POLICISTIH

NINA MAČEK

Namen prispevka

Cilji raziskave so ugotoviti povezanost med poklicnimi stresorji oz. posledično izgorelostjo in zadovoljstvom s policistovim družinskim in partnerskim življenjem ter na podlagi tega oblikovati smernice za preventivno in terapevtsko delo.

Metode

V kvantitativnem delu raziskave je 521 slovenskih policistov izpolnilo različne vprašalnike s področja stresa, izgorelosti ter zadovoljstva z družinskim in partnerskim življenjem, v kvalitativnem delu raziskave pa smo uporabili fenomenološko psihološko metodo, kjer smo z devetimi partnerkami policistov izvedli poglobljene intervjuje.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da slovenski policisti doživljajo visoko mero organizacijskega stresa, medtem ko je operativni stres izražen v nižji meri. Pri 40 % policistov našega vzorca se je pokazala visoka raven izgorelosti. Policisti, ki doživljajo več poklicnega stresa, poročajo o manjšem zadovoljstvu na področju partnerskega in družinskega življenja. Policistov stres zaznavajo tudi njihove partnerke, kar se kaže predvsem v vedenjskih spremembah.

Omejitve/uporabnost raziskave

Temeljna omejitev raziskave je predvsem ta, da je večina podobnih raziskav z drugega kulturnega področja in je rezultate težje primerjati. Poleg tega v naši raziskavi raziskovalni vzorec ni popolnoma reprezentativen (glede na geografski kriterij). V nadaljevanju bi bilo smiselno vključiti še podatke o zdravstvenem stanju zaposlenih in njihovih strategijah spoprijemanja.

Praktična uporabnost

Izsledki raziskave so pomembni tako pri psihološko-svetovalnem delu v policiji, preventivnih dejavnostih kot tudi smernicah, kaj lahko sama organizacija naredi za zaposlene.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izsledki raziskave so namenjene policistom/policistkam, njihovim partnerkam/partnerjem in družinam. Ugotovitve poudarjajo pomen ustrezne samoregulacije stresa ter hkrati ozaveščajo mehanizem prenosa negativnih čutenj na družinske člane.

MEDNARODNO SODELOVANJE SLOVENSKE POLICIJE V MIGRACIJSKEM VALU

MONIKA GOLOB

Namen prispevka

Množične migracije so pred letom dodobra ohromile celotno Evropo. Beg pred gotovo smrtjo in predvsem k dostojnemu in boljšemu življenju je gnal tisoče in tisoče ljudi. Kako so se z valom soočile Evropa, Slovenija in slovenska policija? Visoka stopnja varnosti je bila v trenutku ogrožena.

Namen prispevka je osvetliti primere dobre prakse ter primere uspešnih prenosov znanj v prakso na področju policijskega dela in kriznega komuniciranja v imigrantskem valu v mednarodnem okolju. Avtorica je šest mesecev delala v Grčiji, ki je bila prva na udaru migracijskega vala in katere komuniciranje je bilo ključno za nadaljnje ukrepe v Evropi.

Metode

Članek temelji na podlagi interpretativnih razlag primarnih virov, opazovalne analitične in opisne raziskave. Glavne metode, uporabljene za raziskavo so intervjuji, razgovori, študije posameznih primerov in primerjalno raziskovanje ter praktične izkušnje.

Ugotovitve

Delo slovenske policije je v mednarodnih operacijah izjemno pomemben segment policijskega dela. Ne le zaradi ugleda institucije, novih znanj in izkušenj, ki jih pridobi, temveč tudi zaradi potrditve, da imamo v svojih vrstah strokovnjake, ki so dokazali, da se lahko s svojim znanjem in izkušnjami ter trdim in zavzetim delom ob bok postavimo sodobnim evropskim policijam.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava osvetljuje policijsko delo na področju migracij v mednarodnem okolju ter je potrditev odličnega dela in doprinosa slovenskih policistk in policistov.

Praktična uporabnost

Dobre prakse izhajajo iz razumevanja imigrantskega vala, postavljanja pravil igre in navsezadnje uspešne socializacije in vključitve migrantov v evropsko okolje.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Članek je odsev dela na terenu v imigrantski krizi in prinaša izvirne, nove izkušnje in pozitivne prakse iz prve roke, neposredno iz dela na terenu.

ALI SODI DISCIPLINSKA ODGOVORNOST POLICISTOV V POLICIJSKO ZAKONODAJO?

IGOR MAJCEN

Namen prispevka

V prispevku je preučevana disciplinska odgovornost policistov z vidika teze, ali je krivdno ravnanje policistov v zvezi s kršitvami pogodbenih in drugih obveznosti treba obravnavati strožje, kot to velja za ostale javne uslužbence v državnih organih, ker se od policistov glede na naravo dela pričakuje večja skrbnost njihovega ravnanja. Menim, da je s tem aktualizirano vprašanje, ali disciplinska odgovornost policistov ponovno sodi v policijsko zakonodajo?

Metode

Deskriptivna (opisna): pojasnjevanje osnovnih pojmov in normativnih podlag disciplinske odgovornosti policistov.

Komparativna metoda: primerjava obravnavane teme z zakonodajo v Slovenski vojski, hrvaški in italijanski policiji.

Metoda sinteze in kompilacije: pri dokazovanju postavljene hipoteze sem povzel domače in tuje avtorje in se skliceval na njihove ugotovitve.

Analitična metoda: V empiričnem delu prispevka analiziram disciplinsko kaznovanje policistov v obdobju od dne 28. 6. 2003 do dne 31. 12. 2015.

Zgodovinsko primerjalna metoda: Za izdelavo svojega mnenja sem se oprl na prakso disciplinskih postopkov v RS in jo primerjal s prakso disciplinskih postopkov določenih primerljivih regij v RI in RH.

Ugotovitve

Položaj policistov, vključno z določbami, ki se nanašajo na delovno razmerje, urejata posebna zakona, in sicer ZODPol in ZNPPol. Z vidika teme, ki je obravnavana v navedenem prispevku, nobeden od navedenih zakonov ne ureja disciplinskega postopka in disciplinske odgovornosti, zato za policiste velja splošna delovnopravna zakonodaja za javne uslužbence, to je ZJU in subsidiarna uporaba ZDR-1.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Primerjava delovne, uslužbenske in policijske zakonodaje RS, z RH in RI.

VOŽNJA VOZIL S POSEBNIMI SVETLOBNIMI IN ZVOČNIMI ZNAKI

ELVIS ALOJZIJ HERBAJ

Namen prispevka

V prispevku bodo predstavljene ugotovitve analize voznikov, ki med vožnjo uporabljajo posebne svetlobne in zvočne znake (poklicni in prostovoljni gasilci, vozniki vozil nujne medicinske pomoči, pravosodni policisti, cestninski nadzorniki, varnostniki zasebnih varnostnih podjetij). Predstavljene bodo njihove izkušnje, stališča in razmišljanja o vožnji pod »posebnimi pogoji«, njihovem dodatnem usposabljanju za varno vožnjo.

Metode

Izvedena je bila anketa med vozniki vozil s prednostjo in varnostniki, na podlagi katere je bila izdelana obdelava podatkov v programu Microsoft Excel. Nato je bila izdelana analiza obdelanih podatkov.

Ugotovitve

Predstavljena bo skrb delodajalcev za ustrezno usposobitev voznikov vozil s prednostjo. Prav tako bodo predstavljeni odgovori - stališča voznikov o v anketi zastavljenih vprašanjih.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ugotovitve so lahko zanimive za širšo strokovno javnost pri ozaveščanju pomena dodatnega usposabljanja voznikov vozil s prednostjo in odgovorni vožnji takšnih vozil.

Glede na naravo dela varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij bo podana pobuda za spremembo trenutne zakonodaje, s katero bi se varnostnikom na intervencijski vožnji priznavale pravice, kot jih imajo vozniki drugih vozil s prednostjo.

Praktična uporabnost

Z ugotovitvami se lahko seznanijo vozniki vozil s prednostjo (poklicni in prostovoljni gasilci, vozniki vozil nujne medicinske pomoči, pravosodni policisti, cestninski nadzorniki, varnostniki zasebnih varnostnih podjetij). S tem se širi varnostna kultura tovrstne populacije ter zavedanje o odgovornosti pri vožnji vozil s prednostjo.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Na to temo pri nas še ni bila izvedena raziskava, tako da gre za izvirni strokovni prispevek, ki je namenjen strokovni javnosti, tako izvajalcem – voznikom, kot tudi njihovim nadrejenim, da spoznajo pomen permanentnega usposabljanja in sprotnega dela z vozniki vozil s prednostjo.

UPORABA SOCIALNIH OMREŽIJ V POLICIJI

DOMEN HRIBAR, PETRA ŽIBERNA

Namen prispevka

Namen prispevka je pregled, analiza in primerjava objav slovenske policije in Derbyshire Constabulary-a na Facebook strani, kot mediju sporočanja, obveščanja in ozaveščanja splošne javnosti.

Metode

Zbrali smo objave na Facebook strani v obdobju od 1. 12. 2016 do 28. 2. 2017 in analizirali njihovo vsebino, sporočilnost in komentarje s strani javnosti.

Ugotovitve

Rezultati raziskave so pokazali, da obstajajo velike razlike v vsebini in številčnosti objav na Facebook straneh. Derbyshire Constabulary ima 149 več objav kot slovenska policija (slovenska policija jih ima 47), poleg tega so te tudi bolj neposredno vezane na delo policije. Največ objav je namenjenih pogrešanim osebam in poročanju o obsodbah. Analiza komentarjev pri ujemajočih objavah je pokazala, da so le-ti na Facebook strani slovenske policije v manjši meri spodbujevalni, dobro namerni in neposredno povezani z vsebino objav. Prav tako je manjkrat zaznati pohvale dela policije kot na Facebook strani Derbyshire Constabulary-a.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava obsega analizo objav v obdobju od 1. 12. 2016 do 28. 2. 2017, kar predstavlja le manjši del vseh objav na spletni strani Facebook. V prihodnje bi bilo treba analizirati objave v daljšem časovnem obdobju, s čimer bi dobili globlji vpogled v vsebino objav.

Praktična uporabnost

Naše ugotovitve bodo podale dober vpogled v sporočilnost, ki jo policija z objavami na Facebooku posreduje splošni javnosti. Primerjava s tujino bo omogočila izboljšanje frekvenčnosti, aktualnosti in narave objav slovenske policije. Prav tako pa bo implementacija predlogov o izboljšavah lahko privedla do boljše komunikacije s splošno javnostjo.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Po pregledu dosedanjih raziskav smo ugotovili, da je to področje slabo raziskano, poleg tega pa je analiza podala zanimive ugotovitve.

(NE)UPORABA DRUŽBENIH OMREŽIJ V DRŽAVNIH ODNOSIH Z JAVNOSTMI

ANITA KOVAČIČ ČELOFIGA

Namen prispevka

Komunikatorji morajo delovati tam, kjer so njihove javnosti, zato družbenih medijev preprosto ne smejo zanemariti. Ne glede na pričakovanja, pa na področju državnih odnosov z javnostmi v Sloveniji družbeni mediji niso pogosto v rabi. Odločitev o njihovi uporabi in o načinu komunikacije je v rokah posameznih institucij, njihovih vodstev in predstavnikov za odnose z javnostmi, posledično pa so v komunikaciji med njimi ogromne razlike.

V prispevku primerjamo rabo družbenih omrežij med posameznimi državnimi institucijami, preverjamo razloge za njihovo (ne)uporabo in orodja ter znanja predstavnikov odnosov z javnostmi.

Metode

Na naslove državnih institucij je bila posredovana anonimna anketa, ki jo je izpolnilo 77 oseb, dodatno pa je bila opravljena še analiza objav na profilih družbenih omrežij in spletnih strani državnih institucij.

Ugotovitve

Od 108 državnih institucij jih ima vsaj en profil na družbenih omrežjih le 40. Največ, 36 %, jih družbenih medijev ne uporablja, ker se jim to ne zdi potrebno. Predstavniki za odnose z javnostmi imajo v večini primerov na voljo ustrezno programsko in tehnično opremo, ki jim omogoča pripravo raznolikih vsebin za objavo na družbenih omrežjih.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je omejena na Slovenijo. Za bolj podrobno analizo medijske prisotnosti državnih institucij na družbenih omrežjih bi bilo koristno opraviti dlje trajajočo analizo komuniciranja.

Praktična uporabnost

Prispevek služi kot spodbuda komunikatorjem v državnih institucijah, da bolje izkoristijo družbena omrežja pri svojem delu.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek predstavlja izvirno sintezo teoretičnih, empiričnih in praktičnih dognanj na področju uporabe družbenih medijev. Ob pomanjkanju tovrstnih študij skuša spodbuditi razpravo o sodobnih prijemih v državnih odnosih za javnostmi.

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

PREPREČEVANJE NASILJA

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

ZAZNAVA IN OBRAVNAVA MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA V OSNOVNI ŠOLI

BARBARA KAMPJUT

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti dva pojava, ki sta se oblikovala pri zaznavanju in obravnavanju medvrstniškega nasilja v osnovni šoli. Prvi pojav se veže na pretirano poseganje odraslih v vrstniške odnose, ki so del normalnega razvoja, drugi pa zajema resne nasilne dogodke, ki presegajo okvire šolskega okolja, vanje pa so vpleteni otroci s hudimi čustveno-vedenjskimi motnjami.

Metode

Spoznanja, oblikovana s pomočjo analize strokovne literature in šolske zakonodaje, so teoretični okvir prispevka. Za proučitev stanja je bila uporabljena deskriptivna metoda, kot dodatni vir informacij pa so uporabljeni podatki iz lastnih izkušenj, pridobljenih pri delu ravnateljice osnovne šole.

Ugotovitve

S pretiranim poseganjem v vrstniške konflikte pogosto tudi običajne odnose ovrednotimo kot nasilne. Otroci morajo sami vzpostavljati in vzdrževati vrstniške odnose ter reševati določene konflikte, odrasli pa jim s svojim interveniranjem odvzemamo možnost urejanja lastnih odnosov. Pogoj za nenasilno reševanje vrstniških konfliktov so ustrezno razvite socialne in čustvene zmožnosti otrok, ki so naloga družine in šole. Drugi pojav, v katerega so vpeti otroci s hudimi čustveno-vedenjskimi motnjami, zahteva poleg poglobljene šolske obravnave tudi resno angažiranost staršev ter predvsem hitro ukrepanje zunanjih institucij, ki se mora vzpostaviti na sistemski ravni.

Praktična uporabnost

Predstavljena spoznanja so namenjena k spodbuditi razprave v širši strokovni javnosti, kako poiskati ustrezne sistemske rešitve za otroke s hudimi čustveno-vedenjskimi motnjami in s tem preprečiti, da se omenjene motnje v prihodnosti ne bi razvile v družbeno nesprejemljivo vedenje.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve so namenjene predvsem zaposlenim na področju vzgoje in izobraževanja, zdravstva in socialnega dela ter vsem, ki se ukvarjajo z raziskovanjem nasilja.

VRSTNIŠKO NASILJE NA ŠOLSКИH HODNIKI GIMNAZIJSKIИ IN POKLICNIИ PROGRAMOV – GLAVNE UGOTOVITVE

ZALA ŽVAB, MATEVŽ BREN

Namen prispevka

V prispevku so predstavljene ključne ugotovitve raziskovanja vrstniškega nasilja med dijaki Gimnazije Koper in Gimnazije, elektro in pomorske šole Piran. Rezultati podajajo vpogled v pojav vrstniškega nasilja ter njegovo povezavo z zaznavo šolskega/delovnega okolja na šoli.

Metode

Teoretični okvir raziskave sestavljajo sekundarni viri raziskav tujih in domačih raziskovalcev ter pregled področne zakonodaje. Z anketo v šolskem letu 2014/15 smo zbrali odgovore skupno 245 dijakov in 47 učiteljev, ki smo jih analizirali z uni/multivariatnimi statističnimi metodami.

Ugotovitve

Enako kot v podobnih raziskavah je najpogostejši kraj izvajanja vrstniškega nasilja šolski hodnik. Ugotovili smo statistično značilne razlike pri zaznavanju nasilja med dijaki gimnazijskih in poklicnih programov ter da se dekleta večkrat poslužujejo opravljanja, med tem ko fantje sošolca večkrat udarijo ali odrinejo. Pomembni dejavniki pri zaznavanju nasilja v šoli so: program šolanja, letnik in odnosi z učitelji. Rezultati kažejo tudi na možno zanemarjen vpliv stresnosti dela pedagoških delavcev.

Omejitve/uporabnost raziskave

Nenaključno izbran vzorec in majhna reprezentativnost šol sta glavni pomanjkljivosti raziskave. Kljub temu smo z analizo zbranih podatkov prišli do konkretnih ugotovitev, ki lahko služijo kot napotek pri načrtovanju politik zoperstavljanja nasilju v srednjih šolah.

Praktična uporabnost

S prispevkom želimo spodbuditi že živo razpravo o vrstniškem nasilju in spodbuditi preventivo pred nasiljem, saj le-to vpliva na javno zdravje in kriminaliteto v družbi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Rezultati raziskave so uporabni za delo pedagoških delavcev, zakonodajalcev in zainteresni javnosti, pa študentom družboslovja, saj je raziskava tipični primer uporabe statističnih metod za iskanje odgovorov na družbena vprašanja.

OBČUTLJIVOST KOROŠKIH DIJAKOV DO NASILJA V DRUŽINI

JOVITA POGOREVC MERČNIK

Namen prispevka

Slovenska zakonodaja na področju nasilja v družini je usmerjena v oblikovanje ničelne tolerance državljanov do tega pojava. Da se bo v družbi oblikoval takšen odnos do nasilja v družini, je smiselno k odločitvi za neizborno nasilnih ravnanj usmerjati že mlajše generacije. Na odločitev za uporabo nasilnih ravnanj vpliva tudi posameznikova občutljivost do tega pojava, zato smo želeli ugotoviti, kakšen je odnos dijakov koroških srednjih šol do nasilja v družini.

Metode

Za pridobivanje podatkov smo v aplikaciji za spletno anketiranje 1ka pripravili anketni vprašalnik z ocenjevalno lestvico trditve o nasilju v družini. Pri anketiranju je sodelovalo 284 dijakov.

Ugotovitve

Ugotovitve raziskave kažejo, da je med dijaki koroških srednjih šol precej visoka toleranca do nasilja v družini, kar kažejo strukturni odstotki pri posameznih trditvah o nasilju v družini, prav tako ugotavljamo, da je visok tudi delež tistih, ki se v trditvah o nasilju v družini niso opredelili. Do nasilja v družini se kaže višja toleranca med dečki kot med deklicami.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ugotovitve raziskave so regionalno omejene, saj kažejo stanje na področju občutljivosti in tolerance do nasilja v družini za koroško regijo.

Praktična uporabnost

Ugotovitve dajejo možnost oblikovanja programov, projektov in dejavnosti, s katerimi lahko vplivamo na občutljivost in toleranco do nasilja v družini med dijaki ter se na takšen način poskušamo približati ničelni stopnji tolerance do nasilja v družini.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovite raziskave so namenjen institucijam, ki se pri svojem delu srečujejo z nasiljem v družini, z namenom, da bi med svoje aktivnosti lahko smiselno vključili tudi dejavnosti s katerimi bi vplivali na oblikovanje večje občutljivosti in nižje tolerance do nasilja v družini (CSD-ji, šole, policija, nevladne organizacije ...).

NASILJE NAD STAREJŠIMI V INSTITUCIONALNEM IN DOMAČEM OKOLJU

TEJA PRIMC, BRANKO LOBNIKAR

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti ugotovitve raziskave o nasilju nad starejšimi, ki smo jo izvedli med prebivalci domov za starejše občane v Ljubljani in med občani, ki še vedno živijo doma. Cilj raziskave je bil ugotoviti, ali se nasilje pojavlja, v kakšni obliki se pojavlja, nad kom se najpogosteje izvaja in kdo so povzročitelji.

Metode

V teoretičnem delu je opredeljena problematika vse večjega staranja prebivalstva, diskriminacijsko vedenje družbe do starostnikov ter nasilje nad njimi. Glavna metoda raziskave je bila izvedba vprašalnika med posamezniki, starejšimi od 65 let, orientiranimi v času, prostoru in kraju.

Ugotovitve

Zlorabljenih je bilo 47 posameznikov, od tega 30 v domačem okolju, kjer je prevladovalo psihično nasilje, zanemarjanje in ekonomsko nasilje s strani drugih sorodnikov, partnerjev in potomcev ter 17 v domovih za starejše občane, kjer je prevladovalo psihično, ekonomsko in fizično nasilje s strani sstanovalcev in negovalnih oseb. Največ žrtev je bilo starejših od 75 let, večina je bila žensk. Telesna nemoč posameznika in pomanjkanje socialnih stikov povzročitelja sta bila glavna vzroka za pojav nasilja.

Omejitve/uporabnost raziskave

Za večjo verodostojnost rezultatov bi bile potrebne še številne podobne raziskave v Sloveniji. Kljub temu raziskava ponuja nabor informacij o grdem ravnanju s starejšimi. Podatki zagotavljajo bogato izhodišče za bodoče raziskovalne projekte, kot tudi podlago za ukrepanje.

Praktična uporabnost

Ugotovitve mečejo novo luč na dojemanje in pristop k pojavu nasilja nad starejšimi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost prispevka se kaže v primerjavi problematike nasilja nad starejšimi v domačem okolju in domovih starejših občanov kot ena redkih takih raziskav pri nas. Ugotovitve so namenjene vsem, ki skrbijo za starejše na njihovih domovih ali v institucionalnih nastanitvah in drugim, ki delajo s starejšimi.

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

POSTERJI

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

NALOŽBENE PREVARE: VIKTIMOLOŠKA PERSPEKTIVA

MATEJA BITENC

Finančna kriminaliteta, konkretno naložbene prevare, so problem družbe in problem posameznika. Različne študije kažejo, da je število ljudi, ki so žrtve tovrstnih kaznivih dejanj – navkljub vse večji osveščenosti posameznikov in povečani občutljivosti pri zaznavi in preganjanju tovrstnih kaznivih dejanj – iz leta v leto večje. Žrtve prevar se sramujejo svoje izkušnje, se bojijo kritike družinskih članov in avtoritet in velikokrat sploh ne prijavijo kaznivih dejanj organom pregona. Žrtve finančnih prevar v raziskavah poročajo o izrednem (negativnem) vplivu dogodka na njihovo življenje – tako v materialnem, kot tudi v čustvenem, psihološkem in zdravstvenem vidiku. Namen raziskave je razumeti celotni proces, ki ga doživljajo posamezniki, od trenutka, ko vstopijo v vrtnec naložbene prevare, do točke, ko spoznajo, da so bili preslepljeni in se prične proces okrevanja po prevari, ter ponuditi odgovor na vprašanje, kako pomagati žrtvi naložbene prevare, da si kar najhitreje in čim bolj celostno opomore po tem dogodku. Za izhodišče naše raziskave smo vzeli raziskavo *Understanding victims of financial crime, A qualitative study with people affected by investment fraud*. Njihove sklepne ugotovitve o štirih različnih tipih žrtev bomo preverili na vzorcu žrtev v Sloveniji in raziskali motivacijo, izkušnje, obnašanje in sprejemanje odločitev žrtev finančnih prevar v celotnem procesu od privabljanja žrtve k prevari do faze žrtvinega okrevanja po prevari (raziskali bomo torej proces, ki vodi k dejanju prevare ter proces okrevanja žrtve po prevari). Z raziskavo bomo podrobneje analizirali tudi pripravljenost žrtev za poročanje o prevari organom pregona, konkretno policiji in njihove izkušnje v zvezi s tem. Naša populacija bodo žrtve naložbenih prevar v Sloveniji, vzorec pa bo oblikovan iz 50 prostovoljnih sodelavcev, ki so naložbeno prevaro doživeli v obdobju od 2006 do 2015 in so o njej pripravljeni prostovoljno poročati. S poglobljenimi intervjuji bomo analizirali načine in strategije okrevanja žrtev po prevari ter skušali razbrati vzorce obnašanja tako v fazi vstopanja v prevaro kot tudi izstopanja iz nje (faza okrevanja in opolnomočenja po prevari) ter ugotovili podobnosti in razlike v procesih okrevanja v primerjavi z žrtvami klasičnih kaznivih dejanj. Analizirali bomo njihove izkušnje pri prijavi naložbene prevare in sodelovanju v predkazenskem postopku ter poskušali ugotoviti, ali pri tem procesu organi pregona povzročijo pri žrtvah ponovno viktimizacijo.

ANALIZA SAMOMORILNOSTI V SLOVENSKI POLICIJI

BRUNO BLAŽINA

Namen analize izvedenih anket je bil raziskati in razkriti doslej še sivo polje samomorilnosti v Slovenski policiji, predvsem v smislu odnosa policistov do samomorilnega vedenja in razmišljanja policistov o samomoru. Osnovna želja raziskave je ugotoviti številčnost samomorilnega vedenja in razmišljanja o samomoru med slovenskimi policisti ter ugotoviti morebitne vzroke za to in odkriti skupne vzorce samomorilnega vedenja. Slovenski policisti so v vsakem primeru del narodovega telesa in vzorčni del splošne populacije, na katerega vplivajo kolektivne tendence, ki so zunaj posameznika in imajo drugačno naravo kot individualne težnje in mišljenja vsakega posameznika. Podatki so bili zbrani s pomočjo dveh anket, izvedenimi med slovenskimi policisti. Prvo smo izvedli v letu 2010. Anketo pa je izpolnilo 167 policistov, od tega 25 (15 %) ženskega in 142 (85 %) moškega spola. Druga anketa smo izvedli v letu 2013. Anketo je izpolnilo skupaj 450 policistov, od tega 351 oseb moškega spola in 99 oseb ženskega. V anketi leta 2010 18 % ali 30 respondentov jih je že resno pomislilo na storitev samomora, medtem, ko jih je 3 % ali 5 respondentov že poskušalo storiti samomor. V anketi leta 2013 pa je 33 % ali 146 respondentov že resno pomislilo o storitvi samomora, medtem, ko je 4 % ali 19 respondentov dotlej že poskušalo storiti samomor. Najbolj pogost vzrok samomorilnosti je nezadovoljstvo oziroma slabe razmere v službi, ki jim sledijo konflikt s partnerjem, stresne situacije med opravljanjem službe ter ločitve od partnerja. Manjši delež anketiranih je kot vzrok navedel izgubo drage osebe, osamljenost ali konflikt z bližnjim sorodnikom. Četrtnina anketirancev je kot vzrok navedla »drugo«. Med specificiranimi odgovori so štirje navedli finančne razloge, trije konflikt z nadrejenim, ostali razlogi pa so navedeni le po enkrat (bolezen otroka, depresija, dogodki preteklosti, družinske razmere, nezadovoljstvo s seboj, prometna nesreča, iskanje smisla, več obremenjujočih situacij). V navajanju vzrokov samomorilnosti obstajajo statistično značilne razlike med letoma anketiranja v izgubi drage osebe kot vzroka samomorilnosti (vzrok v letu 2010 ni bil naveden) ter mejno statistično značilne razlike v navajanju ločitve od partnerja kot vzroka samomorilnosti (višji delež v letu 2010 v primerjavi z 2013). Okrog 40 % se jih je pogovorilo o težavah z zdravnikom v ambulanti, 29 % s starešino v svoji policijski enoti in 19 % s sorodnikom ali zakoncem, 12 % s strokovnim delavcem v službi, manjši delež pa s prijateljem izven policije ali sodelavcem. Redki so se obrnili na policijskega zaupnika oziroma na policijskega vikarja.

ZASEBNA OBVEŠČEVALNA DEJAVNOST V REPUBLIKI SLOVENIJI – TEORETIČNI, PRAVNI IN PRAKTIČNI VIDIKI

JAROŠ BRITOVŠEK

Obveščevalna dejavnost je bila vedno obravnavana kot klasična dejavnost države, kljub temu zaznavamo njen pojav tudi v zasebnem sektorju. Razvoj zasebne obveščevalne dejavnosti je povezan s procesom privatizacije varnosti. Pravno gledano privatizacija pomeni proces prehoda lastninske pravice iz države v zasebni sektor. Ta proces je potekal predvsem na Zahodu, zato nas je zanimalo, ali obstajajo zametki zasebne obveščevalne dejavnosti med zasebnim varstvom Republike Slovenije. V nalogi smo zasebno obveščevalno dejavnost v Republiki Sloveniji preučevali s teoretičnega, pravnega in praktičnega vidika. S pomočjo metode analize vsebine virov razvoja državnih in zasebnih obveščevalnih organizacij smo vzpostavili teoretično-konceptualni okvir obveščevalne dejavnosti. Na podlagi teoretičnega modela smo s pomočjo deskriptivne in komparativne pravne analize ter sinteze normativno-pravnih dokumentov pregledali ustrezno zakonodajo Republike Slovenije, in izvedli spletno anketo med predstavniki gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo z zasebnim varovanjem, varnostnim svetovanjem, informacijsko varnostjo in detektivsko dejavnostjo. Obveščevalna dejavnost poteka v prostoru podatkov in informacij, ki jo sestavljajo temeljni elementi: zbiranje, analiza podatkov in protiobveščevalna dejavnost. Pojmi, ki opredeljujejo obveščevalno dejavnost in jo razlikujejo od drugih oblik zbiranja podatkov, so tveganja, tajnost in nadzorovanje. Zaradi večkrat zaznane negativne konotacije ob omenjanju zasebne obveščevalne dejavnosti in njene narave ne moremo z gotovostjo trditi, koliko je v Republiki Sloveniji resnično razširjena. V Republiki Sloveniji tudi ni družbe, ki bi svoje obveščevalne in protiobveščevalne storitve oglaševala na trgu. Nekateri respondenti so sicer prepoznali nekatere svoje aktivnosti kot del zasebne obveščevalne in/ali protiobveščevalne dejavnosti (36 %), medtem drugi niso videli nobenih podobnosti (64 %). S pomočjo teoretičnega modela, pregleda zakonodaje in spletne ankete smo ugotovili, da vendarle obstajajo elementi zasebne obveščevalne dejavnosti v Republiki Sloveniji, ki se izražajo pri nekaterih dejavnostih detektivov in zasebnih varnostnih družb. Zakonodaja in odgovori respondentov kažejo na to, da se zasebna protiobveščevalna dejavnost v Republiki Sloveniji izvaja predvsem v obliki pasivnih varnostnih ukrepov.

ANALIZA SAMOZAZNANE LEGITIMNOSTI PRI POLICISTIH V SLOVENIJI

BARBARA ČUVAN

V prispevku smo analizirali samozaznano legitimnost pri policistih v Sloveniji. Samozaznana legitimnost opisuje odnos do moči, ki jo imajo policisti pri svojem delu. Za razliko od legitimnosti organizacije, ki se osredotoča na stališča nosilcev pooblastil do organizacije, se samozaznana legitimnost ukvarja s stališči nosilcev (izvajalcev) pooblastil do njihove lastne individualne legitimnosti. Raziskavo smo z enako metodologijo izvedli na vzorcu slovenskih policistov v letih 2013 in 2016. Namen je bil po eni strani ugotovljati dinamiko samozaznane legitimnosti pri policistih in dejavnike, ki na njo vplivajo, s ponovitvijo študije pa smo utrdili spoznanja o njeni naravi, da bi lahko na podlagi tega izpeljali predloge za policijsko prakso. Iz rezultatov te raziskave izhajata predvsem dva pomembna sklepa. Prvič, samozaznana legitimnost vpliva na kakovost interakcij, ki jih imajo policisti s svojimi nadrejenimi in sodelavci, ter na njihovo predstavo o tem, kako jih dojema javnost. Pri policistih imajo največji vpliv na samozaznano legitimnost odnosi s sodelavci, sledita jim postopkovna pravičnost nadrejenih in dojemanje legitimnosti policije v javnosti. Podrobnosti glede postopkovne pravičnosti nadrejenih kažejo, da skoraj dve tretjini nadrejenih obrazloži svoje odločitve. Rezultati kažejo dobro oceno policistov glede odnosov med sodelavci, s katerimi so anketiranci zelo zadovoljni. Zaznava ustreznega odnosa javnosti do policistov je prav tako visoka (več kot 80 %). Druga pomembna ugotovitev, ki izhaja iz te študije pa je, da samozaznana legitimnost vpliva na proorganizacijsko vedenje policistov, je pa to posredno pogojeno s kakovostjo medosebnih odnosov policistov s sodelavci. Med najpomembnejši zaključek omenjene študije zagotovo sodi to, da policisti izpostavljajo pomen notranje – organizacijske pravičnosti.

PRIMERJAVA SAMOZAZNAVE LEGITIMNOSTI ZAPORSKEGA OSEBJA IN ZAZNAVE OBSOJENCEV O LEGITIMNOSTI ZAPORSKEGA OSEBJA

ROK HACIN

Zapor je totalna institucija, kjer se zaradi specifičnosti okolja izoblikuje posebna vrsta [zaprte] družbe. Legitimnost v zaporu temelji na odnosih med zaporskim osebjem in obsojenci, ki izhajajo iz medsebojnega spoštovanja, dostojanstvene obravnave in pravičnosti. Izhajajoč iz specifičnih lastnosti zaporske družbe in pregleda ugotovitev izvedenih študij smo oblikovali dualni model preučevanja legitimnosti v zaporskem okolju, ki predvideva, da se preučevanje zaznave legitimnosti zaporskega osebja pri obsojencih in samozaznave legitimnosti zaporskega osebja v zaporu izvaja hkrati. Model izhaja iz preučevanja odnosov med zaporskim osebjem in obsojenci ter drugih dejavnikov, ki vplivajo na zaznavo legitimnosti zaporskega osebja pri obsojencih in samozaznavo legitimnosti zaporskega osebja. Pri raziskovanju legitimnosti v slovenskih zaporih in prevzgojnem domu smo uporabili mešane metode kvalitativnega (izvedba strukturiranih intervjujev) in kvantitativnega raziskovanja (izvedba anketiranja). Zbiranje podatkov je potekalo od oktobra 2015 do decembra 2016. Opravili smo strukturirane intervjuje s 195 obsojenci, 139 zaporskimi delavci in 12 vodstvenimi delavci. Odgovore intervjuvancev smo analizirali z uporabo Meščeve metode: 1) urejanje gradiva, 2) določitev enot kodiranja, 3) odprto kodiranje in 4) določitev relevantnih pojmov. V vzorec anketiranja smo zajeli 330 obsojencev in 242 zaporskih delavcev. Po opravljenih faktorjskih analizah smo oblikovane faktorje vključili v regresijske analize, s katerimi smo napovedovali zaznavo legitimnosti avtoritete pri obsojencih in samozaznavo legitimnosti zaporskega osebja. Rezultati statističnih analiz odgovorov anketirancev so pokazali, da kvaliteta odnosov s sodelavci in obsojenci, postopkovna pravičnost nadrejenih, vpliv subkulture zaporskega osebja, zadovoljstvo s plačilom, zaznava legitimnosti pri obsojencih (projekcija), raven dosežene izobrazbe in starost vplivajo na samozaznavo legitimnosti zaporskega osebja. Obenem zaznava distributivne pravičnosti, občutek dolžnosti podrejanja zaporskemu osebju, kvaliteta odnosov z zaporskimi delavci, zaznava učinkovitosti dela zaporskega osebja in zaporski režim vplivajo na zaznavo legitimnosti zaporskega osebja pri obsojencih. Vzpostavljane in ohranjanje legitimnosti v zaporu je konstanten in zapleten proces. Kvaliteta medosebnih odnosov med zaporskimi delavci in obsojenci, ki temeljijo na pravičnosti postopkov, vpliva na zaznavo legitimnosti zaporskih delavcev pri obsojencih in samozaznavo legitimnosti zaporskega osebja.

MIROVNI PROCESI IN MODELI NA ZAHODNEM BALKANU

JANEZ JUVAN

Politične elite mednarodne skupnosti so koncem osemdesetih let 20. stoletja skušale na novo vzpostaviti medsebojna razmerja posameznih držav Srednje in Jugovzhodne Evrope. V doktorski disertaciji smo raziskovali delovanje mednarodne skupnosti v državah Zahodnega Balkana in procese, ki spremljajo njeno angažiranje v posameznih konkretnih primerih. Raziskali smo operativno delovanje in mehanizme, po katerih se mednarodna skupnost odloča za posredovanje ali opravlja določene naloge. Zapoznele aktivnosti mednarodne skupnosti najpogosteje botrujejo temu, da so konflikti s potekom dogodkov in časom čedalje težje obvladljivi in postanejo zelo zapleteni za rešitev. Proces mednarodne skupnosti za doseganje regionalne in globalne varnosti na Zahodnem Balkanu so pomemben pokazatelj kaj se v regiji lahko dogodi v prihodnje. Nestabilnost in krhkost (čeprav na papirju trdno zapisanih) posameznih sporazumov lahko te procese zelo spremeni ali jih celo ustavi. Metodološko smo disertacijo izvedli kot kombinacijo različnih metod, s katerimi smo preverjali naše hipoteze. Analizirali smo vsebine pisnih virov, to gradivo so bili strokovna literatura, raziskovalna poročila, dokumenti mednarodnih organizacij, mednarodni sporazumi, primeri dobrih praks, knjige, filmi, videoposnetki, zvočni zapisi in spomini akterjev dogodkov ter podobno. Analizi in sintezi obstoječega gradiva smo dodali naša raziskovalna dognanja, katera so v empiričnem delu temeljila predvsem na intervjujih in metodi udeležbe z opazovanjem preko sodelovanja z raziskovalno-ekspertnimi skupinami v mirovnem projektu za območje Zahodnega Balkana. Izvedli smo tudi analizo politik na področju mirovnih procesov. Delo mednarodne skupnosti je različno, tako v intenzivnosti kot vsebinski globini njenih intervencij, katere so žal pogosto zgolj odzivanje na najnujnejše potrebe po angažiranosti, ko se problemi nikakor ne premaknejo ali se dodatno zaostrojujejo. Tako pogosto igrajo vlogo gasilca ali mirovnega posrednika, kar pomeni, da nesporazume in konfliktna situacija odidejo po popolnoma napačni poti in predaleč. Mednarodna skupnost je vložila veliko dela, finančnih sredstev in človeškega potenciala v regijo, vendar je bilo doseženo manj kot je bilo pričakovano. V disertaciji predlagamo konkretne programe za mednarodno skupnost, kako uskladiti njihove pobude za izvedbo predlogov in projekte tehnične pomoči na Zahodnem Balkanu, s čimer bi lahko dosegli skupno mednarodno politiko do regije.

KRIMINALITETA ZOPER UMETNINE

SAŠA KUCHAR

Kriminaliteta zoper umetnine je specifična tako zaradi storilcev, njihovih motivov in izbranega modusa operandi, kot tudi zaradi žrtev. Običajno pri kaznivih dejanjih zoper umetnine ni človeških žrtev, je pa s tovrstno kriminaliteto povzročena ogromna škoda. Tu ne gre le za premoženjsko škodo, temveč za veliko več. Z uničenjem ali izginotjem umetnine je za vedno izgubljen del narodove zgodovine, česar ni mogoče nadomestiti. Zelo malo ljudi se zaveda obsega kriminalitete zoper umetnine. Poročila običajno poudarjajo zgolj število kaznivih dejanj in denarno izgubo, večina pa jih ne pomisli na kulturno izgubo, ki je storjena s kriminaliteto zoper umetnine in ima veliko večji vpliv na družbo, kot jo ima vrednost v denarju. Iz letnih poročil je razvidno, da se letno po svetu ukrade okoli 50.000 umetnin, zavedati pa se je potrebno, da vse tatvine umetnin niso prijavljene policiji. Razlog, zakaj oškodovanci kaznivih dejanj zoper umetnine ne prijavljajo policiji, je več. Mnoge tatvine umetnin, ki se zgodijo v muzejih in galerijah, ostanejo neprijavljene, kajti le ti ne želijo prikazati svojih šibkih točk. Prav tako oškodovanci ne prijavijo tatvine umetnine, kadar je bila le ta kupljena z nezakonito pridobljenim denarjem. Oškodovanci ponarejenih umetnin ne prijavijo, saj jih je sram priznati, da so kupili ponaredke za visoke zneske oziroma lastniki ponaredkov ne želijo izgubiti ugleda v svetu umetnosti. Preiskovanje kriminalitete zoper umetnine je specifično, saj je predmet kaznivega dejanja umetnina, preiskovalci pa nimajo znanja s področja umetnosti. Policija se v večini primerov zanaša na znanje in pomoč strokovnjakov umetnostne stroke. Prav tako pa je pri preiskovanju tovrstne kriminalitete izredno pomembno tudi mednarodno sodelovanje, saj gre velikokrat za mednarodno obliko organizirane kriminalitete. V empiričnem delu doktorske disertacije smo s kvalitativno analizo naredili pregled tožilskih spisov in z raziskovalno metodo vodene delno strukturiranega intervjuja pridobili vpogled v problematiko s strani policije, tožilcev, umetnostnih in drugih strokovnjakov. Ugotovili smo, da tako v Sloveniji kot tudi po svetu pri kriminaliteti zoper umetnine prevladujejo tatvine. Redno se pojavljajo tudi ponaredki umetnin, a kljub razkritju niso prijavljeni policiji. V povprečju se v Sloveniji letno zgodi 100 primerov kaznivih dejanj zoper umetnine. Prevladujejo tatvine umetnin iz cerkvenih in profano sakralnih objektov, ki bi jih lahko s preventivnimi ukrepi in z osveščanjem javnosti o vrednosti, ki jo imajo umetnine za narodovo zgodovino, zmanjšali. Kot storilci kaznivih dejanj zoper umetnine prevladujejo moški, ne predkaznovani, kazniva dejanja storijo priložnostno, na prikrit način in iz ekonomskih motivov. V Sloveniji je sodelovanje med policijo in strokovnjaki s področja umetnosti zelo dobro, kar omogoča lažje in hitrejše preiskovanje.

KRIMINALITETA, SOCIALNI PROCESI IN ZAZNAVA POLICIJE V LOKALNIH SKUPNOSTIH

URŠKA PIRNAT

Prispevek temelji na konceptu zagotavljanja varnosti v lokalnih skupnostih, ki med drugim temelji na zmanjševanju občutkov ogroženosti in zagotavljanju občutkov varnosti med prebivalci. To je še posebej pomembno za urbana okolja, za katera je značilna višja stopnja kriminalitete, na takih območjih se prebivalci počutijo manj varne. Namen prispevka je predstaviti rezultate raziskave o percepciji občanov o varnostnih pojavih in policiji ter socialnih procesih v lokalnih skupnostih. Podatke v raziskavi smo zbrali z anketiranjem prebivalcev Mestne občine Ljubljana, glede na bolj in manj problematična področja na podlagi policijske statistike o kriminaliteti. Podatke smo analizirali s statističnimi metodami, kjer smo ugotovili strukturo spremenljivk in faktorje, ki merijo zaznavo kriminalitete, socialnih procesov in zaznavo policije. Vrednosti posameznih faktorjev izražajo zaznavo prebivalcev glede odklonskih pojavov v lokalni skupnosti, zaznavo policije in njenega dela, socialno povezanost v skupnosti, odnos do migrantov ter odnos prebivalcev do preventivnih programov preprečevanja kriminalitete.

10×10 MODEL ZA PRESOJANJE INFORMACIJSKE VARNOSTI

KAJA PRISLAN

Za uspešno načrtovanje in upravljanje informacijske varnosti je v organizacijah nujno potrebna ustrezna informacijska podpora, ki omogoča sprejemanje racionalnih varnostnih odločitev. Ker se organizacije na eni strani soočajo z vse bolj nevarnimi informacijskimi grožnjami in visoko stopnjo informatizacije na drugi, obvladovanje informacijskih tveganj predstavlja vse večji izziv za upravljavce korporativne varnosti. Dejavniki, ki vplivajo na varnost informacijskih sistemov so vse bolj kompleksni, heterogeni in številčni, zato lahko neprimerno in nesistematično upravljanje privede do izgube internega nadzora ter uresničenja informacijskih incidentov. Z namenom organizacijam pomagati pri ciljno usmerjenem upravljanju smo ugotavljali, kako v sodobnem poslovnem okolju pristopiti k načrtovanju informacijske varnosti, kakšen je njen vpliv na poslovni uspeh, kako ob tehnološki evoluciji zagotoviti sorazmerno varnost in kako presoditi njeno zrelost. V ta namen smo področje proučili skozi prizmo poslovne funkcije, izhodišče pa predstavljajo priporočila iz področij varovanja informacijskih tehnologij, teorij sistemov, prevencije in managementa. Tradicionalne tehnične poglede na informacijsko varnost smo nadgradili z upravljavskimi, vedenjskimi, socialnimi in kriminološkimi perspektivami. Rezultat je socio-tehnična analiza informacijske varnosti in interdisciplinarni model ocenjevanja informacijsko varnostne kompetentnosti organizacij. Ugotovili smo deset ključnih področij, ki jih je nujno upravljati v informacijski varnosti. V ta področja smo umestili tudi smiseln nabor (preventivnih in reaktivnih, upravljavskih in tehničnih) ukrepov. Z raziskavo, izvedeno med strokovnjaki v Sloveniji, smo analizirali veljavnost izbranih ukrepov in njihov vpliv na kakovost informacijske varnosti. S pridobljenimi podatki smo spremenljivke – ukrepe v modelu – utežili in tako pristop k presojanju prilagodili potrebam slovenskega poslovnega okolja. Na ta način je nastalo odločitveno orodje, ki ga sestavlja deset faktorjev in 100 unikatno uteženih indikatorjev merjenja. Z uporabo modela se organizacije razvrstijo v enega izmed šestih razredov učinkovitosti, v katerih so podana priporočila za izboljšanje stanja. Z implementacijo modela v manjši vzorec slovenskih organizacij smo ugotovili, da rezultati glede informacijsko-varnostne kompetentnosti odražajo stanje podobno kot ga poročajo druge, tuje študije. Večina organizacij je še vedno v reaktivni drži, približno tretjino pa lahko ocenimo kot visoko učinkovite. Pretežno se v praksi izvaja polovica ukrepov zajetih v model, v veliko primerih pa varnostne prioritete organizacij niso skladne s priporočili strokovnjakov. S primerjavo enot smo ugotovili, kateri faktorji ločujejo učinkovite organizacije od neučinkovitih, z analizo korelacij pa prikazali součinkovanje področij in ukrepov. Evalvacija modela je pokazala tudi, da je model uporaben za sprejemanje odločitev pri internih evalvacijah – študije primerov ali analize splošnega stanja na večjih vzorcih.

MNENJE TOŽILCEV IN POLICISTOV O ODVZEMU PREMOŽENJA NEZAKONITEGA IZVORA V SLOVENIJI

KATJA REJEC LONGAR

V zadnjih letih se je iz ZDA tudi v Evropo preselila ideja, da je najučinkovitejši spopad z organiziranim in ekonomskim kriminalom odvzem premoženjske koristi oziroma nezakonito pridobljenega premoženja. S porastom organizirane kriminalitete so se namreč organizirane kriminalne združbe dokopale do precejšnje finančne moči ter z umazanim denarjem začele prodirati tudi v legalne sfere delovanja. Zaporne kazni za pregon tovrstnih aktivnosti niso več učinkovite v zadostni meri, zlasti ker imajo združbe z znatnimi finančnimi sredstvi s korupcijo moč vplivati na odločanje tako organov pregona, sodstva kot tudi finančnih institucij in celo zakonodajalcev. Opisanim specifikam organiziranega kriminala so se morala prilagoditi tudi orodja za boj proti njem. Eno od najučinkovitejših je zagotovo uporaba postopkov odvzema premoženja nezakonitega izvora. Raziskave v tujini kažejo, da je deset odstotno zvišanje števila zaključenih postopkov za odvzem nezakonito pridobljenega premoženja povezano z osem odstotnim znižanjem stopnje organiziranega kriminala. Namen študije je bil preveriti, kakšen je odnos tistih policistov ($n = 44$) in tožilcev ($n = 44$), ki se pri svojem delu srečujejo s procesi odvzema premoženja nezakonitega izvora, do tega ukrepa; ali so mu naklonjeni ali ne in kako visoko na prioriteto lestvico uvrščajo ukrepanje z odvzedom premoženja v odnosu do klasične kaznovalne politike (npr. zaporno kaznijo). Na podlagi analize odgovorov smo ugotovili, da policisti in tožilci aktivno podpirajo odvzem premoženja nezakonitega izvora. Hkrati jih velika večina meni, da slovenska zakonodaja ni sistematična in da ne daje dobre podlage za učinkovito izpeljavo postopka v kazenskem ali v civilnem okvirju. V povezavi z ustreznostjo slovenske organizacijske strukture na področju odvzema premoženja tako policisti in tožilci močno podpirajo ustanovitev dveh centraliziranih organov, prvega za izvajanje finančnih preiskav in postopka odvzema in drugega za upravljanje z zavarovanim in odvzetim premoženjem. Natančna analiza določb slovenske zakonodaje, ki ureja odvzem premoženja v kazenskem in civilnem postopku, ter odsotnost centraliziranih organizacijskih struktur pritrjujeta stališčem slovenskih policistov in tožilcev.

SITUACIJSKA PREVENCIJA NEZAKONITE TRGOVINE Z ELEKTRIČNIMI IN ELEKTRONSKIMI ODPADKI

ANDREJA ROŽNIK

Eksplozivno hiter razvoj informacijske tehnologije spodbuja potrošnika, da nenehno (na)kupi novo električno in elektronsko opremo (krajše: e-opremo) in kasneje zavrže ogromne količine električnih in elektronskih odpadkov (krajše: e-odpadkov). Leta 2014 je bilo proizvedenih okoli 41 milijonov ton (Mt) e-odpadkov, do leta 2018 pa napovedujejo nastanek preko 50 Mt e-odpadkov. Zaradi kompleksne sestave e-odpadki, ki so klasificirani kot nevarni odpadki, za reciklatorje predstavljajo velike stroške. Kar 1,3 Mt e-odpadkov je nezakonito izvoženih iz Evropske unije. V nezakonit izvoz in trgovanje so vpleteni različni akterji (proizvajalci, dobavitelji, preprodajalci, prevozniki in izvozniki, organizirane kriminalne skupine, koruptivni predstavniki carine, inšpekcije ter zaposleni v reciklažnih podjetjih). Glavna motivacija za nezakonito izvažanje e-odpadkov je dobiček, ki ga akterji prejmejo v verigi trgovanja in odlaganja e-odpadkov na končnih destinacijah Azije (predvsem Kitajska, Pakistan) in Afrike (Gana, Nigerija, Kongo). Uporaba situacijskega preprečevanja kriminalitete (SPK) na področju ekološke kriminalitete predstavlja noviteto, saj so se pred SPK uporabljali predvsem ukrepi za zmanjševanje kriminalitete s tradicionalnimi metodami zastraševanja, represije in višanja kazenskih sankcij. Namen raziskave je pregled stanja nezakonitega trgovanja z e-odpadki in možnosti za uporabo ukrepov situacijske prevencije za preprečevanje te vrste ekološke kriminalitete. SPK je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja prvi razvil Clarke, ki je oblikoval 5 velikih sklopov ukrepov za preprečevanje kriminalitete (povečanje navora, povečanje tveganja, zmanjšanje nagrad in provokacij ter odprava izgovorov), sestavljen iz 25 podukrepov. Situacijsko preprečevanje kriminalitete se je v zadnjih letih izkazalo za koristno tudi pri preprečevanju ekološke kriminalitete v primerih uničevanja naravne dediščine v narodnih parkih in nezakonitega ribolova, krivolova, nezakonitega trgovanja s slonovino in s papigami ter kriminalitete belih ovratnikov, ki je neposredno vpletena v ekološko kriminaliteto. Kriminaliteta belih ovratnikov je pomembna tudi za nezakonito trgovanje z e-odpadki, saj so zaposleni odgovorni za urejanje dokumentacije o izvozu in uvozu e-odpadkov (v zameno za različne materialne koristi ponarejajo in prirejajo dokumente blaga, da ustrezajo določbam direktiv in nacionalnih zakonodaj). S preučevanjem pojavnih oblik, načinov delovanja akterjev in odzivanja na nezakonito trgovanje z e-odpadki bomo v raziskovalnem delu doktorske disertacije zbrali in preučili podatke, ki so uporabni za situacijsko preprečevanje nezakonite trgovine z električnimi in elektronskimi odpadki.

ORGANIZIRANA KRIMINALITETA IN LASTNIŠTVO POSLOVNIH SUBJEKTOV

BOŠTJAN SLAK

Majhnost Slovenije omejuje pojavnost in zmožnost intenzivnega razvoja klasične organizirane kriminalitete, toda tranzitna lega države, družbena ureditev, kupna moč njenih prebivalcev in nekateri ostali faktorji, jo vsekakor naredijo privlačno za skupine organizirane kriminalitete. Skupine organizirane kriminalitete, pri svojem »ukvarjanju« s »klasičnimi kriminalnimi aktivnostmi« (med katerimi prevladuje neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog ter prepovedano prehajanje meje) vstopajo v različne interakcije s slovenskimi poslovnimi subjekti. Nekateri med njimi so v lasti članov organiziranih skupin (najpogosteje gre za poslovne subjekte, katerih registrirana standardna klasifikacija aktivnosti je strežba pijač), drugi z njimi sodelujejo z namenom olajševanja izvajanja kaznivih dejanj (npr. (zlo)raba poslovnih subjektov za pridobitev delovnih dovoljenj ipd.). Posledice so večplastne in zajemajo vse od nelojalne konkurence do oteženega preiskovanja kriminalitete. Nakazuje se potreba po ustrezni adaptaciji zakonodaje ter potreba po multidisciplinarnih pristopih pri odkrivanju in preiskovanju tovrstne kriminalitete.

NAČINI KREPITVE DELOVNE ZAVZETOSTI SLOVENSKIH POLICISTOV

DAVID SMOLEJ

Zagotavljanje čustvene, intelektualne in kognitivne predanosti zaposlenega organizaciji je danes izziv sodobnega menedžmenta, ki presega zagotavljanje zadovoljstva na delovnem mestu. Krepitev delovne zavzetosti zaposlenih v profitnih in neprofitnih organizacijah predstavlja diskrecijski napor, ki ga zaposleni vlagajo v organizacijo, kar je eden od pokazateljev delovne zavzetosti. Ugotavljanje delovne zavzetosti zaposlenih je pomembno zaradi ugotavljanja kakovosti človeških virov v organizaciji, saj je to lahko eden od indikatorjev napovedi razvoja podjetja in trajnosti obstoja. Omogoča nam, da postavimo prave ljudi na določena delovna mesta, saj je ravno to pogoj za ustrezen izbor instrumentov in sistemov upravljanja. Ne samo, da je delovna zavzetost dobra sama po sebi, ampak vpliva na zdravje, pozitivne rezultate, predanost in dojemanja samoučinkovitosti ter delovne uspešnosti. Stopnja delovne zavzetosti zaposlenih vpliva tudi na finančno stanje organizacije. V organizacijah, kjer velja večja delovna zavzetost, je tudi večji dobiček na delnico kot v tistih organizacijah, kjer je manjša delovna zavzetost. Na vzorcu slovenskih policistov smo ugotovili, da na delovno zavzetost slovenskih policistov statistično značilno in pozitivno vpliva več faktorjev socialne opore nadrejenih in samoučinkovitosti. Statistično značilen in negativen vpliv pa ima več vrst policijskega cinizma in socialnega spodkopavanja nadrejenih. Zato na področju vodenja priporočamo vzpostavitev večje interakcije med policisti in njihovimi vodji. Izogibati se je treba načinu vodenja v obliki socialnega spodkopavanja. Na področju delovno pravnih zadev priporočamo ureditev statusa policistom, ki so zaposleni za določen čas, in policistom, ki opravljajo zahtevnejša dela v nižjih nazivih, kot jih določa sistemizacija delovnih mest. Prav tako svetujemo zaposlovanje policistov, ki imajo dejansko bivališče bližje delovnemu mestu. Svetujemo pa tudi vzpostavitev kariernega sistema, ki bo služil trajnostnemu razvoju policistov. Iz operativnega vidika je treba vzpostaviti profesionalizacijo policije tako, da se bo čim več policistov ukvarjalo z ozkim področjem dela. Prav tako svetujemo boljše vključevanje policistk v skupnost in večje zagotavljanje čustvene opore policistom v stresnih situacijah. Predlagamo tudi nadaljevanje procesa zvišanja ravni izobrazbe policistov ter zagotavljanje specialističnega usposabljanja in okrepitev mentorstva mlajšim policistom.

GLAVNI SPONZOR

ZLATI SPONZOR

SREBRNI SPONZOR

BRONASTA SPONZORJA

DONATORJI

Univerza v Mariboru
Fakulteta za varnostne vede
Kotnikova 8
1000 Ljubljana